ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಪರಾಶರಮಹರ್ಷಿಪ್ರಣೀತೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ

॥ ತೃತೀಯೋಂಽಶಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ವಿಷಯಸೂಚೀ

1	ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**2**
2	ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**7**
3	ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**14**
4	ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**18**
5	ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**21**
6	ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**25**
7	ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**29**
8	ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**35**
9	ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**40**
10	ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**44**
11	ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**47**
12	ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**60**
13	ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**65**
14	ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**69**
15	ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**73**
16	ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**79**
17	ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**82**
18	ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ	**88**

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಕಥಿತಾ ಗುರುಣಾ ಸಮ್ಯಗ್ಭೂಸಮುದ್ರಾದಿಸಂಸ್ಥಿತಿಃ।
ಸೂರ್ಯಾದೀನಾಂ ಚ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಚಾತಿವಿಸ್ತರಾತ್ ॥ **1** ॥ 1

ದೇವಾದೀನಾಂ ತಥಾ ಸೃಷ್ಟಿರ್ಮಷೀಣಾಂ ಚಾಪಿ ವರ್ಣಿತಾ।
ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಸ್ಯ ಚೋತ್ಪತ್ತಿಸ್ತಿರ್ಯಗ್ಯೋನಿಗತಸ್ಯ ಚ ॥ **2** ॥ 2

ಧ್ರುವಪ್ರಹ್ಲಾದಚರಿತಂ ವಿಸ್ತರಾಚ್ಚ ತ್ವಯೋದಿತಂ।
ಮನ್ವಂತರಾಣ್ಯಶೇಷಾಣಿ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ ॥ **3** ॥ 3

ಮನ್ವಂತರಾಧಿಪಾಂಶ್ಚೈವ ಶಕ್ರದೇವಪುರೋಗಮಾನ್।
ಭವತಾ ಕಥಿತಾನೇತಾಂಶ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಗುರೋ ॥ **4** ॥ 4

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಅತೀತಾನಾಗತಾನೀಹ ಯಾನಿ ಮನ್ವಂತರಾಣಿ ವೈ।
ತಾನ್ಯಹಂ ಭವತಃ ಸಮ್ಯಕ್ಕಥಯಾಮಿ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ॥ **5** ॥ 5

ಸ್ವಾಯಂಭುವೋ ಮನುಃ ಪೂರ್ವಂ ಪರಃ ಸ್ವಾರೋಚಿಷಸ್ತಥಾ।
ಔತ್ತಮಸ್ತಾಮಸಶ್ಚೈವ ರೈವತಶ್ಚಾಕ್ಷುಷಸ್ತಥಾ ॥ **6** ॥ 6

ಷಡೇತೇ ಮನವೋಽತೀತಾಸ್ತಾಂಪ್ರತಂ ತು ರವೇಸ್ಸುತಃ।
ವೈವಸ್ವತೋಽಯಂ ಯಸ್ಯೈತತ್ಸಪ್ತಮಂ ವರ್ತತೇಽಂತರಂ ॥ **7** ॥ 7

ಸ್ವಾಯಂಭುವಂ ತು ಕಥಿತಂ ಕಲ್ಪಾದಾವಂತರಂ ಮಯಾ।
ದೇವಾಸ್ಸಪ್ತರ್ಷಯಶ್ಚೈವ ಯಥಾವತ್ಕಥಿತಾ ಮಯಾ ॥ **8** ॥ 8

ಅತ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮನೋಸ್ಸ್ವಾರೋಚಿಷಸ್ಯ ತು।
ಮನ್ವಂತರಾಧಿಪಾನ್ಸಮ್ಯಗ್ದೇವರ್ಷೀಸ್ತತ್ಸುತಾಂಸ್ತಥಾ ॥ **9** ॥ 9

ಪಾರಾವತಾಸ್ತುಷಿತಾ ದೇವಾಸ್ಸ್ವಾರೋಚಿಷೇಽಂತರೇ।
ವಿಪಶ್ಚಿತ್ತತ್ರ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಮೈತ್ರೇಯಾಸೀನ್ಮಹಾಬಲಃ ॥ **10** ॥ 10

ಊರ್ಜಃ ಸ್ತಂಭಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾಣೋ ವಾತೋಽಥ ಪೃಷಭಸ್ತಥಾ।
ನಿರಯಶ್ಚ ಪರೀವಾಂಶ್ಚ ತತ್ರ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಭವನ್ ॥ **11** ॥ 11

ಚೈತ್ರಕಿಂಪುರುಷಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಸುತಾಸ್ಸ್ವಾರೋಚಿಷಸ್ಯ ತು।
ದ್ವಿತೀಯಮೇತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಮಂತರಂ ಶೃಣು ಚೋತ್ತಮಂ ॥ **12** ॥ 12

ತೃತೀಯೇಽಪ್ಯಂತರೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನುತ್ತಮೋ ನಾಮ ಯೋ ಮನುಃ।
ಸುಶಾಂತಿರ್ನಾಮ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಮೈತ್ರೇಯಾಸೀತ್ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥ **13** ॥ 13

ಸುಧಾಮಾನಸ್ತಥಾ ಸತ್ಯಾ ಜಪಾಶ್ಚಾಥ ಪ್ರತರ್ದನಾಃ।
ವಶವರ್ತಿನಶ್ಚ ಪಂಚೈತೇ ಗಣಾ ದ್ವಾದಶಕಾಸ್ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ **14** ॥ 14

ವಸಿಷ್ಠತನಯಾ ಹ್ಯೇತೇ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಭವನ್।
ಅಜಃ ಪರಶುದೀಪ್ತಾದ್ಯಾಸ್ತಥೋತ್ತಮಮನೋಸ್ಸುತಾಃ ॥ **15** ॥ 15

ತಾಮಸಸ್ಯಾಂತರೇ ದೇವಾಸ್ಸುಪಾರಾ ಹರಯಸ್ತಥಾ।
ಸತ್ಯಾಶ್ಚ ಸುಧಿಯಶ್ಚೈವ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಕಾ ಗಣಾಃ ॥ **16** ॥ 16

ಶಿಬಿರಿಂದ್ರಸ್ತಥಾ ಚಾಸೀಚ್ಛತಯಜ್ಞೋಪಲಕ್ಷಣಃ।
ಸಪ್ತರ್ಷಯಶ್ಚ ಯೇ ತೇಷಾಂ ತೇಷಾಂ ನಾಮಾನಿ ಮೇ ಶೃಣು ॥ **17** ॥ 17

ಜ್ಯೋತಿರ್ಧಾಮಾ ಪೃಥುಃ ಕಾವ್ಯಶ್ಚೈತ್ರೋಽಗ್ನಿರ್ವನಕಸ್ತಥಾ।
ಪೀವರಶ್ಚರ್ಷಯೋ ಹ್ಯೇತೇ ಸಪ್ತ ತತ್ರಾಪಿ ಚಾಂತರೇ ॥ **18** ॥ 18

ನರಃ ಖ್ಯಾತಿಃ ಕೇತುರೂಪೋ ಜಾನುಜಂಘಾದಯಸ್ತಥಾ।
ಪುತ್ರಾಸ್ತು ತಾಮಸಸ್ಯಾಸನ್ ರಾಜಾನಸ್ಸುಮಹಾಬಲಾಃ ॥ **19** ॥ 19

ಪಂಚಮೇ ವಾಪಿ ಮೈತ್ರೇಯ ರೈವತೋ ನಾಮ ನಾಮತಃ।
ಮನುರ್ವಿಭುಶ್ಚ ತತ್ರೇಂದ್ರೋ ದೇವಾಂಶ್ಚಾತ್ರಾಂತರೇ ಶೃಣು ॥ **20** ॥ 20

ಅಮಿತಾಭಾ ಭೂತರಯಾ ವೈಕುಂಠಾಸ್ಸಸುಮೇಧಸಃ।
ಏತೇ ದೇವಗಣಾಸ್ತತ್ರ ಚತುರ್ದಶ ಚತುರ್ದಶ ॥ **21** ॥ 21

ಹಿರಣ್ಯರೋಮಾ ವೇದಶ್ರೀರೂರ್ಧ್ವಬಾಹುಸ್ತಥಾಪರಃ।
ವೇದಬಾಹುಸ್ಸುಧಾಮಾ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿಃ।
ಏತೇ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ವಿಪ್ರ ತತ್ರಾಸನ್ ರೈವತೇಽಂತರೇ ॥ **22** ॥ 22

ಬಲಬಂಧುಶ್ಚ ಸಂಭಾವ್ಯಸ್ಸತ್ಯಕಾದ್ಯಾಶ್ಚ ತತ್ಸುತಾಃ।
ನರೇಂದ್ರಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ಬಭೂವುರ್ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **23** ॥ 23

ಸ್ವಾರೋಚಿಷಶ್ಚೋತ್ತಮಶ್ಚ ತಾಮಸೋ ರೈವತಸ್ತಥಾ।
ಪ್ರಿಯವ್ರತಾನ್ವಯಾ ಹ್ಯೇತೇ ಚತ್ವಾರೋ ಮನವಸ್ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ **24** ॥ 24

ವಿಷ್ಣುಮಾರಾಧ್ಯ ತಪಸಾ ಸ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಪ್ರಿಯವ್ರತಃ।
ಮನ್ವಂತರಾಧಿಪಾನೇತಾ~ಮ್ಲಬ್ಧವಾನಾತ್ಮವಂಶಜಾನ್ ॥ **25** ॥ 25

ಷಷ್ಠೇ ಮನ್ವಂತರೇ ಚಾಸೀಚ್ಚಾಕ್ಷುಷಾಖ್ಯಸ್ತಥಾ ಮನುಃ।
ಮನೋಜವಸ್ತಥೈವೇಂದ್ರೋ ದೇವಾನಪಿ ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ **26** ॥ 26

ಆಪ್ಯಾಃ ಪ್ರಸೂತಾ ಭವ್ಯಾಶ್ಚ ಪೃಥುಕಾಶ್ಚ ದಿವೌಕಸಃ।
ಮಹ್ಯನುಭಾವಾ ಲೇಖಾಶ್ಚ ಪಂಚೈತೇ ಹ್ಯಷ್ಟಕಾ ಗಣಾಃ ॥ **27** ॥ 27

ಸುಮೇಧಾ ವಿರಜಾಶ್ಚೈವ ಹವಿಷ್ಮಾನುತ್ತಮೋ ಮಧುಃ।
ಅತಿನಾಮಾ ಸಹಿಷ್ಣುಶ್ಚ ಸಪ್ತಾಸನ್ನಿತಿ ಚರ್ಷಯಃ ॥ **28** ॥ 28

ಊರುಃ ಪೂರುಶ್ಶತದ್ಯುಮ್ನಪ್ರಮುಖಾಸ್ಸುಮಹಾಬಲಾಃ।
ಚಾಕ್ಷುಷಸ್ಯ ಮನೋಃ ಪುತ್ರಾಃ ಪೃಥಿವೀಪತಯೋಽಭವನ್ ॥ **29** ॥ 29

ವಿವಸ್ವತಸ್ಸುತೋ ವಿಪ್ರ ಶ್ರಾದ್ಧದೇವೋ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ।
ಮನುಸ್ಸಂವರ್ತತೇ ಧೀಮಾನ್ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಸಪ್ತಮೇಽಂತರೇ ॥ **30** ॥ 30

ಆದಿತ್ಯವಸುರುದ್ರಾದ್ಯಾ ದೇವಾಶ್ಚಾತ್ರ ಮಹಾಮುನೇ।
ಪುರಂದರಸ್ತಥೈವಾತ್ರ ಮೈತ್ರೇಯ ತ್ರಿದಶೇಶ್ವರಃ ॥ **31** ॥ 31

ವಸಿಷ್ಠಃ ಕಾಶ್ಯಪೋಽಥಾತ್ರಿರ್ಜಮದಗ್ನಿಸ್ಸಗೌತಮಃ।
ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಭರದ್ವಾಜೌ ಸಪ್ತ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಭವನ್ ॥ **32** ॥ 32

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಶ್ಚ ನೃಗಶ್ಚೈವ ಧೃಷ್ಟಃ ಶರ್ಯಾತಿರೇವ ಚ।
ನರಿಷ್ಯಂತಶ್ಚ ವಿಖ್ಯಾತೋ ನಾಭಾಗೋಽರಿಷ್ಟ ಏವ ಚ ॥ **33** ॥ 33

ಕರೂಷಶ್ಚ ಪೃಷಧ್ರಶ್ಚ ಸುಮಹಾ~ಮ್ಲ್ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ।
ಮನೋರ್ವೈವಸ್ವತಸ್ಯೈತೇ ನವ ಪುತ್ರಾಃ ಸುಧಾರ್ಮಿಕಾಃ ॥ **34** ॥ 34

ವಿಷ್ಣುಶಕ್ತಿರನೌಪಮ್ಯಾ ಸತ್ತ್ವೋದ್ರಿಕ್ತಾ ಸ್ಥಿತೌ ಸ್ಥಿತಾ।
ಮನ್ವಂತರೇಷ್ವಶೇಷೇಷು ದೇವತ್ವೇನಾಧಿತಿಷ್ಠತಿ ॥ **35** ॥ 35

ಅಂಶೇನ ತಸ್ಯಾ ಜಜ್ಞೇಽಸೌ ಯಜ್ಞಸ್ಸ್ವಯಂಭುವೇಽಂತರೇ।
ಆಕೂತ್ಯಾಂ ಮಾನಸೋ ದೇವ ಉತ್ಪನ್ನಃ ಪ್ರಥಮೇಽಂತರೇ ॥ **36** ॥ 36

ತತಃ ಪುನಃ ಸ ವೈ ದೇವಃ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸ್ವಾರೋಚಿಷೇಽಂತರೇ।
ತುಷಿತಾಯಾಂ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ಹ್ಯಜಿತಸ್ತುಷಿತೈಃ ಸಹ ॥ **37** ॥ 37

ಔತ್ತಮೇಽಪ್ಯಂತರೇ ದೇವಸ್ತುಷಿತಸ್ತು ಪುನಸ್ಸ ವೈ।
ಸತ್ಯಾಯಾಮಭವತ್ಸತ್ಯಃ ಸತ್ಯೈಸ್ಸಹ ಸುರೋತ್ತಮೈಃ ॥ **38** ॥ 38

ತಾಮಸಸ್ಯಾಂತರೇ ಚೈವ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪುನರೇವ ಹಿ।
ಹರ್ಯಾಯಾಂ ಹರಿಭಿಸ್ಸಾರ್ಧಂ ಹರಿರೇವ ಬಭೂವ ಹ ॥ **39** ॥ 39

ರೈವತೇಽಪ್ಯಂತರೇ ದೇವಸ್ಸಂಭೂತ್ಯಾಂ ಮಾನಸೋ ಹರಿಃ।
ಸಂಭೂತೋ ರೈವತೈಸ್ಸಾರ್ಧಂ ದೇವೈರ್ದೇವವರೋ ಹರಿಃ ॥ **40** ॥ 40

ಚಾಕ್ಷುಷೇ ಚಾಂತರೇ ದೇವೋ ವೈಕುಂಠಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ।
ವಿಕುಂಠಾಯಾಮಸೌ ಜಜ್ಞೇ ವೈಕುಂಠೈರ್ದೈವತೈಃ ಸಹ ॥ **41** ॥ 41

ಮನ್ವಂತರೇಽತ್ರ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ತಥಾ ವೈವಸ್ವತೇ ದ್ವಿಜ।
ವಾಮನಃ ಕಶ್ಯಪಾದ್ವಿಷ್ಣುರದಿತ್ಯಾಂ ಸಂಬಭೂವ ಹ ॥ **42** ॥ 42

ತ್ರಿಭಿಃ ಕ್ರಮೈರಿಮಾಲ್ಲೋಕಾಂಜಿತ್ವಾ ಯೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ।
ಪುರಂದರಾಯ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ದತ್ತಂ ನಿಹತಕಂಟಕಂ ॥ **43** ॥ 43

ಇತ್ಯೇತಾಸ್ತನವಸ್ತಸ್ಯ ಸಪ್ತಮನ್ವಂತರೇಷು ವೈ।
ಸಪ್ತಸ್ವೇವಾಭವನ್ವಿಪ್ರ ಯಾಭಿಃ ಸಂವರ್ದ್ಧಿತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ॥ **44** ॥ 44

ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಟಮಿದಂ ವಿಶ್ವಂ ತಸ್ಯ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ತಸ್ಮಾತ್ಸ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಶೇರ್ಧಾತೋಃ ಪ್ರವೇಶನಾತ್ ॥ **45** ॥ 45

ಸರ್ವೇ ಚ ದೇವಾ ಮನವಸ್ಸಮಸ್ತಾ -
ಸ್ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ಯೇ ಮನುಸೂನವಶ್ಚ।
ಇಂದ್ರಶ್ಚ ಯೋಽಯಂ ತ್ರಿದಶೇಶಭೂತೋ
ವಿಷ್ಣೋರಶೇಷಾಸ್ತು ವಿಭೂತಯಸ್ತಾಃ ॥ **46** ॥ 46

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ಯೇತಾನಿ ಭವತಾ ಸಪ್ತಮನ್ವಂತರಾಣಿ ವೈ।
ಭವಿಷ್ಯಾಣ್ಯಪಿ ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ಮಮಾಖ್ಯಾತುಂ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ॥ **1** ॥ 47

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಸೂರ್ಯಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಸಂಜ್ಞಾಭೂತ್ತನಯಾ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಃ।
ಮನುರ್ಯಮೋ ಯಮೀ ಚೈವ ತದಪತ್ಯಾನಿ ವೈ ಮುನೇ ॥ **2** ॥ 48

ಅಸಹಂತೀ ತು ಸಾ ಭರ್ತುಸ್ತೇಜಶ್ಛಾಯಾಂ ಯುಯೋಜ ವೈ।
ಭರ್ತ್ರಶುಶ್ರೂಷಣೇಽರಣ್ಯಂ ಸ್ವಯಂ ಚ ತಪಸೇ ಯಯೌ ॥ **3** ॥ 49

ಸಂಜ್ಞೇಯಮಿತ್ಯಥಾರ್ಕಶ್ಚ ಛಾಯಾಯಾಮಾತ್ಮಜತ್ರಯಂ।
ಶನೈಶ್ಚರಂ ಮನುಂ ಚಾನ್ಯಂ ತಪತೀಂ ಚಾಪ್ಯಜೀಜನತ್ ॥ **4** ॥ 50

ಛಾಯಾಸಂಜ್ಞಾ ದದೌ ಶಾಪಂ ಯಮಾಯ ಕುಪಿತಾ ಯದಾ।
ತದಾನ್ಯೇಯಮಸೌ ಬುದ್ಧಿರಿತ್ಯಾಸೀದ್ಯಮಸೂರ್ಯಯೋಃ ॥ **5** ॥ 51

ತತೋ ವಿವಸ್ವಾನಾಖ್ಯಾತೇ ತಯ್ಯೈವಾರಣ್ಯಸಂಸ್ಥಿತಾಂ।
ಸಮಾಧಿದೃಷ್ಟ್ಯಾ ತದೃಶೇ ತಾಮಶ್ವಾಂ ತಪಸಿ ಸ್ಥಿತಾಂ ॥ **6** ॥ 52

ವಾಜಿರೂಪಧರಃ ಸೋಽಥ ತಸ್ಯಾಂ ದೇವಾವಥಾಶ್ವಿನೌ।
ಜನಯಾಮಾಸ ರೇವಂತಂ ರೇತಸೋಽಂತೇ ಚ ಭಾಸ್ಕರಃ ॥ **7** ॥ 53

ಆನಿನ್ಯೇ ಚ ಪುನಃ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನಂ ಭಗವಾನ್ ರವಿಃ।
ತೇಜಸಶ್ಶಮನಂ ಚಾಸ್ಯ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಚಕಾರ ಹ ॥ **8** ॥ 54

ಭ್ರಮಮಾರೋಪ್ಯ ಸೂರ್ಯಂ ತು ತಸ್ಯ ತೇಜೋನಿಶಾತನಂ।
ಕೃತವಾನಷ್ಟಮಂ ಭಾಗಂ ಸ ವ್ಯಶಾತಯದವ್ಯಯಂ ॥ **9** ॥ 55

ಯತ್ತಸ್ಮಾದ್ವೈಷ್ಣವಂ ತೇಜಶ್ಶಾತಿತಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ।
ಜಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನಮಪತತ್ತದ್ಭೂಮೌ ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **10** ॥ 56

ತ್ವಷ್ಟೈವ ತೇಜಸಾ ತೇನ ವಿಷ್ಣೋಶ್ಚಕ್ರಮಕಲ್ಪಯತ್।
ತ್ರಿಶೂಲಂ ಚೈವ ಶರ್ವಸ್ಯ ಶಿಬಿಕಾಂ ಧನದಸ್ಯ ಚ ॥ **11** ॥ 57

ಶಕ್ತಿಂ ಗುಹಸ್ಯ ದೇವಾನಾಮನ್ಯೇಷಾಂ ಚ ಯದಾಯುಧಂ।
ತತ್ಸರ್ವಂ ತೇಜಸಾ ತೇನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ವ್ಯವರ್ಧಯತ್ ॥ **12** ॥ 58

ಛಾಯಾಸಂಜ್ಞಾಸುತೋ ಯೋಽಸೌ ದ್ವಿತೀಯಃ ಕಥಿತೋ ಮನುಃ।
ಪೂರ್ವಜಸ್ಯ ಸವರ್ಣೋಽಸೌ ಸಾವರ್ಣಿಸ್ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ ॥ **13** ॥ 59

ತಸ್ಯ ಮನ್ವಂತರಂ ಹ್ಯೇತತ್ಸಾವರ್ಣಿಕಮಥಾಷ್ಟಮಂ।
ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಮಹಾಭಾಗ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಥಯಾಮಿ ತೇ ॥ **14** ॥ 60

ಸಾವರ್ಣಿಸ್ತು ಮನುರ್ಯೋಽಸೌ ಮೈತ್ರೇಯ ಭವಿತಾ ತತಃ।
ಸುತಪಾಶ್ಚಾಮಿತಾಭಾಶ್ಚ ಮುಖ್ಯಾಶ್ಚಾಪಿ ತಥಾ ಸುರಾಃ ॥ **15** ॥ 61

ತೇಷಾಂ ಗಣಶ್ಚ ದೇವಾನಾಮೇಕೈಕೋ ವಿಂಶಕಃ ಸ್ಮೃತಃ।
ಸಪ್ತರ್ಷೀನಪಿ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭವಿಷ್ಯಾನ್ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **16** ॥ 62

ದೀಪ್ತಿಮಾನ್ ಗಾಲವೋ ರಾಮಃ ಕೃಪೋ ದ್ರೌಣಿಸ್ತಥಾ ಪರಃ।
ಮತ್ಪುತ್ರಶ್ಚ ತಥಾ ವ್ಯಾಸ ಋಷ್ಯಶೃಂಗಶ್ಚ ಸಪ್ತಮಃ ॥ **17** ॥ 63

ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದಾದನಘಃ ಪಾತಾಲಾಂತರಗೋಚರಃ।
ವಿರೋಚನಸುತಸ್ತೇಷಾಂ ಬಲಿರಿಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ **18** ॥ 64

ವಿರಜಾಶ್ಚೋರ್ವರೀವಾಂಶ್ಚ ನಿರ್ಮೋಕಾದ್ಯಾಸ್ತಥಾಪರೇ।
ಸಾವರ್ಣೇಸ್ತು ಮನೋಃ ಪುತ್ರಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನರೇಶ್ವರಾಃ ॥ **19** ॥ 65

ನವಮೋ ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮುನೇ ಮನುಃ ॥ **20** ॥ 66

ಪಾರಾ ಮರೀಚಿಗರ್ಭಾಶ್ಚ ಸುಧರ್ಮಾಣಸ್ತಥಾ ತ್ರಿಧಾ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ತಥಾ ದೇವಾ ಹ್ಯೇಕೈಕೋ ದ್ವಾದಶೋ ಗಣಃ ॥ **21** ॥ 67

ತೇಷಾಮಿಂದ್ರೋ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯದ್ಭುತೋ ದ್ವಿಜ ॥ **22** ॥ 68

ಸವನೋ ದ್ಯುತಿಮಾನ್ ಭವ್ಯೋ ವಸುರ್ಮೇಧಾತಿಥಿಸ್ತಥಾ।
ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಾನ್ ಸಪ್ತಮಃ ಸತ್ಯಸ್ತತ್ರೈತೇ ಚ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ **23** ॥ 69

ಧೃತಕೇತುರ್ದೀಪ್ತಿಕೇತುಃ ಪಂಚಹಸ್ತನಿರಾಮಯೌ।
ಪೃಥುಶ್ರವಾದ್ಯಾಶ್ಚ ತಥಾ ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿಕಾತ್ಮಜಾಃ ॥ **24** ॥ 70

ದಶಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮುನೇ ಮನುಃ।
ಸುಧಾಮಾನೋ ವಿಶುದ್ಧಾಶ್ಚ ಶತಸಂಖ್ಯಾಸ್ತಥಾ ಸುರಾಃ ॥ **25** ॥ 71

ತೇಷಾಮಿಂದ್ರಶ್ಚ ಭವಿತಾ ಶಾಂತಿರ್ನಾಮ ಮಹಾಬಲಃ।
ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಯೇ ತಥಾ ತಾಂಶ್ಛೃಣುಷ್ವ ಹ ॥ **26** ॥ 72

ಹವಿಷ್ಮಾನ್ಸುಕೃತಸ್ಸತ್ಯಸ್ತಪೋಮೂರ್ತಿಸ್ತಥಾಪರಃ।
ನಾಭಾಗೋಽಪ್ರತಿಮೌಜಾಶ್ಚ ಸತ್ಯಕೇತುಸ್ತಥೈವ ಚ ॥ **27** ॥ 73

ಸುಕ್ಷೇತ್ರಶ್ಚೋತ್ತಮೌಜಾಶ್ಚ ಭೂರಿಷೇಣಾದಯೋ ದಶ।
ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿಪುತ್ರಾಸ್ತು ರಕ್ಷಿಷ್ಯಂತಿ ವಸುಂಧರಾಂ ॥ **28** ॥ 74

ಏಕಾದಶಶ್ಚ ಭವಿತಾ ಧರ್ಮಸಾವರ್ಣಿಕೋ ಮನುಃ ॥ **29** ॥ 75

ವಿಹಂಗಮಾಃ ಕಾಮಗಮಾ ನಿರ್ವಾಣರತಯಸ್ತಥಾ।
ಗಣಾಸ್ತ್ವೇತೇ ತದಾ ಮುಖ್ಯಾ ದೇವಾನಾಂ ಚ ಭವಿಷ್ಯತಾಂ।
ಏಕೈಕಸ್ತ್ರಿಶಕಸ್ತೇಷಾಂ ಗಣಶ್ಚೇಂದ್ರಶ್ಚ ವೈ ವೃಷಃ ॥ **30** ॥ 76

ನಿಃಸ್ವರಶ್ಚಾಗ್ನಿತೇಜಾಶ್ಚ ವಪುಷ್ಮಾನ್ಘೃಣಿರಾರುಣಿಃ।
ಹವಿಷ್ಮಾನನಘಶ್ಚೈವ ಭಾವ್ಯಾಃ ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತಥಾ ॥ **31** ॥ 77

ಸರ್ವತ್ರಗಸ್ಸುಧರ್ಮಾ ಚ ದೇವಾನೀಕಾದಯಸ್ತಥಾ।
ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮನೋಸ್ತಸ್ಯ ತನಯಾಃ ಪೃಥಿವೀಶ್ವರಾಃ ॥ **32** ॥ 78

ರುದ್ರಪುತ್ರಸ್ತು ಸಾವರ್ಣಿರ್ಭವಿತಾ ದ್ವಾದಶೋ ಮನುಃ।
ಋತುಧಾಮಾ ಚ ತತ್ರೇಂದ್ರೋ ಭವಿತಾ ಶೃಣು ಮೇ ಸುರಾನ್ ॥ **33** ॥ 79

ಹರಿತಾ ರೋಹಿತಾ ದೇವಾಸ್ತಥಾ ಸುಮನಸೋ ದ್ವಿಜ।
ಸುಕರ್ಮಾಣಃ ಸುರಾಪಾಶ್ಚ ದಶಕಾಃ ಪಂಚ ವೈ ಗಣಾಃ ॥ **34** ॥ 80

ತಪಸ್ವೀ ಸುತಪಾಶ್ಚೈವ ತಪೋಮೂರ್ತಿಸ್ತಪೋರತಿಃ।
ತಪೋಧೃತಿರ್ದ್ಯುತಿಶ್ಚಾನ್ಯಃ ಸಪ್ತಮಸ್ತು ತಪೋಧನಃ।
ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತ್ವಿಮೇ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಾನಪಿ ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ **35** ॥ 81

ದೇವವಾನುಪದೇವಶ್ಚ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠಾದಯಸ್ತಥಾ।
ಮನೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹಾನೃಪಾಃ ॥ **36** ॥ 82

ತ್ರಯೋದಶೋ ರುಚಿರ್ನಾಮಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ಮುನೇ ಮನುಃ ॥ **37** ॥ 83

ಸುತ್ರಾಮಾಣಃ ಸುಕರ್ಮಾಣಃ ಸುಧರ್ಮಾಣಸ್ತಥಾಮರಾಃ।
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶದ್ವಿಭೇದಾಸ್ತೇ ದೇವಾನಾಂ ಯತ್ರ ವೈ ಗಣಾಃ ॥ **38** ॥ 84

ದಿವಸ್ಪತಿರ್ಮಹಾವೀರ್ಯಸ್ತೇಷಾಮಿಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ **39** ॥ 85

ನಿರ್ಮೋಹಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶೀ ಚ ನಿಷ್ಪ್ರಕಂಪ್ಯೋ ನಿರುತ್ಸುಕಃ।
ಧೃತಿಮಾನವ್ಯಯಶ್ಚಾನ್ಯಸ್ಸಪ್ತಮಸ್ತಪಾ ಮುನಿಃ।
ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತ್ವಮೀ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರಾನಪಿ ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ **40** ॥ 86

ಚಿತ್ರಸೇನವಿಚಿತ್ರಾದ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಮಹೀಕ್ಷಿತಃ ॥ **41** ॥ 87

ಭೌಮಶ್ಚತುರ್ದಶಶ್ಚಾತ್ರ ಮೈತ್ರೇಯ ಭವಿತಾ ಮನುಃ।
ಶುಚಿರಿಂದ್ರಃ ಸುರಗಣಾಸ್ತತ್ರ ಪಂಚ ಶೃಣುಷ್ವ ತಾನ್ ॥ **42** ॥ 88

ಚಾಕ್ಷುಷಾಶ್ಚ ಪವಿತ್ರಾಶ್ಚ ಕನಿಷ್ಠಾ ಭ್ರಾಜಿಕಾಸ್ತಥಾ।
ವಾಚಾವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ವೈ ದೇವಾಸ್ಸಪ್ತರ್ಷೀನಪಿ ಮೇ ಶೃಣು ॥ **43** ॥ 89

ಅಗ್ನಿಬಾಹುಃ ಶುಚಿಃ ಶುಕ್ರೋ ಮಾಗಧೋಽಗ್ನಿಧ್ರ ಏವ ಚ।
ಯುಕ್ತಸ್ತಥಾ ಜಿತಶ್ಚಾನ್ಯೋ ಮನುಪುತ್ರಾನತಃ ಶೃಣು ॥ **44** ॥ 90

ಊರುಗಂಭೀರಬುದ್ಧ್ಯಾದ್ಯಾ ಮನೋಸ್ತಸ್ಯ ಸುತಾ ನೃಪಾಃ।
ಕಥಿತಾ ಮುನಿಶಾರ್ದೂಲ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಂತಿ ಯೇ ಮಹೀಂ ॥ **45** ॥ 91

ಚತುರ್ಯುಗಾಂತೇ ವೇದಾನಾಂ ಜಾಯತೇ ಕಿಲ ವಿಪ್ಲವಃ।
ಪ್ರವರ್ತಯಂತಿ ತಾನೇತ್ಯ ಭುವಂ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ದಿವಃ ॥ **46** ॥ 92

ಕೃತೇ ಕೃತೇ ಸ್ಮೃತೇರ್ವಿಪ್ರ ಪ್ರಣೇತಾ ಜಾಯತೇ ಮನುಃ।
ದೇವಾ ಯಜ್ಞಭುಜಸ್ತೇ ತು ಯಾವನ್ಮನ್ವಂತರಂ ತು ತತ್ ॥ **47** ॥ 93

ಭವಂತಿ ಯೇ ಮನೋಃ ಪುತ್ರಾ ಯಾವನ್ಮನ್ವಂತರಂ ತು ತೈಃ।
ತದನ್ವಯೋದ್ಭವೈಶ್ಚೈವ ತಾವದ್ಭೂಃ ಪರಿಪಾಲ್ಯತೇ ॥ **48** ॥ 94

ಮನುಸ್ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ದೇವಾ ಭೂಪಾಲಾಶ್ಚ ಮನೋಃ ಸುತಾಃ।
ಮನ್ವಂತರೇ ಭವಂತ್ಯೇತೇ ಶಕ್ರಶ್ಚೈವಾಧಿಕಾರಿಣಃ ॥ **49** ॥ 95

ಚತುರ್ದಶಭಿರೇತೈಸ್ತು ಗತೈರ್ಮನ್ವಂತರೈರ್ದ್ವಿಜ।
ಸಹಸ್ರಯುಗಪರ್ಯಂತಃ ಕಲ್ಪೋ ನಿಶ್ಶೇಷ ಉಚ್ಯತೇ ॥ **50** ॥ 96

ತಾವತ್ಪ್ರಮಾಣಾ ಚ ನಿಶಾ ತತೋ ಭವತಿ ಸತ್ತಮ।
ಬ್ರಹ್ಮರೂಪಧರಶ್ಶೇತೇ ಶೇಷಾಹಾವಂಬುಸಂಪ್ಲವೇ ॥ **51** ॥ 97

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಮಖಿಲಂ ಗ್ರಸ್ತ್ವಾ ಭಗವಾನಾದಿಕೃದ್ವಿಭುಃ।
ಸ್ವಮಾಯಾಸಂಸ್ಥಿತೋ ವಿಪ್ರ ಸರ್ವಭೂತೋ ಜನಾರ್ದನಃ ॥ **52** ॥ 98

ತತಃ ಪ್ರಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾನ್ ಯಥಾ ಪೂರ್ವಂ ತಥಾ ಪುನಃ।
ಸೃಷ್ಟಿಂ ಕರೋತ್ಯವ್ಯಯಾತ್ಮಾ ಕಲ್ಪೇ ಕಲ್ಪೇ ರಜೋಗುಣಃ ॥ **53** ॥ 99

ಮನವೋ ಭೂಭುಜಸ್ಸೇಂದ್ರಾ ದೇವಾಸ್ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತಥಾ।
ಸಾತ್ತ್ವಿಕೋಂಽಶಃ ಸ್ಥಿತಿಕರೋ ಜಗತೋ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ॥ **54** ॥ 100

ಚತುರ್ಯುಗೇಽಪ್ಯಸೌ ವಿಷ್ಣುಃ ಸ್ಥಿತಿವ್ಯಾಪಾರಲಕ್ಷಣಃ।
ಯುಗವ್ಯವಸ್ಥಾಂ ಕುರುತೇ ಯಥಾ ಮೈತ್ರೇಯ ತಚ್ಛೃಣು ॥ **55** ॥ 101

ಕೃತೇ ಯುಗೇ ಪರಂ ಜ್ಞಾನಂ ಕಪಿಲಾದಿಸ್ವರೂಪಧೃಕ್।
ದದಾತಿ ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮಾ ಸರ್ವಭೂತಹಿತೇ ರತಃ ॥ **56** ॥ 102

ಚಕ್ರವರ್ತ್ತಿಸ್ವರೂಪೇಣ ತ್ರೇತಾಯಾಮಪಿ ಸ ಪ್ರಭುಃ।
ದುಷ್ಟಾನಾಂ ನಿಗ್ರಹಂ ಕುರ್ವನ್ಪರಿಪಾತಿ ಜಗತ್ತ್ರಯಂ ॥ **57** ॥ 103

ವೇದಮೇಕಂ ಚತುರ್ಭೇದಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಾಖಾಶತೈರ್ವಿಭುಃ।
ಕರೋತಿ ಬಹುಲಂ ಭೂಯೋ ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ವರೂಪಧೃಕ್ ॥ **58** ॥ 104

ವೇದಾಂಸ್ತು ದ್ವಾಪರೇ ವ್ಯಸ್ಯ ಕಲೇರಂತೇ ಪುನರ್ಹರಿಃ।
ಕಲ್ಕಿಸ್ವರೂಪೀ ದುರ್ವೃತ್ತಾನ್ನಾಗರ್ಗೇ ಸ್ಥಾಪಯತಿ ಪ್ರಭುಃ ॥ **59** ॥ 105

ಏವಮೇತಜ್ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಶಶ್ವತ್ಪಾತಿ ಕರೋತಿ ಚ।
ಹಂತಿ ಚಾಂತೇಷ್ವನಂತಾತ್ಮಾ ನಾಸ್ಯಸ್ಮಾದ್ವ್ಯತಿರೇಕಿ ಯತ್ ॥ **60** ॥ 106

ಭೂತಂ ಭವ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯಂ ಚ ಸರ್ವಭೂತಾನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ತದತ್ರಾನ್ಯತ್ರ ವಾ ವಿಪ್ರ ಸದ್ಭಾವಃ ಕಥಿತಸ್ತವ ॥ **61** ॥ 107

ಮನ್ವಂತರಾಣ್ಯಶೇಷಾಣಿ ಕಥಿತಾನಿ ಮಯಾ ತವ।
ಮನ್ವಂತರಾಧಿಪಾಂಶ್ಚೈವ ಕಿಮನ್ಯತ್ಕಥಯಾಮಿ ತೇ ॥ **62** ॥ 108

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಜ್ಞಾತಮೇತನ್ಮಯಾ ತ್ವತ್ತೋ ಯಥಾ ಸರ್ವಮಿದಂ ಜಗತ್।
ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಷ್ಣೌ ವಿಷ್ಣುತಶ್ಚ ನ ಪರಂ ವಿದ್ಯತೇ ತತಃ ॥ **1** ॥ 109

ಏತತ್ತು ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವ್ಯಸ್ತಾ ವೇದಾ ಮಹಾತ್ಮನಾ।
ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ವರೂಪೇಣ ತಥಾ ತೇನ ಯುಗೇ ಯುಗೇ ॥ **2** ॥ 110

ಯಸ್ಮಿನ್ಯಸ್ಮಿನ್ಯುಗೇ ವ್ಯಾಸೋ ಯೋ ಯ ಆಸೀನ್ಮಹಾಮುನೇ।
ತಂ ತಮಾಚಕ್ಷ್ವ ಭಗವಂಛಾಖಾಭೇದಾಂಶ್ಚ ಮೇ ವದ ॥ **3** ॥ 111

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ವೇದದ್ರುಮಸ್ಯ ಮೈತ್ರೇಯ ಶಾಖಾಭೇದಾಸ್ಸಹಸ್ರಶಃ।
ನ ಶಕ್ತೋ ವಿಸ್ತರಾದ್ವಕ್ತುಂ ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣ ಶೃಣುಷ್ವ ತಂ ॥ **4** ॥ 112

ದ್ವಾಪರೇ ದ್ವಾಪರೇ ವಿಷ್ಣುರ್ವ್ಯಾಸರೂಪೀ ಮಹಾಮುನೇ।
ವೇದಮೇಕಂ ಸುಬಹುಧಾ ಕುರುತೇ ಜಗತೋ ಹಿತಃ ॥ **5** ॥ 113

ವೀರ್ಯಂ ತೇಜೋ ಬಲಂ ಚಾಲ್ಪಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮವೇಕ್ಷ್ಯ ಚ।
ಹಿತಾಯ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವೇದಭೇದಾನ್ಕರೋತಿ ಸಃ ॥ **6** ॥ 114

ಯಯಾಸೌ ಕುರುತೇ ತನ್ವಾ ವೇದಮೇಕಂ ಪೃಥಕ್ ಪ್ರಭುಃ।
ವೇದವ್ಯಾಸಾಭಿಧಾನಾ ತು ಸಾ ಚ ಮೂರ್ತಿರ್ಮಧುದ್ವಿಷಃ ॥ **7** ॥ 115

ಯಸ್ಮಿನ್ಮನ್ವಂತರೇ ವ್ಯಾಸಾ ಯೇ ಯೇ ಸ್ಯುಸ್ತಾನ್ನಿಬೋಧ ಮೇ।
ಯಥಾ ಚ ಭೇದಶ್ಶಾಖಾನಾಂ ವ್ಯಾಸೇನ ಕ್ರಿಯತೇ ಮುನೇ ॥ **8** ॥ 116

ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಕೃತ್ವೋ ವೈ ವೇದೋ ವ್ಯಸ್ತೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ।
ವೈವಸ್ವತೇಽಂತರೇ ತಸ್ಮಿಂದ್ವಾಪರೇಷು ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ **9** ॥ 117

ವೇದವ್ಯಾಸಾ ವ್ಯತೀತಾ ಯೇ ಹ್ಯಷ್ಟಾವಿಂಶತಿ ಸತ್ತಮ।
ಚತುರ್ಧಾ ಯೈಃ ಕೃತೋ ವೇದೋ ದ್ವಾಪರೇಷು ಪುನಃ ಪುನಃ ॥ **10** ॥ 118

ದ್ವಾಪರೇ ಪ್ರಥಮೇ ವ್ಯಸ್ತಸ್ಸ್ವಯಂ ವೇದಃ ಸ್ವಯಂಭುವಾ।
ದ್ವಿತೀಯೇ ದ್ವಾಪರೇ ಚೈವ ವೇದವ್ಯಾಸಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ॥ **11** ॥ 119

ತೃತೀಯೇ ಚೋಶನಾ ವ್ಯಾಸಶ್ಚತುರ್ಥೇ ಚ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ।
ಸವಿತಾ ಪಂಚಮೇ ವ್ಯಾಸಃ ಷಷ್ಠೇ ಮೃತ್ಯುಸ್ಸ್ಮೃತಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ **12** ॥ 120

ಸಪ್ತಮೇ ಚ ತಥೈವೇಂದ್ರೋ ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚಾಷ್ಟಮೇ ಸ್ಮೃತಃ।
ಸಾರಸ್ವತಶ್ಚ ನವಮೇ ತ್ರಿಧಾಮಾ ದಶಮೇ ಸ್ಮೃತಃ ॥ **13** ॥ 121

ಏಕಾದಶೇ ತು ತ್ರಿಶಿಖೋ ಭರದ್ವಾಜಸ್ತತಃ ಪರಃ।
ತ್ರಯೋದಶೇ ಚಾಂತರಿಕ್ಷೋ ವರ್ಣೇ ಚಾಪಿ ಚತುರ್ದಶೇ ॥ **14** ॥ 122

ತ್ರಯ್ಯಾರುಣಃ ಪಂಚದಶೇ ಷೋಡಶೇ ತು ಧನಂಜಯಃ।
ಋತುಂಜಯಃ ಸಪ್ತದಶೇ ತದೂರ್ಧ್ವಂ ಚ ಜಯಸ್ಸ್ಮೃತಃ ॥ **15** ॥ 123

ತತೋ ವ್ಯಾಸೋ ಭರದ್ವಾಜೋ ಭರದ್ವಾಜಾಚ್ಚ ಗೌತಮಃ।
ಗೌತಮಾದುತ್ತರೋ ವ್ಯಾಸೋ ಹರ್ಯಾತ್ಮಾ ಯೋಽಭಿಧೀಯತೇ ॥ **16** ॥ 124

ಅಥ ಹರ್ಯಾತ್ಮನೋಽಂತೇ ಚ ಸ್ಮೃತೋ ವಾಜಶ್ರವಾ ಮುನಿಃ।
ಸೋಮಶುಷ್ಮಾಯಣಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತೃಣಬಿಂದುರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ ॥ **17** ॥ 125

ಋಕ್ಷೋಽಭೂದ್ಭಾರ್ಗವಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಯೋಽಭಿಧೀಯತೇ।
ತಸ್ಮಾದಸ್ಮತ್ಪಿತಾ ಶಕ್ತಿರ್ವ್ಯಾಸಸ್ತಸ್ಮಾದಹಂ ಮುನೇ ॥ **18** ॥ 126

ಜಾತುಕರ್ಣೋಽಭವನ್ಮತ್ತಃ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಸ್ತತಃ।
ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿರಿತ್ಯೇತೇ ವೇದವ್ಯಾಸಾಃ ಪುರಾತನಾಃ ॥ **19** ॥ 127

ಏಕೋ ವೇದಶ್ಚತುರ್ಧಾ ತು ತೈಃ ಕೃತೋ ದ್ವಾಪರಾದಿಷು ॥ **20** ॥ 128

ಭವಿಷ್ಯೇ ದ್ವಾಪರೇ ಚಾಪಿ ದ್ರೌಣಿರ್ವ್ಯಾಸೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ।
ವ್ಯತೀತೇ ಮಮ ಪುತ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನೇ ಮುನೇ ॥ **21** ॥ 129

ಧ್ರುವಮೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಓಮಿತ್ಯೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಂ।
ಬೃಹತ್ವಾದ್ಬೃಂಹಣತ್ವಾಚ್ಚ ತದ್ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ ॥ **22** ॥ 130

ಪ್ರಣವಾವಸ್ಥಿತಂ ನಿತ್ಯಂ ಭೂರ್ಭುವಸ್ಸ್ವರಿತೀರ್ಯತೇ।
ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಾಥರ್ವಾಣೋ ಯತ್ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ॥ **23** ॥ 131

ಜಗತಃ ಪ್ರಲಯೋತ್ಪತ್ತ್ಯೋರ್ಯತ್ತತ್ಕಾರಣಸಂಜ್ಞಿತಂ।
ಮಹತಃ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ತಸ್ಮೈ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ ॥ **24** ॥ 132

ಅಗಾಧಾಪಾರಮಕ್ಷಯ್ಯಂ ಜಗತ್ಸಮ್ಮೋಹನಾಲಯಂ।
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಪ್ರವೃತ್ತಿಭ್ಯಾಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರಯೋಜನಂ ॥ **25** ॥ 133

ಸಾಂಖ್ಯಜ್ಞಾನವತಾಂ ನಿಷ್ಠಾ ಗತಿಶ್ಶಮದಮಾತ್ಮನಾಂ।
ಯತ್ತದವ್ಯಕ್ತಮಮೃತಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಶ್ವತಂ ॥ **26** ॥ 134

ಪ್ರಧಾನಮಾತ್ಮಯೋನಿಶ್ಚ ಗುಹಾಸಂಸ್ಥಂ ಚ ಶಬ್ದ್ಯತೇ।
ಅವಿಭಾಗಂ ತಥಾ ಶುಕ್ರಮಕ್ಷಯಂ ಬಹುಧಾತ್ಮಕಂ ॥ **27** ॥ 135

ಪರಮಬ್ರಹ್ಮಣೇ ತಸ್ಮೈ ನಿತ್ಯಮೇವ ನಮೋ ನಮಃ।
ಯದ್ರೂಪಂ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪಿಣಃ ॥ **28** ॥ 136

ಏತದ್ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ರಿಧಾ ಭೇದಮಭೇದಮಪಿ ಸ ಪ್ರಭುಃ।
ಸರ್ವಭೇದೇಷ್ವಭೇದೋಽಸೌ ಭಿದ್ಯತೇ ಭಿನ್ನಬುದ್ಧಿಭಿಃ ॥ **29** ॥ 137

ಸ ಋಙ್ಮಯಸ್ಸಾಮಮಯಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಸ ಯಜುರ್ಮಯಃ।
ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಸಾರಾತ್ಮಾ ಸ ಏವಾತ್ಮಾ ಶರೀರಿಣಾಂ ॥ **30** ॥ 138

ಸ ಭಿದ್ಯತೇ ವೇದಮಯಸ್ಸ್ವವೇದಂ
ಕರೋತಿ ಭೇದೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ಸಶಾಖಂ।
ಶಾಖಾಪ್ರಣೇತಾ ಸ ಸಮಸ್ತಶಾಖಾ -
ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪೋ ಭಗವಾನಸಂಗಃ ॥ **31** ॥ 139

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಆದ್ಯೋ ವೇದಶ್ಚತುಷ್ಪಾದಃ ಶತಸಾಹಸ್ರಸಮ್ಮಿತಃ।
ತತೋ ದಶಗುಣಃ ಕೃತ್ಸ್ನೋ ಯಜ್ಞೋಽಯಂ ಸರ್ವಕಾಮಧುಕ್ ॥ **1** ॥ 140

ತತೋಽತ್ರ ಮತ್ಸುತೋ ವ್ಯಾಸೋ ಅಷ್ಟಾವಿಂಶತಿಮೇಽಂತರೇ।
ವೇದಮೇಕಂ ಚತುಷ್ಪಾದಂ ಚತುರ್ಧಾ ವ್ಯಭಜತ್ಪ್ರಭುಃ ॥ **2** ॥ 141

ಯಥಾ ಚ ತೇನ ವೈ ವ್ಯಸ್ತಾ ವೇದವ್ಯಾಸೇನ ಧೀಮತಾ।
ವೇದಾಸ್ತಥಾ ಸಮಸ್ತೈಸ್ತೈರ್ವ್ಯಸ್ತಾ ವ್ಯಸ್ತೈಸ್ತಥಾ ಮಯಾ ॥ **3** ॥ 142

ತದನೇನೈವ ವೇದಾನಾಂ ಶಾಖಾಭೇದಾಂದ್ವಿಜೋತ್ತಮ।
ಚತುರ್ಯುಗೇಷು ಪಠಿತಾನ್ಸಮಸ್ತೇಷ್ವವಧಾರಯ ॥ **4** ॥ 143

ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಂ ವ್ಯಾಸಂ ವಿದ್ಧಿ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಂ।
ಕೋ ಹ್ಯನ್ಯೋ ಭುವಿ ಮೈತ್ರೇಯ ಮಹಾಭಾರತಕೃದ್ಭವೇತ್ ॥ **5** ॥ 144

ತೇನ ವ್ಯಸ್ತಾ ಯಥಾ ವೇದಾ ಮತ್ಪುತ್ರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ।
ದ್ವಾಪರೇ ಹ್ಯತ್ರ ಮೈತ್ರೇಯ ತಸ್ಮಿಂಶ್ಚಣು ಯಥಾತಥಂ ॥ **6** ॥ 145

ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚೋದಿತೋ ವ್ಯಾಸೋ ವೇದಾನ್ವ್ಯಸ್ತುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ।
ಅಥ ಶಿಷ್ಯಾನ್ಪ್ರಜಗ್ರಾಹ ಚತುರೋ ವೇದಪಾರಗಾನ್ ॥ **7** ॥ 146

ಋಗ್ವೇದಪಾಠಕಂ ಪೈಲಂ ಜಗ್ರಾಹ ಸ ಮಹಾಮುನಿಃ।
ವೈಶಂಪಾಯನನಾಮಾನಂ ಯಜುರ್ವೇದಸ್ಯ ಚಾಗ್ರಹೀತ್ ॥ **8** ॥ 147

ಜೈಮಿನಿಂ ಸಾಮವೇದಸ್ಯ ತಥೈವಾಥರ್ವವೇದವಿತ್।
ಸುಮಂತುಸ್ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಽಭೂದ್ವೇದವ್ಯಾಸಸ್ಯ ಧೀಮತಃ ॥ **9** ॥ 148

ರೋಮಹರ್ಷಣನಾಮಾನಂ ಮಹಾಬುದ್ಧಿಂ ಮಹಾಮುನಿಃ।
ಸೂತಂ ಜಗ್ರಾಹ ಶಿಷ್ಯಂ ಸ ಇತಿಹಾಸಪುರಾಣಯೋಃ ॥ **10** ॥ 149

ಏಕ ಆಸೀದ್ಯಜುರ್ವೇದಸ್ತಂ ಚತುರ್ಧಾ ವ್ಯಕಲ್ಪಯತ್।
ಚಾತುರ್ಹೋತ್ರಮಭೂತ್ತಸ್ಮಿಂಸ್ತೇನ ಯಜ್ಞಮಥಾಕರೋತ್ ॥ **11** ॥ 150

ಆಧ್ವರ್ಯವಂ ಯಜುರ್ಭಿಸ್ತು ಋಗ್ಭಿರ್ಹೋತ್ರಂ ತಥಾ ಮುನಿಃ।
ಔದ್ಗಾತ್ರಂ ಸಾಮಭಿಶ್ಚಕ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಚಾಪ್ಯಥರ್ವಭಿಃ ॥ **12** ॥ 151

ತತಸ್ಸ ಋಚ ಉದ್ಧೃತ್ಯ ಋಗ್ವೇದಂ ಕೃತವಾನ್ಮುನಿಃ।
ಯಜೂಂಷಿ ಚ ಯಜುರ್ವೇದಂ ಸಾಮವೇದಂ ಚ ಸಾಮಭಿಃ ॥ **13** ॥ 152

ರಾಜ್ಞಾಂ ಚಾಥರ್ವವೇದೇನ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ಪ್ರಭುಃ।
ಕಾರಯಾಮಾಸ ಮೈತ್ರೇಯ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಚ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ॥ **14** ॥ 153

ಸೋಽಯಮೇಕೋ ಯಥಾ ವೇದಸ್ತರುಸ್ತೇನ ಪೃಥಕ್ಕೃತಃ।
ಚತುರ್ಧಾಥ ತತೋ ಜಾತಂ ವೇದಪಾದಪಕಾನನಂ ॥ **15** ॥ 154

ಬಿಭೇದಂ ಪ್ರಥಮಂ ವಿಪ್ರ ಪೈಲೋ ಋಗ್ವೇದಪಾದಪಂ।
ಇಂದ್ರಪ್ರಮಿತಯೇ ಪ್ರಾದಾದ್ಬಾಷ್ಕಲಾಯ ಚ ಸಂಹಿತೇ ॥ **16** ॥ 155

ಚತುರ್ಧಾ ಸ ಬಿಭೇದಾಥ ಬಾಷ್ಕಲೋಽಪಿ ಚ ಸಂಹಿತಾಂ।
ಬೋಧ್ಯಾದಿಭ್ಯೋ ದದೌ ತಾಶ್ಚ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಸ್ಸ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ **17** ॥ 156

ಬೋಧ್ಯಾಗ್ನಿಮಾಢಕೌ ತದ್ವದ್ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಪರಾಶರೌ।
ಪ್ರತಿಶಾಖಾಸ್ತು ಶಾಖಾಯಾಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತೇ ಜಗೃಹುರ್ಮುನೇ ॥ **18** ॥ 157

ಇಂದ್ರಪ್ರಮಿತಿರೇಕಾಂ ತು ಸಂಹಿತಾಂ ಸ್ವಸುತಂ ತತಃ।
ಮಾಂಡುಕೇಯಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಮೈತ್ರೇಯಾಧ್ಯಾಪಯತ್ತದಾ ॥ **19** ॥ 158

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪುತ್ರಶಿಷ್ಯಕ್ರಮಾದ್ಯಯೌ ॥ **20** ॥ 159

ವೇದಮಿತ್ರಸ್ತು ಶಾಕಲ್ಯಃ ಸಂಹಿತಾಂ ತಾಮಧೀತವಾನ್।
ಚಕಾರ ಸಂಹಿತಾಃ ಪಂಚ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದದೌ ಚ ತಾಃ ॥ **21** ॥ 160

ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತು ಯೇ ಪಂಚ ತೇಷಾಂ ನಾಮಾನಿ ಮೇ ಶೃಣು।
ಮುದ್ಗಲೋ ಗೋಮುಖಶ್ಚೈವ ವಾತ್ಸ್ಯಶ್ಶಾಲೀಯ ಏವ ಚ।
ಶರೀರಃ ಪಂಚಮಶ್ಚಾಸೀನ್ಮೈತ್ರೇಯ ಸುಮಹಾಮತಿಃ ॥ **22** ॥ 161

ಸಂಹಿತಾತ್ರಿತಯಂ ಚಕ್ರೇ ಶಾಕಪೂರ್ಣಸ್ತಥೇತರಃ।
ನಿರುಕ್ತಮಕರೋತ್ತದ್ವಚ್ಚತುರ್ಥಂ ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **23** ॥ 162

ಕ್ರೌಂಚೋ ವೈತಾಲಿಕಸ್ತದ್ವದ್ವಲಾಕಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿಃ।
ನಿರುಕ್ತಕೃಚ್ಚತುರ್ಥೋಽಭೂದ್ವೇದವೇದಾಂಗಪಾರಗಃ ॥ **24** ॥ 163

ಇತ್ಯೇತಾಃ ಪ್ರತಿಶಾಖಾಭ್ಯೋ ಹ್ಯನುಶಾಖಾ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ।
ಬಾಷ್ಕಲಶ್ಚಾಪರಾಸ್ತಿಸ್ರಸ್ಸಂಹಿತಾಃ ಕೃತವಾಂದ್ವಿಜ।
ಶಿಷ್ಯಃ ಕಾಲಾಯನಿರ್ಗಾರ್ಗ್ಯಸ್ತೃತೀಯಶ್ಚ ಕಥಾಜವಃ ॥ **25** ॥ 164

ಇತ್ಯೇತೇ ಬಹ್ವೃಚಾಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಸಂಹಿತಾ ಯೈಃ ಪ್ರವರ್ತಿತಾಃ ॥ **26** ॥ 165

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಯಜುರ್ವೇದತರೋಶ್ಶಾಖಾಸ್ಸಪ್ತವಿಂಶನ್ಮಹಾಮುನಿಃ।
ವೈಶಂಪಾಯನನಾಮಾಸೌ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಶ್ಚಕಾರ ವೈ॥ **1** ॥ 166

ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪ್ರದದೌ ತಾಶ್ಚ ಜಗೃಹುಸ್ತೇಽಪ್ಯನುಕ್ರಮಾತ್ ॥ **2** ॥ 167

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ತು ತತ್ರಾಭೂದ್ಬ್ರಹ್ಮರಾತಸುತೋ ದ್ವಿಜ।
ಶಿಷ್ಯಃ ಪರಮಧರ್ಮಜ್ಞೋ ಗುರುವೃತ್ತಿಪರಸ್ಸದಾ ॥ **3** ॥ 168

ಋಷಿಯೋಽದ್ಯ ಮಹಾಮೇರೋಃ ಸಮಾಜೇ ನಾಗಮಿಷ್ಯತಿ।
ತಸ್ಯ ವೈ ಸಪ್ತರಾತ್ರಾತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ **4** ॥ 169

ಪೂರ್ವಮೇವಂ ಮುನಿಗಣೈಸ್ಸಮಯೋ ಯಃ ಕೃತೋ ದ್ವಿಜ।
ವೈಶಂಪಾಯನ ಏಕಸ್ತು ತಂ ವ್ಯತಿಕ್ರಾಂತವಾಂಸ್ತದಾ ॥ **5** ॥ 170

ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಯಂ ಬಾಲಕಂ ಸೋಽಥ ಪದಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟಮಘಾತಯತ್ ॥ **6** ॥ 171

ಶಿಷ್ಯಾನಾಹ ಸ ಭೋ ಶಿಷ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾಪಹಂ ವ್ರತಂ।
ಚರಧ್ವಂ ಮತ್ಕೃತೇ ಸರ್ವೇ ನ ವಿಚಾರ್ಯಮಿದಂ ತಥಾ ॥ **7** ॥ 172

ಅಥಾಹ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ತು ಕಿಮೇಭಿರ್ಭಗವಂದ್ವಿಜೈಃ।
ಕ್ಲೇಶಿತೈರಲ್ಪತೇಜೋಭಿಶ್ಚರಿಷ್ಯೇಽಹಮಿದಂ ವ್ರತಂ ॥ **8** ॥ 173

ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಗುರುಃ ಪ್ರಾಹ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಂ ಮಹಾಮುನಿಂ।
ಮುಚ್ಯತಾಂ ಯತ್ತ್ವಯಾಧೀತಂ ಮತ್ತೋ ವಿಪ್ರಾವಮಾನಕ ॥ **9** ॥ 174

ನಿಸ್ತೇಜಸೋ ವದಸ್ಯೇನಾನ್ಯತ್ತ್ವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪುಂಗವಾನ್।
ತೇನ ಶಿಷ್ಯೇಣ ನಾಥೋ೯ಽಸ್ತಿ ಮಮಾಜ್ಞಾಭಂಗಕಾರಿಣಾ ॥ **10** ॥ 175

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ತತಃ ಪ್ರಾಹ ಭಕ್ಷ್ಯೈತತ್ತೇ ಮಯೋದಿತಂ।
ಮಮಾಪ್ಯಲಂ ತ್ವಯಾಧೀತಂ ಯನ್ಮಯಾ ತದಿದಂ ದ್ವಿಜ ॥ **11** ॥ 176

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ರುಧಿರಾಕ್ತಾನಿ ಸರೂಪಾಣಿ ಯಜೂಂಷಿ ಸಃ।
ಛರ್ದಯಿತ್ವಾ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಯಯೌ ಸ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಮುನಿಃ ॥ **12** ॥ 177

ಯಜೂಂಷ್ಯಥ ವಿಸೃಷ್ಟಾನಿ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯೇನ ವೈ ದ್ವಿಜ।
ಜಗೃಹುಸ್ತಿತ್ತಿರಾ ಭೂತ್ವಾ ತೈತ್ತಿರೀಯಾಸ್ತು ತೇ ತತಃ ॥ **13** ॥ 178

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾವ್ರತಂ ಚೀರ್ಣಂ ಗುರುಣಾ ಚೋದಿತೈಸ್ತು ಯೈಃ।
ಚರಕಾಧ್ವರ್ಯವಸ್ತೇ ತು ಚರಣಾನ್ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **14** ॥ 179

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯೋಽಪಿ ಮೈತ್ರೇಯ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಪರಾಯಣಃ।
ತುಷ್ಟಾವ ಪ್ರಯತಸ್ಸೂರ್ಯಂ ಯಜೂಂಷ್ಯಭಿಲಷಂಸ್ತತಃ ॥ **15** ॥ 180

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಉವಾಚ

ನಮಸ್ಸವಿತ್ರೇ ದ್ವಾರಾಯ ಮುಕ್ತೇರಮಿತತೇಜಸೇ।
ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಭೂತಾಯ ತ್ರಯೀಧಾಮ್ನೇ ಚ ತೇ ನಮಃ ॥ **16** ॥ 181

ನಮೋಽಗ್ನೀಷೋಮಭೂತಾಯ ಜಗತಃ ಕಾರಣಾತ್ಮನೇ।
ಭಾಸ್ಕರಾಯ ಪರಂ ತೇಜಸ್ಸೌಷುಮ್ನರುಚಿಬಿಭ್ರತೇ ॥ **17** ॥ 182

ಕಲಾಕಾಷ್ಠಾನಿಮೇಷಾದಿಕಾಲಜ್ಞಾನಾತ್ಮರೂಪಿಣೇ।
ಧ್ಯೇಯಾಯ ವಿಷ್ಣುರೂಪಾಯ ಪರಮಾಕ್ಷರರೂಪಿಣೇ ॥ **18** ॥ 183

ಬಿಭರ್ತ್ತಿ ಯಸ್ಸುರಗಣಾನಾಪ್ಯಾಯೇಂದುಂ ಸ್ವರಶ್ಮಿಭಿಃ।
ಸ್ವಧಾಮೃತೇನ ಚ ಪಿತೄಂಸ್ತಸ್ಮೈ ತೃಪ್ತ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **19** ॥ 184

ಹಿಮಾಂಬುಘರ್ಮವೃಷ್ಟೀನಾಂ ಕರ್ತಾ ಭರ್ತಾ ಚ ಯಃ ಪ್ರಭುಃ।
ತಸ್ಮೈ ತ್ರಿಕಾಲರೂಪಾಯ ನಮಸ್ಸೂರ್ಯಾಯ ವೇಧಸೇ ॥ **20** ॥ 185

ಅಪಹಂತಿ ತಮೋ ಯಶ್ಚ ಜಗತೋಽಸ್ಯ ಜಗತ್ಪತಿಃ।
ಸತ್ತ್ವಧಾಮಧರೋ ದೇವೋ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ವಿವಸ್ವತೇ ॥ **21** ॥ 186

ಸತ್ಕರ್ಮಯೋಗ್ಯೋ ನ ಜನೋ ನೈವಾಪಃ ಶುದ್ಧಿಕಾರಣಂ।
ಯಸ್ಮಿನ್ನನುದಿತೇ ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ದೇವಾಯ ಭಾಸ್ವತೇ ॥ **22** ॥ 187

ಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ಯದಂಶುಭಿರ್ಲೋಕಃ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗ್ಯೋ ಹಿ ಜಾಯತೇ।
ಪವಿತ್ರತಾಕಾರಣಾಯ ತಸ್ಮೈ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **23** ॥ 188

ನಮಃ ಸವಿತ್ರೇ ಸೂರ್ಯಾಯ ಭಾಸ್ಕರಾಯ ವಿವಸ್ವತೇ।
ಆದಿತ್ಯಾಯಾದಿಭೂತಾಯ ದೇವಾದೀನಾಂ ನಮೋ ನಮಃ ॥ **24** ॥ 189

ಹಿರಣ್ಮಯಂ ರಥಂ ಯಸ್ಯ ಕೇತವೋಽಮೃತವಾಜಿನಃ।
ವಹಂತಿ ಭುವನಾಲೋಕಿಚಕ್ಷುಷಂ ತಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ ॥ **25** ॥ 190

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯೇವಮಾದಿಭಿಸ್ತೇನ ಸ್ತೂಯಮಾನಸ್ಸ ವೈ ರವಿಃ।
ವಾಜಿರೂಪಧರಃ ಪ್ರಾಹ ವ್ರಿಯತಾಮಿತಿ ವಾಂಛಿತಂ ॥ **26** ॥ 191

ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಸ್ತದಾ ಪ್ರಾಹ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ದಿವಾಕರಂ।
ಯಜೂಂಷಿ ತಾನಿ ಮೇ ದೇಹಿ ಯಾನಿ ಸಂತಿ ನ ಮೇ ಗುರೌ ॥ **27** ॥ 192

ಏವಮುಕ್ತೋ ದದೌ ತಸ್ಮೈ ಯಜೂಂಷಿ ಭಗವಾನ್ ರವಿಃ।
ಅಯಾತಯಾಮಸಂಜ್ಞಾನಿ ಯಾನಿ ವೇತ್ತಿ ನ ತದ್ಗುರುಃ ॥ **28** ॥ 193

ಯಜೂಂಷಿ ಯೈರಧೀತಾನಿ ತಾನಿ ವಿಪ್ರೈರ್ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ।
ವಾಜಿನಸ್ತೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತಾಃ ಸೂರ್ಯೋಽಪ್ಯಶ್ವೋಽಭವದ್ಯತಃ ॥ **29** ॥ 194

ಶಾಖಾಭೇದಾಸ್ತು ತೇಷಾಂ ವೈ ದಶ ಪಂಚ ಚ ವಾಜಿನಾಂ।
ಕಾಣ್ವಾದ್ಯಾಸ್ಸುಮಹಾಭಾಗ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ **30** ॥ 195

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಸಾಮವೇದತರೋಶ್ಶಾಖಾ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯಸ್ಸ ಜೈಮಿನಿಃ।
ಕ್ರಮೇಣ ಯೇನ ಮೈತ್ರೇಯ ಬಿಭೇದ ಶೃಣು ತನ್ಮಮ ॥ **1** ॥ 196

ಸುಮಂತುಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋಽಭೂತ್ಸುಕರ್ಮಾಸ್ಯಾಪ್ಯಭೂತ್ಸುತಃ।
ಅಧೀತವಂತೌ ಚೈಕೈಕಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ತೌ ಮಹಾಮತೀ ॥ **2** ॥ 197

ಸಹಸ್ರಸಂಹಿತಾಭೇದಂ ಸುಕರ್ಮಾ ತತ್ಸುತಸ್ತತಃ।
ಚಕಾರ ತಂ ಚ ತಚ್ಛಿಷ್ಯೌ ಜಗೃಹಾತೇ ಮಹಾವ್ರತೌ ॥ **3** ॥ 198

ಹಿರಣ್ಯನಾಭಃ ಕೌಸಲ್ಯಃ ಪೌಷ್ಪಿಂಜಿಶ್ಚ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ।
ಉದೀಚ್ಯಾಸ್ಸಾಮಗಾಃ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯ ಪಂಚಶತಂ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ **4** ॥ 199

ಹಿರಣ್ಯನಾಭಾತ್ತಾವತ್ಯಸ್ಸಂಹಿತಾ ಯೈರ್ದ್ವಿಜೋತ್ತಮೈಃ।
ಗೃಹೀತಾಸ್ತೇಽಪಿ ಚೋಚ್ಯಂತೇ ಪಂಡಿತೈಃ ಪ್ರಾಚ್ಯಸಾಮಗಾಃ ॥ **5** ॥ 200

ಲೋಕಾಕ್ಷಿನೌಧಮಿಶ್ಚೈವ ಕಕ್ಷೀವಾ~ಮ್ಲ್ಲಂಗಲಿಸ್ತಥಾ।
ಪೌಷ್ಪಿಂಜಿಶಿಷ್ಯಾಸ್ತದ್ಭೇದೈಸ್ಸಂಹಿತಾ ಬಹುಲೀಕೃತಾಃ ॥ **6** ॥ 201

ಹಿರಣ್ಯನಾಭಶಿಷ್ಯಸ್ತು ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಸಂಹಿತಾಃ।
ಪ್ರೋವಾಚ ಕೃತಿನಾಮಾಸೌ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹಾಮುನಿಃ ॥ **7** ॥ 202

ತೈಶ್ಚಾಪಿ ಸಾಮವೇದೋಽಸೌ ಶಾಖಾಭಿರ್ಬಹುಲೀಕೃತಃ।
ಅಥರ್ವಣಾಮಥೋ ವಕ್ಷ್ಯೇ ಸಂಹಿತಾನಾಂ ಸಮುಚ್ಚಯಂ ॥ **8** ॥ 203

ಅಥರ್ವವೇದಂ ಸ ಮುನಿಸ್ಸುಮಂತುರಮಿತದ್ಯುತಿಃ।
ಶಿಷ್ಯಮಧ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಕಬಂಧಂ ಸೋಽಪಿ ತಂ ದ್ವಿಧಾ।
ಕೃತ್ವಾ ತು ದೇವದರ್ಶಾಯ ತಥಾ ಪಥ್ಯಾಯ ದತ್ತವಾನ್ ॥ **9** ॥ 204

ದೇವದರ್ಶಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತು ಮೇಧೋಬ್ರಹ್ಮಬಲಿಸ್ತಥಾ।
ಶೌಲ್ಕಾಯನಿಃ ಪಿಪ್ಪಲಾದಸ್ತಥಾನ್ಯೋ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ॥ **10** ॥ 205

ಪಥ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ತ್ರಯಶ್ಶಿಷ್ಯಾಃ ಕೃತಾ ಯೈರ್ದ್ವಿಜ ಸಂಹಿತಾಃ।
ಜಾಬಾಲಿಃ ಕುಮುದಾದಿಶ್ಚ ತೃತೀಯಶ್ಶೌನಕೋ ದ್ವಿಜ ॥ **11** ॥ 206

ಶೌನಕಸ್ತು ದ್ವಿಧಾ ಕೃತ್ವಾ ದದಾವೇಕಾಂ ತು ಬಭ್ರವೇ।
ದ್ವಿತೀಯಾಂ ಸಂಹಿತಾಂ ಪ್ರಾದಾತ್ಸೈಂಧವಾಯ ಚ ಸಂಜ್ಞಿನೇ ॥ **12** ॥ 207

ಸೈಂಧವಾನ್ಮುಂಜಿಕೇಶಶ್ಚ ದ್ವೇಧಾಭಿನ್ನಾಸ್ತ್ರಿಧಾ ಪುನಃ।
ನಕ್ಷತ್ರಕಲ್ಪೋ ವೇದಾನಾಂ ಸಂಹಿತಾನಾಂ ತಥೈವ ಚ ॥ **13** ॥ 208

ಚತುರ್ಥಸ್ಸ್ಯಾದಾಂಗಿರಸಶ್ಶಾಂತಿಕಲ್ಪಶ್ಚ ಪಂಚಮಃ।
ಶ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತ್ವಥರ್ವಣಾಮೇತೇ ಸಂಹಿತಾನಾಂ ವಿಕಲ್ಪಕಾಃ ॥ **14** ॥ 209

ಆಖ್ಯಾನೈಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಾಖ್ಯಾನೈರ್ಗಾಥಾಭಿಃ ಕಲ್ಪಶುದ್ಧಿಭಿಃ।
ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಂ ಚಕ್ರೇ ಪುರಾಣಾರ್ಥವಿಶಾರದಃ ॥ **15** ॥ 210

ಪ್ರಖ್ಯಾತೋ ವ್ಯಾಸಶಿಷ್ಯೋಽಭೂತ್ಸೂತೋ ವೈ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ।
ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಂ ತಸ್ಮೈ ದದೌ ವ್ಯಾಸೋ ಮಹಾಮತಿಃ ॥ **16** ॥ 211

ಸುಮತಿಶ್ಚಾಗ್ನಿವರ್ಚಾಶ್ಚ ಮಿತ್ರಾಯುಶ್ಶಾಂಸಪಾಯನಃ।
ಅಕೃತವ್ರಣಸಾವರ್ಣೇ ಷಟ್ ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತಸ್ಯ ಚಾಭವನ್ ॥ **17** ॥ 212

ಕಾಶ್ಯಪಃ ಸಂಹಿತಾಕರ್ತಾ ಸಾವರ್ಣಿಶ್ಶಾಂಸಪಾಯನಃ।
ರೋಮಹರ್ಷಣಿಕಾ ಚಾನ್ಯಾ ತಿಸೃಣಾಂ ಮೂಲಸಂಹಿತಾ ॥ **18** ॥ 213

ಚತುಷ್ಟಯೇನ ಭೇದೇನ ಸಂಹಿತಾನಾಮಿದಂ ಮುನೇ ॥ **19** ॥ 214

ಆದ್ಯಂ ಸರ್ವಪುರಾಣಾನಾಂ ಪುರಾಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಮುಚ್ಯತೇ।
ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಾನಿ ಪುರಾಣಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಚಕ್ಷತೇ ॥ **20** ॥ 215

ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ಪಾದ್ಮಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಚ ಶೈವಂ ಭಾಗವತಂ ತಥಾ।
ತಥಾನ್ಯಂ ನಾರದೀಯಂ ಚ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯಂ ಚ ಸಪ್ತಮಂ ॥ **21** ॥ 216

ಆಗ್ನೇಯಮಷ್ಟಮಂ ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯನ್ನವಮಂ ಸ್ಮೃತಂ।
ದಶಮಂ ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ್ತಂ ಲೈಂಗಮೇಕಾದಶಂ ಸ್ಮೃತಂ ॥ **22** ॥ 217

ವಾರಾಹಂ ದ್ವಾದಶಂ ಚೈವ ಸ್ಕಾಂದಂ ಚಾತ್ರ ತ್ರಯೋದಶಂ।
ಚತುರ್ದಶಂ ವಾಮನಂ ಚ ಕೌರ್ಮಂ ಪಂಚದಶಂ ತಥಾ ॥ **23** ॥ 218

ಮಾತ್ಸ್ಯಂ ಚ ಗಾರುಡಂ ಚೈವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂ ಚ ತತಃ ಪರಂ।
ಮಹಾಪುರಾಣಾನ್ಯೇತಾನಿ ಹ್ಯಷ್ಟಾದಶ ಮಹಾಮುನೇ ॥ **24** ॥ 219

ತಥಾ ಚೋಪಪುರಾಣಾನಿ ಮುನಿಭಿಃ ಕಥಿತಾನಿ ಚ।
ಸರ್ಗಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸರ್ಗಶ್ಚ ವಂಶಮನ್ವಂತರಾಣಿ ಚ।
ಸರ್ವೇಷ್ವೇತೇಷು ಕಥ್ಯಂತೇ ವಂಶಾನುಚರಿತಂ ಚ ಯತ್ ॥ **25** ॥ 220

ಯದೇತತ್ತವ ಮೈತ್ರೇಯ ಪುರಾಣಂ ಕಥ್ಯತೇ ಮಯಾ।
ಏತದ್ವೈಷ್ಣವಸಂಜ್ಞಂ ವೈ ಪಾದ್ಮಸ್ಯ ಸಮನಂತರಂ ॥ **26** ॥ 221

ಸರ್ಗೇ ಚ ಪ್ರತಿಸರ್ಗೇ ಚ ವಂಶಮನ್ವಂತರಾದಿಷು।
ಕಥ್ಯತೇ ಭಗವಾನ್ವಿಷ್ಣುರಶೇಷೇಷ್ವೇವ ಸತ್ತಮ ॥ **27** ॥ 222

ಅಂಗಾನಿ ವೇದಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ ಮೀಮಾಂಸಾ ನ್ಯಾಯವಿಸ್ತರಃ।
ಪುರಾಣಂ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ವಿದ್ಯಾ ಹ್ಯೇತಾಶ್ಚತುರ್ದಶ ॥ **28** ॥ 223

ಆಯುರ್ವೇದೋ ಧನುರ್ವೇದೋ ಗಾಂಧರ್ವಶ್ಚೈವ ತೇ ತ್ರಯಃ।
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚತುರ್ಥಂ ತು ವಿದ್ಯಾ ಹ್ಯಷ್ಟಾದಶೈವ ತಾಃ ॥ **29** ॥ 224

ಜ್ಞೇಯಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಯಃ ಪೂರ್ವಂ ತೇಭ್ಯೋ ದೇವರ್ಷಯಃ ಪುನಃ।
ರಾಜರ್ಷಯಃ ಪುನಸ್ತೇಭ್ಯ ಋಷಿಪ್ರಕೃತಯಸ್ತ್ರಯಃ ॥ **30** ॥ 225

ಇತಿ ಶಾಖಾಸ್ಸಮಾಖ್ಯಾತಾಶ್ಶಾಖಾಭೇದಾಸ್ತಥೈವ ಚ।
ಕರ್ತಾರಶ್ಚೈವ ಶಾಖಾನಾಂ ಭೇದಹೇತುಸ್ತಥೋದಿತಃ ॥ **31** ॥ 226

ಸರ್ವಮನ್ವಂತರೇಷ್ವೇವಂ ಶಾಖಾಭೇದಾಸ್ಸಮಾಃ ಸ್ಮೃತಾಃ।
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಾ ಶ್ರುತಿರ್ನಿತ್ಯಾ ತದ್ವಿಕಲ್ಪಾಸ್ತ್ವಿಮೇ ದ್ವಿಜ ॥ **32** ॥ 227

ಏತತ್ತೇ ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಹಮಿಹ ತ್ವಯಾ।
ಮೈತ್ರೇಯ ವೇದಸಂಬಂಧಃ ಕಿಮನ್ಯತ್ಕಥಯಾಮಿ ತೇ ॥ **33** ॥ 228

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಯಥಾವತ್ಕಥಿತಂ ಸರ್ವಂ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಸಿ ಮಯಾ ಗುರೋ।
ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ತ್ವೇಕಂ ತದ್ಭವಾನ್ಪ್ರಬ್ರವೀತು ಮೇ ॥ **1** ॥ 229

ಸಪ್ತ ದ್ವೀಪಾನಿ ಪಾತಾಲವಿಧಯಶ್ಚ ಮಹಾಮುನೇ।
ಸಪ್ತಲೋಕಾಶ್ಚ ಯೇಽಂತಃಸ್ಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸರ್ವತಃ ॥ **2** ॥ 230

ಸ್ಥೂಲೈಃ ಸೂಕ್ಷ್ಮೈಸ್ತಥಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ಸೂಕ್ಷ್ಮತರೈಸ್ತಥಾ।
ಸ್ಥೂಲಾತ್ಸ್ಥೂಲತರೈಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಾಣಿಭಿರಾವೃತಂ ॥ **3** ॥ 231

ಅಂಗುಲಸ್ಯಾಷ್ಟಭಾಗೋಽಪಿ ನ ಸೋಽಸ್ತಿ ಮುನಿಸತ್ತಮ।
ನ ಸಂತಿ ಪ್ರಾಣಿನೋ ಯತ್ರ ಕರ್ಮಬಂಧನಿಬಂಧನಾಃ ॥ **4** ॥ 232

ಸರ್ವೇ ಚೈತೇ ವಶಂ ಯಾಂತಿ ಯಮಸ್ಯ ಭಗವನ್ ಕಿಲ।
ಆಯುಷೋಽಂತೇ ತಥಾ ಯಾಂತಿ ಯಾತನಾಸ್ತತ್ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥ **5** ॥ 233

ಯಾತನಾಭ್ಯಃ ಪರಿಭ್ರಷ್ಟಾ ದೇವಾದ್ಯಾಸ್ವಥ ಯೋನಿಷು।
ಜಂತವಃ ಪರಿವರ್ತಂತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಮೇಷ ನಿರ್ಣಯಃ ॥ **6** ॥ 234

ಸೋಽಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ತಚ್ಛ್ರೋತುಂ ಯಮಸ್ಯ ವಶವರ್ತಿನಃ।
ನ ಭವಂತಿ ನರಾ ಯೇನ ತತ್ಕರ್ಮ ಕಥಯಸ್ವ ಮೇ ॥ **7** ॥ 235

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಅಯಮೇವ ಮುನೇ ಪ್ರಶ್ನೋ ನಕುಲೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ।
ಪೃಷ್ಟಃ ಪಿತಾಮಹಃ ಪ್ರಾಹ ಭೀಷ್ಮೋ ಯತ್ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಮೇ ॥ **8** ॥ 236

ಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ಪುರಾ ಮಮಾಗತೋ ವತ್ಸ ಸಖಾ ಕಾಲಿಂಗಕೋ ದ್ವಿಜಃ।
ಸ ಮಾಮುವಾಚ ಪೃಷ್ಟೋ ವೈ ಮಯಾ ಜಾತಿಸ್ಮರೋ ಮುನಿಃ ॥ **9** ॥ 237

ತೇನಾಖ್ಯಾತಮಿದಂ ಸರ್ವಮಿತ್ಥಂ ಚೈತದ್ಭವಿಷ್ಯತಿ।
ತಥಾ ಚ ತದಭೂದ್ವತ್ಸ ಯಥೋಕ್ತಂ ತೇನ ಧೀಮತಾ ॥ **10** ॥ 238

ಸ ಪೃಷ್ಟಶ್ಚ ಮಯಾ ಭೂಯಃ ಶ್ರದ್ದಧಾನೇನ ವೈ ದ್ವಿಜಃ।
ಯದ್ಯದಾಹ ನ ತದ್ದೃಷ್ಟಮನ್ಯಥಾ ಹಿ ಮಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ **11** ॥ 239

ಏಕದಾ ತು ಮಯಾ ಪೃಷ್ಟಮೇತದ್ಯದ್ಭವತೋದಿತಂ।
ಪ್ರಾಹ ಕಾಲಿಂಗಕೋ ವಿಪ್ರಸ್ಮೃತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಮುನೇರ್ವಚಃ ॥ **12** ॥ 240

ಜಾತಿಸ್ಮರೇಣ ಕಥಿತೋ ರಹಸ್ಯಃ ಪರಮೋ ಮಮ।
ಯಮಕಿಂಕರಯೋರ್ಯೋಽಭೂತ್ಸಂವಾದಸ್ತಂ ಬ್ರವೀಮಿ ತೇ ॥ **13** ॥ 241

ಕಾಲಿಂಗ ಉವಾಚ

ಸ್ವಪುರುಷಮಭಿವೀಕ್ಷ್ಯ ಪಾಶಹಸ್ತಂ
ವದತಿ ಯಮಃ ಕಿಲ ತಸ್ಯ ಕರ್ಣಮೂಲೇ।
ಪರಿಹರ ಮಧುಸೂದನಪ್ರಪನ್ನಾನ್ -
ಪ್ರಭುರಹಮನ್ಯನೃಣಾಮವೈಷ್ಣವಾನಾಂ ॥ **14** ॥ 242

ಅಹಮಮರವರಾರ್ಚಿತೇನ ಧಾತ್ರಾ
ಯಮ ಇತಿ ಲೋಕಹಿತಾಹಿತೇ ನಿಯುಕ್ತಃ।
ಹರಿಗುರುವಶಗೋಽಸ್ಮಿ ನ ಸ್ವತಂತ್ರಃ
ಪ್ರಭವತಿ ಸಂಯಮನೇ ಮಮಾಪಿ ವಿಷ್ಣುಃ ॥ **15** ॥ 243

ಕಟಕಮುಕುಟಕರ್ಣಿಕಾದಿಭೇದೈಃ
ಕನಕಮಭೇದಮಪೀಷ್ಯತೇ ಯಥೈಕಂ।
ಸುರಪಶುಮನುಜಾದಿಕಲ್ಪನಾಭಿ -
ರ್ಹರಿರಖಿಲಾಭಿರುದೀರ್ಯತೇ ತಥೈಕಃ ॥ **16** ॥ 244

ಕ್ಷಿತಿತಲಪರಮಾಣವೋಽನಿಲಾಂತೇ
ಪುನರುಪಯಾಂತಿ ಯಥೈಕತಾಂ ಧರಿತ್ರ್ಯಾಃ।
ಸುರಪಶುಮನುಜಾದಯಸ್ತಥಾಂತೇ
ಗುಣಕಲುಷೇಣ ಸನಾತನೇನ ತೇನ ॥ **17** ॥ 245

ಹರಿಮಮರವರಾರ್ಚಿತಾಂಘ್ರಿಪದ್ಮಂ
ಪ್ರಣಮತಿ ಯಃ ಪರಮಾರ್ಥತೋ ಹಿ ಮರ್ತ್ಯಃ।
ತಮಪಗತಸಮಸ್ತಪಾಪಬಂಧಂ
ವ್ರಜ ಪರಿಹೃತ್ಯ ಯಥಾಗ್ನಿಮಾಜ್ಯಸಿಕ್ತಂ ॥ **18** ॥ 246

ಇತಿ ಯಮವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ ಪಾಶೀ
ಯಮಪುರುಷಸ್ತಮುವಾಚ ಧರ್ಮರಾಜಂ।
ಕಥಯ ಮಮ ವಿಭೋ ಸಮಸ್ತಧಾತು -
ರ್ಭವತಿ ಹರೇಃ ಖಲು ಯಾದೃಶೋಽಸ್ಯ ಭಕ್ತಃ ॥ **19** ॥ 247

ಯಮ ಉವಾಚ

ನ ಚಲತಿ ನಿಜವರ್ಣಧರ್ಮತೋ ಯಃ
ಸಮಮತಿರಾತ್ಮಸುಹೃದ್ವಿಪಕ್ಷಪಕ್ಷೇ।
ನ ಹರತಿ ನ ಚ ಹಂತಿ ಕಿಂಚಿದುಚ್ಚೈಃ
ಸಿತಮನಸಂ ತಮವೇಹಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಂ ॥ **20** ॥ 248

ಕಲಿಕಲುಷಮಲೇನ ಯಸ್ಯ ನಾತ್ಮಾ
ವಿಮಲಮತೇರ್ಮಲಿನೀಕೃತಸ್ತಮೇನಂ।

ಮನಸಿ ಕೃತಜನಾರ್ದನಂ ಮನುಷ್ಯಂ
ಸತತಮವೇಹಿ ಹರೇರತೀವಭಕ್ತಂ ॥ **21** ॥ 249

ಕನಕಮಪಿ ರಹಸ್ಯವೇಕ್ಷ್ಯ ಬುದ್ಧ್ಯಾ
ತೃಣಮಿವ ಯಸ್ಸಮವೈತಿ ವೈ ಪರಸ್ವಂ।
ಭವತಿ ಚ ಭಗವತ್ಯನನ್ಯಚೇತಾಃ
ಪುರುಷವರಂ ತಮವೇಹಿ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಂ ॥ **22** ॥ 250

ಸ್ಫಟಿಕಗಿರಿಶಿಲಾಮಲಃ ಕ್ವ ವಿಷ್ಣು-
ರ್ಮನಸಿ ನೃಣಾಂ ಕ್ವ ಚ ಮತ್ಸರಾದಿದೋಷಃ।
ನ ಹಿ ತುಹಿನಮಯೂಖರಶ್ಮಿಪುಂಜೇ
ಭವತಿ ಹುತಾಶನದೀಪ್ತಿಜಃ ಪ್ರತಾಪಃ ॥ **23** ॥ 251

ವಿಮಲಮತಿರಮತ್ಸರಃ ಪ್ರಶಾಂತ-
ಶ್ಶುಚಿಚರಿತೋಽಖಿಲಸತ್ತ್ವಮಿತ್ರಭೂತಃ।
ಪ್ರಿಯಹಿತವಚನೋಽಸ್ತಮಾನಮಾಯೋ
ವಸತಿ ಸದಾ ಹೃದಿ ತಸ್ಯ ವಾಸುದೇವಃ ॥ **24** ॥ 252

ವಸತಿ ಹೃದಿ ಸನಾತನೇ ಚ ತಸ್ಮಿನ್
ಭವತಿ ಪುಮಾಂಜಗತೋಽಸ್ಯ ಸೌಮ್ಯರೂಪಃ।
ಕ್ಷಿತಿರಸಮತಿರಮ್ಯಮಾತ್ಮನೋಽಂತಃ
ಕಥಯತಿ ಚಾರುತಯೈವ ಶಾಲಪೋತಃ ॥ **25** ॥ 253

ಯಮನಿಯಮವಿಧೂತಕಲ್ಮಷಾಣಾ-
ಮನುದಿನಮಚ್ಯುತಸಕ್ತಮಾನಸಾನಾಂ।
ಅಪಗತಮದಮಾನಮತ್ಸರಾಣಾಂ
ತ್ಯಜ ಭಟ ದೂರತರೇಣ ಮಾನವಾನಾಂ ॥ **26** ॥ 254

ಹೃದಿ ಯದಿ ಭಗವಾನನಾದಿರಾಸ್ತೇ
ಹರಿರಸಿಶಂಖಗದಾಧರೋಽವ್ಯಯಾತ್ಮಾ।

ತದಘಮಘವಿಘಾತಕರ್ತ್ರಭಿನ್ನಂ
ಭವತಿ ಕಥಂ ಸತಿ ಚಾಂಧಕಾರಮರ್ಕೇ ॥ **27** ॥ 255

ಹರತಿ ಪರಧನಂ ನಿಹಂತಿ ಜಂತೂನ್
ವದತಿ ತಥಾಽನೃತನಿಷ್ಠುರಾಣಿ ಯಶ್ಚ।
ಅಶುಭಜನಿತದುರ್ಮದಸ್ಯ ಪುಂಸಃ
ಕಲುಷಮತೇರ್ಹೃದಿ ತಸ್ಯ ನಾಸ್ಯನಂತಃ ॥ **28** ॥ 256

ನ ಸಹತಿ ಪರಸಂಪದಂ ವಿನಿಂದಾಂ
ಕಲುಷಮತಿಃ ಕುರುತೇ ಸತಾಮಸಾಧುಃ।
ನ ಯಜತಿ ನ ದದಾತಿ ಯಶ್ಚ ಸಂತಂ
ಮನಸಿ ನ ತಸ್ಯ ಜನಾರ್ದನೋಽಧಮಸ್ಯ॥ **29** ॥ 257

ಪರಮಸುಹೃದಿ ಬಾಂಧವೇ ಕಲತ್ರೇ
ಸುತತನಯಾಪಿತೃಮಾತೃಭೃತ್ಯವರ್ಗೇ।
ಶಠಮತಿರುಪಯಾತಿ ಯೋಽರ್ಥತೃಷ್ಣಾಂ
ತಮಧಮಚೇಷ್ಟಮವೇಹಿ ನಾಸ್ಯ ಭಕ್ತಂ ॥ **30** ॥ 258

ಅಶುಭಮತಿರಸತ್ಪ್ರವೃತ್ತಿಸಕ್ತ -
ಸ್ಸತತಮನಾರ್ಯಕುಶೀಲಸಂಗಮತ್ತಃ।
ಅನುದಿನಕೃತಪಾಪಬಂಧಯುಕ್ತಃ
ಪುರುಷಪಶುರ್ನ ಹಿ ವಾಸುದೇವಭಕ್ತಃ ॥ **31** ॥ 259

ಸಕಲಮಿದಮಹಂ ಚ ವಾಸುದೇವಃ
ಪರಮಪುಮಾನ್ಪರಮೇಶ್ವರಸ್ಸ ಏಕಃ।
ಇತಿ ಮತಿರಚಲಾ ಭವತ್ಯನಂತೇ
ಹೃದಯಗತೇ ವ್ರಜ ತಾನ್ವಿಹಾಯ ದೂರಾತ್ ॥ **32** ॥ 260

ಕಮಲನಯನ ವಾಸುದೇವ ವಿಷ್ಣೋ
ಧರಣಿಧರಾಚ್ಯುತ ಶಂಖಚಕ್ರಪಾಣೇ।

ಭವ ಶರಣಮಿತೀರಯಂತಿ ಯೇ ವೈ
ತ್ಯಜ ಭಟ ದೂರತರೇಣ ತಾನಪಾಪಾನ್ ॥ **33** ॥ 261

ವಸತಿ ಮನಸಿ ಯಸ್ಯ ಸೋಽವ್ಯಯಾತ್ಮಾ
ಪುರುಷವರಸ್ಯ ನ ತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಪಾತೇ।
ತವ ಗತಿರಥ ವಾ ಮಮಾಸ್ತಿ ಚಕ್ರ-
ಪ್ರತಿಹತವೀರ್ಯಬಲಸ್ಯ ಸೋಽನ್ಯಲೋಕ್ಯಃ ॥ **34** ॥ 262

ಕಾಲಿಂಗ ಉವಾಚ

ಇತಿ ನಿಜಭಟಶಾಸನಾಯ ದೇವೋ
ರವಿತನಯಸ್ಸ ಕಿಲಾಹ ಧರ್ಮರಾಜಃ।
ಮಮ ಕಥಿತಮಿದಂ ಚ ತೇನ ತುಭ್ಯಂ
ಕುರುವರ ಸಮ್ಯಗಿದಂ ಮಯಾಪಿ ಚೋಕ್ತಂ ॥ **35** ॥ 263

ಶ್ರೀಭೀಷ್ಮ ಉವಾಚ

ನಕುಲೈತನ್ಮಮಾಖ್ಯಾತಂ ಪೂರ್ವಂ ತೇನ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾ।
ಕಲಿಂಗದೇಶಾದಭ್ಯೇತ್ಯ ಪ್ರೀತೇನ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ ॥ **36** ॥ 264

ಮಯಾಪ್ಯೇತದ್ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಮ್ಯಗ್ವತ್ಸ ತವೋದಿತಂ।
ಯಥಾ ವಿಷ್ಣುಮೃತೇ ನಾನ್ಯತ್ತ್ರಾಣಂ ಸಂಸಾರಸಾಗರೇ ॥ **37** ॥ 265

ಕಿಂಕರಾಃ ಪಾಶದಂಡಾಶ್ಚ ನ ಯಮೋ ನ ಚ ಯಾತನಾಃ।
ಸಮರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಯಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಕೇಶವಾಲಂಬನಸ್ಸದಾ ॥ **38** ॥ 266

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಏತನ್ಮನೇ ಸಮಾಖ್ಯಾತಂ ಗೀತಂ ವೈವಸ್ವತೇನ ಯತ್।
ತ್ವತ್ಪ್ರಶ್ನಾನುಗತಂ ಸಮ್ಯಕ್ಕಿಮನ್ಯಚ್ಛ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ **39** ॥ 267

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಭಗವನ್ಭಗವಾಂದೇವಃ ಸಂಸಾರವಿಜಿಗೀಷುಭಿಃ।
ಸಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಜಗನ್ನಾಥೋ ವಿಷ್ಣುರಾರಾಧ್ಯತೇ ಯಥಾ ॥ **1** ॥ 268

ಆರಾಧಿತಾಚ್ಚ ಗೋವಿಂದಾದಾರಾಧನಪರೈರ್ನರೈಃ।
ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ಯತೇ ಫಲಂ ಶ್ರೋತುಂ ತಚ್ಚೇಚ್ಛಾಮಿ ಮಹಾಮುನೇ ॥ **2** ॥ 269

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಯತ್ಪೃಚ್ಛತಿ ಭವಾನೇತತ್ಸಗರೇಣ ಮಹಾತ್ಮನಾ।
ಔರ್ವಃ ಪ್ರಾಹ ಯಥಾ ಪೃಷ್ಟಸ್ತನ್ಮೇ ನಿಗದತಶ್ಶೃಣು ॥ **3** ॥ 270

ಸಗರಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯೈನಮೌರ್ವಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ ಭಾರ್ಗವಂ।
ವಿಷ್ಣೋರಾರಾಧನೋಪಾಯಸಂಬಂಧಂ ಮುನಿಸತ್ತಮ ॥ **4** ॥ 271

ಫಲಂ ಚಾರಾಧಿತೇ ವಿಷ್ಣೌ ಯತ್ಪುಂಸಾಮಭಿಜಾಯತೇ।
ಸ ಚಾಹ ಪೃಷ್ಟೋ ಯತ್ನೇನ ತಸ್ಮೈ ತನ್ಮೇಽಖಿಲಂ ಶೃಣು ॥ **5** ॥ 272

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಭೌಮಂ ಮನೋರಥಂ ಸ್ವರ್ಗಂ ಸ್ವರ್ಗೇ ರಮ್ಯಂ ಚ ಯತ್ಪದಂ।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಾರಾಧಿತೇ ವಿಷ್ಣೌ ನಿರ್ವಾಣಮಪಿ ಚೋತ್ತಮಂ ॥ **6** ॥ 273

ಯದ್ಯದಿಚ್ಛತಿ ಯಾವಚ್ಚ ಫಲಮಾರಾಧಿತೇಽಚ್ಯುತೇ।
ತತ್ತದಾಪ್ನೋತಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಭೂರಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಥಾಪಿ ವಾ ॥ **7** ॥ 274

ಯತ್ತು ಪೃಚ್ಛಸಿ ಭೂಪಾಲ ಕಥಮಾರಾಧ್ಯತೇ ಹರಿಃ।
ತದಹಂ ಸಕಲಂ ತುಭ್ಯಂ ಕಥಯಾಮಿ ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ **8** ॥ 275

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರವತಾ ಪುರುಷೇಣ ಪರಃ ಪುಮಾನ್।
ವಿಷ್ಣುರಾರಾಧ್ಯತೇ ಪಂಥಾ ನಾನ್ಯಸ್ತತ್ತೋಷಕಾರಕಃ ॥ **9** ॥ 276

ಯಜನ್ಯಜ್ಞಾನ್ಯಜತ್ಯೇನಂ ಜಪತ್ಯೇನಂ ಜಪನ್ನೃಪ।
ನಿಘ್ನನ್ನನ್ಯಾನ್ಹಿನಸ್ತ್ಯೇನಂ ಸರ್ವಭೂತೋ ಯತೋ ಹರಿಃ ॥ **10** ॥ 277

ತಸ್ಮಾತ್ಸದಾಚಾರವತಾ ಪುರುಷೇಣ ಜನಾರ್ದನಃ।
ಆರಾಧ್ಯತೇ ಸ್ವವರ್ಣೋಕ್ತಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಕಾರಿಣಾ ॥ **11** ॥ 278

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋ ವೈಶ್ಯಃ ಶೂದ್ರಶ್ಚ ಪೃಥಿವೀಪತೇ।
ಸ್ವಧರ್ಮತತ್ಪರೋ ವಿಷ್ಣುಮಾರಾಧಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ **12** ॥ 279

ಪರಾಪವಾದಂ ಪೈಶುನ್ಯಮನೃತಂ ಚ ನ ಭಾಷತೇ।
ಅನ್ಯೋದ್ವೇಗಕರಂ ವಾಪಿ ತೋಷ್ಯತೇ ತೇನ ಕೇಶವಃ ॥ **13** ॥ 280

ಪರದಾರಪರದ್ರವ್ಯಪರಹಿಂಸಾಸು ಯೋ ರತಿಂ।
ನ ಕರೋತಿ ಪುಮಾನ್ಭೂಪ ತೋಷ್ಯತೇ ತೇನ ಕೇಶವಃ ॥ **14** ॥ 281

ನ ತಾಡಯತಿ ನೋ ಹಂತಿ ಪ್ರಾಣಿನೋಽನ್ಯಾಂಶ್ಚ ದೇಹಿನಃ।
ಯೋ ಮನುಷ್ಯೋ ಮನುಷ್ಯೇಂದ್ರ ತೋಷ್ಯತೇ ತೇನ ಕೇಶವಃ ॥ **15** ॥ 282

ದೇವದ್ವಿಜಗುರೂಣಾಂ ಚ ಶುಶ್ರೂಷಾಸು ಸದೋದ್ಯತಃ।
ತೋಷ್ಯತೇ ತೇನ ಗೋವಿಂದಃ ಪುರುಷೇಣ ನರೇಶ್ವರ ॥ **16** ॥ 283

ಯಥಾತ್ಮನಿ ಚ ಪುತ್ರೇ ಚ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಯಸ್ತಥಾ।
ಹಿತಕಾಮೋ ಹರಿಸ್ತೇನ ಸರ್ವದಾ ತೋಷ್ಯತೇ ಸುಖಂ ॥ **17** ॥ 284

ಯಸ್ಯ ರಾಗಾದಿದೋಷೇಣ ನ ದುಷ್ಟಂ ನೃಪ ಮಾನಸಂ।
ವಿಶುದ್ಧಚೇತಸಾ ವಿಷ್ಣುಸ್ತೋಷ್ಯತೇ ತೇನ ಸರ್ವದಾ ॥ **18** ॥ 285

ವರ್ಣಾಶ್ರಮೇಷು ಯೇ ಧರ್ಮಾಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಾ ನೃಪಸತ್ತಮ।
ತೇಷು ತಿಷ್ಠನ್ನರೋ ವಿಷ್ಣುಮಾರಾಧಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ ॥ **19** ॥ 286

ಸಗರ ಉವಾಚ

ತದಹಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವರ್ಣಧರ್ಮಾನಶೇಷತಃ।
ತಥೈವಾಶ್ರಮಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ದ್ವಿಜವರ್ಯ ಬ್ರವೀಹಿ ತಾನ್ ॥ **20** ॥ 287

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕ್ಷತ್ರಿಯವಿಶಾಂ ಶೂದ್ರಾಣಾಂ ಚ ಯಥಾಕ್ರಮಂ।
ತ್ವಮೇಕಾಗ್ರಮತಿರ್ಭೂತ್ವಾ ಶೃಣು ಧರ್ಮಾನ್ಮಯೋದಿತಾನ್ ॥ **21** ॥ 288

ದಾನಂ ದದ್ಯಾದ್ಯಜೇದ್ದೇವಾನ್ಯಜ್ಞೈಸ್ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯತತ್ಪರಃ।
ನಿತ್ಯೋದಕೀ ಭವೇದ್ವಿಪ್ರಃ ಕುರ್ಯಾಚ್ಚಾಗ್ನಿಪರಿಗ್ರಹಂ ॥ **22** ॥ 289

ವೃತ್ಯರ್ಥಂ ಯಾಜಯೇಚ್ಚಾನ್ಯಾನನ್ಯಾನಧ್ಯಾಪಯೇತ್ತಥಾ।
ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರತಿಗ್ರಹಾದಾನಂ ಶುಕ್ಲಾರ್ಥಾನ್ಯಾಯತೋ ದ್ವಿಜಃ ॥ **23** ॥ 290

ಸರ್ವಭೂತಹಿತಂ ಕುರ್ಯಾನ್ನಾಹಿತಂ ಕಸ್ಯಚಿದ್ ದ್ವಿಜಃ।
ಮೈತ್ರೀ ಸಮಸ್ತಭೂತೇಷು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೋತ್ತಮಂ ಧನಂ ॥ **24** ॥ 291

ಗ್ರಾವ್ಣಿ ರತ್ನೇ ಚ ಪಾರಕ್ಯೇ ಸಮಬುದ್ಧಿರ್ಭವೇದ್ ದ್ವಿಜಃ।
ಋತಾವಭಿಗಮಃ ಪತ್ನ್ಯಾಂ ಶಸ್ಯತೇ ಚಾಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **25** ॥ 292

ದಾನಾನಿ ದದ್ಯಾದಿಚ್ಛಾತೋ ದ್ವಿಜೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಽಪಿ ವಾ।
ಯಜೇಚ್ಚ ವಿವಿಧೈರ್ಯಜ್ಞೈರಧೀಯೀತ ಚ ಪಾರ್ಥಿವಃ ॥ **26** ॥ 293

ಶಸ್ತ್ರಾಜೀವೋ ಮಹೀರಕ್ಷಾ ಪ್ರವರಾ ತಸ್ಯ ಜೀವಿಕಾ।
ತತ್ರಾಪಿ ಪ್ರಥಮಃ ಕಲ್ಪಃ ಪೃಥಿವೀಪರಿಪಾಲನಂ ॥ **27** ॥ 294

ಧರಿತ್ರೀಪಾಲನೇನೈವ ಕೃತಕೃತ್ಯಾ ನರಾಧಿಪಾಃ।
ಭವಂತಿ ನೃಪತೇರಂಶಾ ಯತೋ ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಣಾಂ ॥ **28** ॥ 295

ದುಷ್ಟಾನಾಂ ಶಾಸನಾದ್ರಾಜಾ ಶಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪರಿಪಾಲನಾತ್।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಭಿಮತಾ~ಮ್ಲೋಕಾನ್ವರ್ಣಸಂಸ್ಥಾಂ ಕರೋತಿ ಯಃ ॥ **29** ॥ 296

ಪಾಶುಪಾಲ್ಯಂ ಚ ವಾಣಿಜ್ಯಂ ಕೃಷಿಂ ಚ ಮನುಜೇಶ್ವರ।
ವೈಶ್ಯಾಯ ಜೀವಿಕಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದದೌ ಲೋಕಪಿತಾಮಹಃ ॥ **30** ॥ 297

ತಸ್ಯಾಪ್ಯಧ್ಯಯನಂ ಯಜ್ಞೋ ದಾನಂ ಧರ್ಮಶ್ಚ ಶಸ್ಯತೇ।
ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾದೀನಾಮನುಷ್ಠಾನಂ ಚ ಕರ್ಮಣಾಂ ॥ **31** ॥ 298

ದ್ವಿಜಾತಿಸಂಶ್ರಿತಂ ಕರ್ಮ ತಾದರ್ಥ್ಯಂ ತೇನ ಪೋಷಣಂ।
ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಜೈರ್ವಾಪಿ ಧನೈಃ ಕಾರೂದ್ಭವೇನ ವಾ ॥ **32** ॥ 299

ಶೂದ್ರಸ್ಯ ಸನ್ನತಿಶ್ಶೌಚಂ ಸೇವಾ ಸ್ವಾಮಿನ್ಯಮಾಯಯಾ।
ಅಮಂತ್ರಯಜ್ಞೋ ಹ್ಯಸ್ತೇಯಂ ಸತ್ಸಂಗೋ ವಿಪ್ರರಕ್ಷಣಂ ॥ **33** ॥ 300

ದಾನಂ ಚ ದದ್ಯಾಚ್ಛೂದ್ರೋಽಪಿ ಪಾಕಯಜ್ಞೈರ್ಯಜೇತ ಚ।
ಪಿತ್ರ್ಯಾದಿಕಂ ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶೂದ್ರಃ ಕುರ್ವೀತ ತೇನ ವೈ ॥ **34** ॥ 301

ಭೃತ್ಯಾದಿಭರಣಾರ್ಥಾಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಪರಿಗ್ರಹಃ।
ಋತುಕಾಲೇಽಭಿಗಮನಂ ಸ್ವದಾರೇಷು ಮಹೀಪತೇ ॥ **35** ॥ 302

ದಯಾ ಸಮಸ್ತಭೂತೇಷು ತಿತಿಕ್ಷಾ ನಾತಿಮಾನಿತಾ।
ಸತ್ಯಂ ಶೌಚಮನಾಯಾಸೋ ಮಂಗಲಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿತಾ ॥ **36** ॥ 303

ಮೈತ್ರ್ಯಸ್ಪೃಹಾ ತಥಾ ತದ್ವದಕಾರ್ಪಣ್ಯಂ ನರೇಶ್ವರ।
ಅನಸೂಯಾ ಚ ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಣಾನಾಂ ಕಥಿತಾ ಗುಣಾಃ ॥ **37** ॥ 304

ಆಶ್ರಮಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮೇತೇ ಸಾಮಾನ್ಯಲಕ್ಷಣಾಃ।
ಗುಣಾಂಸ್ತಥಾಪದ್ಧರ್ಮಾಂಶ್ಚ ವಿಪ್ರಾದೀನಾಮಿಮಾಂಶ್ಶೃಣು ॥ **38** ॥ 305

ಕ್ಷಾತ್ರಂ ಕರ್ಮ ದ್ವಿಜಸ್ಯೋಕ್ತಂ ವೈಶ್ಯಂ ಕರ್ಮ ತಥಾಽಪದಿ।
ರಾಜನ್ಯಸ್ಯ ಚ ವೈಶ್ಯೋಕ್ತಂ ಶೂದ್ರಕರ್ಮ ನ ಚೈತಯೋಃ ॥ **39** ॥ 306

ಸಾಮರ್ಥ್ಯೇ ಸತಿ ತತ್ತ್ಯಾಜ್ಯಮುಭಾಭ್ಯಾಮಪಿ ಪಾರ್ಥಿವ।
ತದೇವಾಪದಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಕುರ್ಯಾತ್ಕರ್ಮಸಂಕರಂ ॥ **40** ॥ 307

ಇತ್ಯೇತೇ ಕಥಿತಾ ರಾಜನ್ವರ್ಣಧರ್ಮಾ ಮಯಾ ತವ।
ಧರ್ಮಾನಾಶ್ರಮಿಣಾಂ ಸಮ್ಯಗ್ಬ್ರುವತೋ ಮೇ ನಿಶಾಮಯ ॥ **41** ॥ 308

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಬಾಲಃ ಕೃತೋಪನಯನೋ ವೇದಾಹರಣತತ್ಪರಃ।
ಗುರುಗೇಹೇ ವಸೇದ್ಭೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಮಾಹಿತಃ ॥ **1** ॥ 309

ಶೌಚಾಚಾರವ್ರತಂ ತತ್ರ ಕಾರ್ಯಂ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಗುರೋಃ।
ವ್ರತಾನಿ ಚರತಾ ಗ್ರಾಹ್ಯೋ ವೇದಶ್ಚ ಕೃತಬುದ್ಧಿನಾ ॥ **2** ॥ 310

ಉಭೇ ಸಂಧ್ಯೇ ರವಿಂ ಭೂಪ ತಥೈವಾಗ್ನಿಂ ಸಮಾಹಿತಃ।
ಉಪತಿಷ್ಠೇತ್ತದಾ ಕುರ್ಯಾದ್ಗುರೋರಪ್ಯಭಿವಾದನಂ ॥ **3** ॥ 311

ಸ್ಥಿತೇ ತಿಷ್ಠೇದ್ವ್ರಜೇದ್ಯಾತೇ ನೀಚೈರಾಸೀತ ಚಾಸತಿ।
ಶಿಷ್ಯೋ ಗುರೋರ್ನ್ಯಪಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ನ ಸಂಚರೇತ್ ॥ **4** ॥ 312

ತೇನೈವೋಕ್ತಂ ಪಠೇದ್ವೇದಂ ನಾನ್ಯಚಿತ್ತಃ ಪುರಸ್ಥಿತಃ।
ಅನುಜ್ಞಾತಶ್ಚ ಭಿಕ್ಷಾನ್ನಮಶ್ನೀಯಾದ್ಗುರುಣಾ ತತಃ ॥ **5** ॥ 313

ಅವಗಾಹೇದಪಃ ಪೂರ್ವಮಾಚಾರ್ಯೇಣಾವಗಾಹಿತಾಃ।
ಸಮಿಜ್ಜಲಾದಿಕಂ ಚಾಸ್ಯ ಕಲ್ಯಂ ಕಲ್ಯಮುಪಾನಯೇತ್ ॥ **6** ॥ 314

ಗೃಹೀತಗ್ರಾಹ್ಯವೇದಶ್ಚ ತತೋಽನುಜ್ಞಾಮವಾಪ್ಯ ಚ।
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಮಾವಿಶೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ನಿಷ್ಪನ್ನಗುರುನಿಷ್ಕೃತಿಃ ॥ **7** ॥ 315

ವಿಧಿನಾವಾಪ್ತದಾರಸ್ತು ಧನಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸ್ವಕರ್ಮಣಾ।
ಗೃಹಸ್ಥಕಾರ್ಯಮಖಿಲಂ ಕುರ್ಯಾದ್ಭೂಪಾಲ ಶಕ್ತಿತಃ ॥ **8** ॥ 316

ನಿವಾಪೇನ ಪಿತೄ್ನರ್ಚನ್ಯಜ್ಞೈರ್ದೇವಾಂಸ್ತಥಾತಿಥೀನ್।
ಅನ್ನೈರ್ಮುನೀಂಶ್ಚ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೈರಪತ್ಯೇನ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ॥ **9** ॥ 317

ಭೂತಾನಿ ಬಲಿಭಿಶ್ಚೈವ ವಾತ್ಸಲ್ಯೇನಾಖಿಲಂ ಜಗತ್।
ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಲೋಕಾನ್ಪುರುಷೋ ನಿಜಕರ್ಮಸಮಾರ್ಜಿತಾನ್ ॥ **10** ॥ 318

ಭಿಕ್ಷಾಭುಜಶ್ಚ ಯೇ ಕೇಚಿತ್ಪರಿವ್ರಾಡ್ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ।
ತೇಽಪ್ಯತ್ರೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಂತೇ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಂ ತೇನ ವೈ ಪರಂ ॥ **11** ॥ 319

ವೇದಾಹರಣಕಾರ್ಯಾಯ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾಯ ಚ ಪ್ರಭೋ।
ಅಟಂತಿ ವಸುಧಾಂ ವಿಪ್ರಾಃ ಪೃಥಿವೀದರ್ಶನಾಯ ಚ ॥ **12** ॥ 320

ಅನಿಕೇತಾ ಹ್ಯನಾಹಾರಾ ಯತ್ರ ಸಾಯಂಗೃಹಾಶ್ಚ ಯೇ।
ತೇಷಾಂ ಗೃಹಸ್ಥಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಯೋನಿರೇವ ಚ ॥ **13** ॥ 321

ತೇಷಾಂ ಸ್ವಾಗತದಾನಾದಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ ಮಧುರಂ ನೃಪ।
ಗೃಹಾಗತಾನಾಂ ದದ್ಯಾಚ್ಚ ಶಯನಾಸನಭೋಜನಂ ॥ **14** ॥ 322

ಅತಿಥಿರ್ಯಸ್ಯ ಭಗ್ನಾಶೋ ಗೃಹಾತ್ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ।
ಸ ದತ್ತ್ವಾ ದುಷ್ಕೃತಂ ತಸ್ಮೈ ಪುಣ್ಯಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ ॥ **15** ॥ 323

ಅವಜ್ಞಾನಮಹಂಕಾರೋ ದಂಭಶ್ಚೈವ ಗೃಹೇ ಸತಃ।
ಪರಿತಾಪೋಪಘಾತೌ ಚ ಪಾರುಷ್ಯಂ ಚ ನ ಶಸ್ಯತೇ ॥ **16** ॥ 324

ಯಸ್ತು ಸಮ್ಯಕ್ಕರೋತ್ಯೇವಂ ಗೃಹಸ್ಥಃ ಪರಮಂ ವಿಧಿಂ।
ಸರ್ವಬಂಧವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಲೋಕಾನಾಪ್ನೋತ್ಯನುತ್ತಮಾನ್ ॥ **17** ॥ 325

ವಯಃಪರಿಣತೋ ರಾಜನ್ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಗೃಹಾಶ್ರಮೀ।
ಪುತ್ರೇಷು ಭಾರ್ಯಾಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ವನಂ ಗಚ್ಛೇತ್ಸಹೈವ ವಾ ॥ **18** ॥ 326

ಪರ್ಣಮೂಲಫಲಾಹಾರಃ ಕೇಶಶ್ಮಶ್ರುಜಟಾಧರಃ।
ಭೂಮಿಶಾಯೀ ಭವೇತ್ತತ್ರ ಮುನಿಸ್ಸರ್ವಾತಿಥಿರ್ನೃಪ ॥ **19** ॥ 327

ಚರ್ಮಕಾಶಕುಶೈಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪರಿಧಾನೋತ್ತರೀಯಕೇ।
ತದ್ವತ್ತ್ರಿಷವಣಂ ಸ್ನಾನಂ ಶಸ್ತಮಸ್ಯ ನರೇಶ್ವರ ॥ **20** ॥ 328

ದೇವತಾಭ್ಯರ್ಚನಂ ಹೋಮಸ್ಸರ್ವಾಭ್ಯಾಗತಪೂಜನಂ।
ಭಿಕ್ಷಾ ಬಲಿಪ್ರದಾನಂ ಚ ಶಸ್ತಮಸ್ಯ ನರೇಶ್ವರ ॥ **21** ॥ 329

ವನ್ಯಸ್ನೇಹೇನ ಗಾತ್ರಾಣಾಮಭ್ಯಂಗಶ್ಚಾಸ್ಯ ಶಸ್ಯತೇ।
ತಪಶ್ಚ ತಸ್ಯ ರಾಜೇಂದ್ರ ಶೀತೋಷ್ಣಾದಿಸಹಿಷ್ಣುತಾ ॥ **22** ॥ 330

ಯಸ್ತ್ವೇತಾಂ ನಿಯತಶ್ಚರ್ಯಾಂ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಶ್ಚರೇನ್ಮುನಿಃ।
ಸ ದಹತ್ಯಗ್ನಿವದ್ದೋಷಾಂಜಯೇಲ್ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಶಾಶ್ವತಾನ್ ॥ **23** ॥ 331

ಚತುರ್ಥಶ್ಚಾಶ್ರಮೋ ಭಿಕ್ಷೋಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಯೋ ಮನೀಷಿಭಿಃ।
ತಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಂ ಗದತೋ ಮಮ ಶ್ರೋತುಂ ನೃಪಾರ್ಹಸಿ ॥ **24** ॥ 332

ಪುತ್ರದ್ರವ್ಯಕಲತ್ರೇಷು ತ್ಯಕ್ತಸ್ನೇಹೋ ನರಾಧಿಪ।
ಚತುರ್ಥಮಾಶ್ರಮಸ್ಥಾನಂ ಗಚ್ಛೇನ್ನಿರ್ಧೂತಮತ್ಸರಃ ॥ **25** ॥ 333

ತ್ರೈವರ್ಗಿಕಾಂಸ್ತ್ಯಜೇತ್ಸರ್ವಾನಾರಂಭಾನವನೀಪತೇ।
ಮಿತ್ರಾದಿಷು ಸಮೋ ಮೈತ್ರಸ್ಸಮಸ್ತೇಷ್ವೇವ ಜಂತುಷು ॥ **26** ॥ 334

ಜರಾಯುಜಾಂಡಜಾದೀನಾಂ ವಾಙ್ಮನಃಕಾಯಕರ್ಮಭಿಃ।
ಯುಕ್ತಃ ಕುರ್ವೀತ ನ ದ್ರೋಹಂ ಸರ್ವಸಂಗಾಂಶ್ಚ ವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **27** ॥ 335

ಏಕರಾತ್ರಸ್ಥಿತಿರ್ಗ್ರಾಮೇ ಪಂಚರಾತ್ರಸ್ಥಿತಿಃ ಪುರೇ।
ತಥಾ ತಿಷ್ಠೇದ್ಯಥಾಪ್ರೀತಿರ್ದ್ವೇಷೋ ವಾ ನಾಸ್ಯ ಜಾಯತೇ ॥ **28** ॥ 336

ಪ್ರಾಣಯಾತ್ರಾನಿಮಿತ್ತಂ ಚ ವ್ಯಂಗಾರೇ ಭುಕ್ತವಜ್ಜನೇ।
ಕಾಲೇ ಪ್ರಶಸ್ತವರ್ಣಾನಾಂ ಭಿಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಪರ್ಯಟೇದ್ ಗೃಹಾನ್ ॥ **29** ॥ 337

ಕಾಮಃ ಕ್ರೋಧಸ್ತಥಾ ದರ್ಪಮೋಹಲೋಭಾದಯಶ್ಚ ಯೇ।
ತಾಂಸ್ತು ಸರ್ವಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಪರಿವ್ರಾಡ್ ನಿರ್ಮಮೋ ಭವೇತ್ ॥ **30** ॥ 338

ಅಭಯಂ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ದತ್ತ್ವಾ ಯಶ್ಚರತೇ ಮುನಿಃ।
ತಸ್ಯಾಪಿ ಸರ್ವಭೂತೇಭ್ಯೋ ನ ಭಯಂ ವಿದ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ **31** ॥ 339

ಕೃತ್ವಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಸ್ವಶರೀರಸಂಸ್ಥಂ
ಶಾರೀರಮಗ್ನಿಂ ಸ್ವಮುಖೇ ಜುಹೋತಿ।
ವಿಪ್ರಸ್ತು ಭೈಕ್ಷ್ಯೋಪಹಿತೈರ್ಹವಿರ್ಭಿ -
ಶ್ಚಿತಾಗ್ನಿಕಾನಾಂ ವ್ರಜತಿ ಸ್ಮ ಲೋಕಾನ್ ॥ **32** ॥ 340

ಮೋಕ್ಷಾಶ್ರಮಂ ಯಶ್ಚರತೇ ಯಥೋಕ್ತಂ
ಶುಚಿಸ್ಸುಖಂ ಕಲ್ಪಿತಬುದ್ಧಿಯುಕ್ತಃ।
ಅನಿಂಧನಂ ಜ್ಯೋತಿರಿವ ಪ್ರಶಾಂತಃ
ಸ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಶ್ರಯತೇ ದ್ವಿಜಾತಿಃ ॥ **33** ॥ 341

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಸಗರ ಉವಾಚ

ಕಥಿತಂ ಚಾತುರಾಶ್ರಮ್ಯಂ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯಕ್ರಿಯಾಸ್ತಥಾ।
ಪುಂಸಃ ಕ್ರಿಯಾಮಹಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮ ॥ **1** ॥ 342

ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾಃ ಕಾಮ್ಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಪುಂಸಾಮಶೇಷತಃ।
ಸಮಾಖ್ಯಾಹಿ ಭೃಗುಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಹ್ಯಸಿ ಮೇ ಮತಃ ॥ **2** ॥ 343

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಯದೇತದುಕ್ತಂ ಭವತಾ ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಾಶ್ರಯಂ।
ತದಹಂ ಕಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಶೃಣುಷ್ವೈಕಮನಾ ಮಮ ॥ **3** ॥ 344

ಜಾತಸ್ಯ ಜಾತಕರ್ಮಾದಿಕ್ರಿಯಾಕಾಂಡಮಶೇಷತಃ।
ಪುತ್ರಸ್ಯ ಕುರ್ವೀತ ಪಿತಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಚಾಭ್ಯುದಯಾತ್ಮಕಂ ॥ **4** ॥ 345

ಯುಗ್ಮಾಂಸ್ತು ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾನ್ವಿಪ್ರಾನ್ಭೋಜಯೇನ್ಮನುಜೇಶ್ವರ।
ಯಥಾ ವೃತ್ತಿಸ್ತಥಾ ಕುರ್ಯಾದ್ದೈವಂ ಪಿತ್ರ್ಯಂ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಂ ॥ **5** ॥ 346

ದಧ್ನಾ ಯವೈಃ ಸಬದರೈರ್ಮಿಶ್ರಾನ್ಪಿಂಡಾನ್ಮದಾ ಯುತಃ।
ನಾಂದೀಮುಖೇಭ್ಯಸ್ತೀರ್ಥೇನ ದದ್ಯಾದ್ದೈವೇನ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **6** ॥ 347

ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೇನ ವಾ ಸರ್ವಮುಪಚಾರಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ।
ಕುರ್ವೀತ ತತ್ತಥಾಶೇಷವೃದ್ಧಿಕಾಲೇಷು ಭೂಪತೇ ॥ **7** ॥ 348

ತತಶ್ಚ ನಾಮ ಕುರ್ವೀತ ಪಿತೈವ ದಶಮೇಽಹನಿ।
ದೇವಪೂರ್ವಂ ನರಾಖ್ಯಂ ಹಿ ಶರ್ಮವರ್ಮಾದಿಸಂಯುತಂ ॥ **8** ॥ 349

ಶರ್ಮೇತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯೋಕ್ತಂ ವರ್ಮೇತಿ ಕ್ಷತ್ರಸಂಶ್ರಯಂ।
ಗುಪ್ತದಾಸಾತ್ಮಕಂ ನಾಮ ಪ್ರಶಸ್ತಂ ವೈಶ್ಯಶೂದ್ರಯೋಃ ॥ **9** ॥ 350

ನಾರ್ಥಹೀನಂ ನ ಚಾಶಸ್ತಂ ನಾಪಶಬ್ದಯುತಂ ತಥಾ।
ನಾಮಂಗಲ್ಯಂ ಜುಗುಪ್ಸ್ಯಂ ವಾ ನಾಮ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಮಾಕ್ಷರಂ ॥ **10** ॥ 351

ನಾತಿದೀರ್ಘಂ ನಾತಿಹ್ರಸ್ವಂ ನಾತಿಗುರ್ವಕ್ಷರಾನ್ವಿತಂ।
ಸುಖೋಚ್ಚಾರ್ಯಂ ತು ತನ್ನಾಮ ಕುರ್ಯಾದ್ಯತ್ಪ್ರವಣಾಕ್ಷರಂ ॥ **11** ॥ 352

ತತೋಽನಂತರಸಂಸ್ಕಾರಸಂಸ್ಕೃತೋ ಗುರುವೇಶ್ಮನಿ।
ಯಥೋಕ್ತವಿಧಿಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿದ್ಯಾಪರಿಗ್ರಹಂ ॥ **12** ॥ 353

ಗೃಹೀತವಿದ್ಯೋ ಗುರವೇ ದತ್ತ್ವಾ ಚ ಗುರುದಕ್ಷಿಣಾಂ।
ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಮಿಚ್ಛನ್ಭೂಪಾಲ ಕುರ್ಯಾದ್ದಾರಪರಿಗ್ರಹಂ ॥ **13** ॥ 354

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ವಾ ಕಾಲಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಸಂಕಲ್ಪಪೂರ್ವಕಂ।
ಗುರೋಶ್ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಕುರ್ಯಾತ್ತತ್ಪುತ್ರಾದೇರಥಾಪಿ ವಾ ॥ **14** ॥ 355

ವೈಖಾನಸೋ ವಾಪಿ ಭವೇತ್ಪರಿವ್ರಾಡಥ ವೇಚ್ಛಯಾ।
ಪೂರ್ವಸಂಕಲ್ಪಿತಂ ಯಾದೃಕ್ ತಾದೃಕ್ಕುರ್ಯಾನ್ನರಾಧಿಪ ॥ **15** ॥ 356

ವರ್ಷ್ಯೇರೇಕಗುಣಾಂ ಭಾರ್ಯಾಮುದ್ವಹೇತ್ತ್ರಿಗುಣಸ್ಸ್ವಯಂ।
ನಾತಿಕೇಶಾಮಕೇಶಾಂ ವಾ ನಾತಿಕೃಷ್ಣಾಂ ನ ಪಿಂಗಲಾಂ ॥ **16** ॥ 357

ನಿಸರ್ಗತೋಽಧಿಕಾಂಗೀಂ ವಾ ನ್ಯೂನಾಂಗೀಮಪಿ ನೋದ್ವಹೇತ್।
ನಾವಿಶುದ್ಧಾಂ ಸರೋಮಾಂ ವಾಕುಲಜಾಂ ವಾಪಿ ರೋಗಿಣೀಂ ॥ **17** ॥ 358

ನ ದುಷ್ಟಾಂ ದುಷ್ಟವಾಕ್ಯಾಂ ವಾ ವ್ಯಂಗಿನೀಂ ಪಿತೃಮಾತೃತಃ।
ನ ಶ್ಮಶ್ರುವ್ಯಂಜನವತೀಂ ನ ಚೈವ ಪುರುಷಾಕೃತಿಂ ॥ **18** ॥ 359

ನ ಘರ್ಘರಸ್ವರಾಂ ಕ್ಷಾಮಾಂ ತಥಾ ಕಾಕಸ್ವರಾಂ ನ ಚ।
ನಾನಿಬಂಧೇಕ್ಷಣಾಂ ತದ್ವದ್ವೃತ್ತಾಕ್ಷೀಂ ನೋದ್ವಹೇದ್ಬುಧಃ ॥ **19** ॥ 360

ಯಸ್ಯಾಶ್ಚ ರೋಮಶೇ ಜಂಘೇ ಗುಲ್ಫೌ ಯಸ್ಯಾಸ್ತಥೋನ್ನತೌ।
ಗಂಡಯೋಃ ಕೂಪರೌ ಯಸ್ಯಾ ಹಸಂತ್ಯಾಸ್ತಾಂ ನ ಚೋದ್ವಹೇತ್ ॥ **20** ॥ 361

ನಾತಿರೂಕ್ಷಚ್ಛವಿಂ ಪಾಂಡುಕರಜಾಮರುಣೇಕ್ಷಣಾಂ।
ಆಪೀನಹಸ್ತಪಾದಾಂ ಚ ನ ಕನ್ಯಾಮುದ್ವಹೇದ್ ಬುಧಃ ॥ **21** ॥ 362

ನ ವಾಮನಾಂ ನಾತಿದೀರ್ಘಾಂ ನೋದ್ವಹೇತ್ಸಂಹತಭ್ರುವಂ।
ನ ಚಾತಿಚ್ಛಿದ್ರದಶನಾಂ ನ ಕರಾಲಮುಖೀಂ ನರಃ ॥ **22** ॥ 363

ಪಂಚಮೀಂ ಮಾತೃಪಕ್ಷಾಚ್ಚ ಪಿತೃಪಕ್ಷಾಚ್ಚ ಸಪ್ತಮೀಂ।
ಗೃಹಸ್ಥಶ್ಚೋದ್ವಹೇತ್ಕನ್ಯಾಂ ನ್ಯಾಯೇನ ವಿಧಿನಾ ನೃಪ ॥ **23** ॥ 364

ಬ್ರಾಹ್ಮೋ ದೈವಸ್ತಥೈವಾರ್ಷಃ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಸ್ತಥಾಸುರಃ।
ಗಾಂಧರ್ವರಾಕ್ಷಸೌ ಚಾನ್ಯೌ ಪೈಶಾಚಶ್ಚಾಷ್ಟಮೋ ಮತಃ ॥ **24** ॥ 365

ಏತೇಷಾಂ ಯಸ್ಯ ಯೋ ಧರ್ಮೋ ವರ್ಣಸ್ಯೋಕ್ತೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ।
ಕುರ್ವೀತ ದಾರಗ್ರಹಣಂ ತೇನಾನ್ಯಂ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **25** ॥ 366

ಸಧರ್ಮಚಾರಿಣೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಂ ಸಹಿತಸ್ತಯಾ।
ಸಮುದ್ವಹೇದ್ದದಾತ್ಯೇತತ್ಸಮ್ಯಗೂಢಂ ಮಹಾಫಲಂ ॥ **26** ॥ 367

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಸಗರ ಉವಾಚ

ಗೃಹಸ್ಥಸ್ಯ ಸದಾಚಾರಂ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯಹಂ ಮುನೇ।
ಲೋಕಾದಸ್ಮಾತ್ಪರಸ್ಮಾಚ್ಚ ಯಮಾತಿಷ್ಠನ್ನ ಹೀಯತೇ ॥ **1** ॥ 368

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಶ್ರೂಯತಾಂ ಪೃಥಿವೀಪಾಲ ಸದಾಚಾರಸ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ।
ಸದಾಚಾರವತಾ ಪುಂಸಾ ಜಿತೌ ಲೋಕಾವುಭಾವಪಿ ॥ **2** ॥ 369

ಸಾಧವಃ ಕ್ಷೀಣದೋಷಾಸ್ತು ಸಚ್ಛಬ್ದಃ ಸಾಧುವಾಚಕಃ।
ತೇಷಾಮಾಚರಣಂ ಯತ್ತು ಸದಾಚಾರಸ್ಸ ಉಚ್ಯತೇ ॥ **3** ॥ 370

ಸಪ್ತರ್ಷಯೋಽಥ ಮನವಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪತಯಸ್ತಥಾ।
ಸದಾಚಾರಸ್ಯ ವಕ್ತಾರಃ ಕರ್ತಾರಶ್ಚ ಮಹೀಪತೇ ॥ **4** ॥ 371

ಬ್ರಾಹ್ಮೇ ಮುಹೂರ್ತೇ ಚೋತ್ಥಾಯ ಮನಸಾ ಮತಿಮಾನ್ನೃಪ।
ಪ್ರಬುದ್ಧಶ್ಚಿಂತಯೇದ್ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚಾಪ್ಯವಿರೋಧಿನಂ ॥ **5** ॥ 372

ಅಪೀಡಯಾ ತಯೋಃ ಕಾಮಮುಭಯೋರಪಿ ಚಿಂತಯೇತ್।
ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟವಿನಾಶಾಯ ತ್ರಿವರ್ಗೇ ಸಮದರ್ಶಿತಾ ॥ **6** ॥ 373

ಪರಿತ್ಯಜೇದರ್ಥಕಾಮೌ ಧರ್ಮಪೀಡಾಕರೌ ನೃಪ।
ಧರ್ಮಮಪ್ಯಸುಖೋದರ್ಕಂ ಲೋಕವಿದ್ವಿಷ್ಟಮೇವ ಚ ॥ **7** ॥ 374

ತತಃ ಕಲ್ಯಂ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಕುರ್ಯಾನ್ಮೂತ್ರಂ ನರೇಶ್ವರ ॥ **8** ॥ 375

ನೈರ್ಋತ್ಯಾಮಿಷುವಿಕ್ಷೇಪಮತೀತ್ಯಾಭ್ಯಧಿಕಂ ಭುವಃ।
ದೂರಾದಾವಸಥಾನ್ಮೂತ್ರಂ ಪುರೀಷಂ ಚ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ॥ **9** ॥ 376

ಪಾದಾವನೇಜನೋಚ್ಛಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪೇನ್ನ ಗೃಹಾಂಗಣೇ ॥ **10** ॥ 377

ಆತ್ಮಚ್ಛಾಯಾಂ ತರುಚ್ಛಾಯಾಂ ಗೋಸೂರ್ಯಾಗ್ನ್ಯನಿಲಾಂಸ್ತಥಾ।
ಗುರುದ್ವಿಜಾದೀಂಸ್ತು ಬುಧೋ ನಾಧಿಮೇಹೇತ್ಕದಾಚನ ॥ **11** ॥ 378

ನ ಕೃಷ್ಟೇ ಸಸ್ಯಮಧ್ಯೇ ವಾ ಗೋವ್ರಜೇ ಜನಸಂಸದಿ।
ನ ವರ್ತ್ಮನಿ ನ ನದ್ಯಾದಿತೀರ್ಥೇಷು ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ **12** ॥ 379

ನಾಪ್ಸು ನೈವಾಂಭಸಸ್ತೀರೇ ಶ್ಮಶಾನೇ ನ ಸಮಾಚರೇತ್।
ಉತ್ಸರ್ಗಂ ವೈ ಪುರೀಷಸ್ಯ ಮೂತ್ರಸ್ಯ ಚ ವಿಸರ್ಜನಂ ॥ **13** ॥ 380

ಉದಙ್ಮುಖೋ ದಿವಾ ಮೂತ್ರಂ ವಿಪರೀತಮುಖೋ ನಿಶಿ।
ಕುರ್ವೀತಾನಾಪದಿ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಮೂತ್ರೋತ್ಸರ್ಗಂ ಚ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **14** ॥ 381

ತೃಣೈರಾಸ್ತೀರ್ಯ ವಸುಧಾಂ ವಸ್ತ್ರಪ್ರಾವೃತಮಸ್ತಕಃ।
ತಿಷ್ಠೇನ್ನಾತಿಚಿರಂ ತತ್ರ ನೈವ ಕಿಂಚಿದುದೀರಯೇತ್ ॥ **15** ॥ 382

ವಲ್ಮೀಕಮೂಷಿಕೋದ್ಧೃತಾಂ ಮೃದಂ ನಾಂತರ್ಜಲಾಂ ತಥಾ।
ಶೌಚಾವಶಿಷ್ಟಾಂ ಗೇಹಾಚ್ಚ ನಾದದ್ಯಾಲ್ಲೇಪಸಂಭವಾಂ ॥ **16** ॥ 383

ಅಣುಪ್ರಾಣ್ಯುಪಪನ್ನಾಂ ಚ ಹಲೋತ್ಖಾತಾಂ ಚ ಪಾರ್ಥಿವ।
ಪರಿತ್ಯಜೇನ್ಮೃದೋ ಹ್ಯೇತಾಸ್ಸಕಲಾಶೌಚಕರ್ಮಣಿ ॥ **17** ॥ 384

ಏಕಾ ಲಿಂಗೇ ಗುದೇ ತಿಸ್ರೋ ದಶ ವಾಮಕರೇ ನೃಪ।
ಹಸ್ತದ್ವಯೇ ಚ ಸಪ್ತ ಸ್ಯುರ್ಮೃದಶೌಚೋಪಪಾದಿಕಾಃ ॥ **18** ॥ 385

ಅಚ್ಛೇನಾಗಂಧಲೇಪೇನ ಜಲೇನಾಬುದ್ಬುದೇನ ಚ।
ಆಚಾಮೇಚ್ಚ ಮೃದಂ ಭೂಯಸ್ತಥಾದದ್ಯಾತ್ಸಮಾಹಿತಃ ॥ **19** ॥ 386

ನಿಷ್ಪಾದಿತಾಂಘ್ರಿಶೌಚಸ್ತು ಪಾದಾವಭ್ಯುಕ್ಷ್ಯ ತೈಃ ಪುನಃ।
ತ್ರಿಃಪಿಬೇತ್ಸಲಿಲಂ ತೇನ ತಥಾ ದ್ವಿಃ ಪರಿಮಾರ್ಜಯೇತ್ ॥ **20** ॥ 387

ಶೀರ್ಷಣ್ಯಾನಿ ತತಃ ಖಾನಿ ಮೂರ್ದ್ಧಾನಂ ಚ ಸಮಾಲಭೇತ್।
ಬಾಹೂ ನಾಭಿಂ ಚ ತೋಯೇನ ಹೃದಯಂ ಚಾಪಿ ಸಂಸ್ಪೃಶೇತ್ ॥ **21** ॥ 388

ಸ್ವಾಚಾಂತಸ್ತು ತತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪುಮಾನ್ಕೇಶಪ್ರಸಾಧನಂ।
ಆದರ್ಶಾಂಜನಮಾಂಗಲ್ಯಂ ದೂರ್ವಾದ್ಯಾಲಂಭನಾನಿ ಚ ॥ **22** ॥ 389

ತತಸ್ಸ್ವವರ್ಣಧರ್ಮೇಣ ವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಚ ಧನಾರ್ಜನಂ।
ಕುರ್ವೀತ ಶ್ರದ್ಧಾಸಂಪನ್ನೋ ಯಜೇಚ್ಚ ಪೃಥಿವೀಪತೇ ॥ **23** ॥ 390

ಸೋಮಸಂಸ್ಥಾ ಹವಿಸ್ಸಂಸ್ಥಾಃ ಪಾಕಸಂಸ್ಥಾಸ್ತು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ।
ಧನೇ ಯತೋ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಯತೇತಾತೋ ಧನಾರ್ಜನೇ ॥ **24** ॥ 391

ನದೀನದತಟಾಕೇಷು ದೇವಖಾತಜಲೇಷು ಚ।
ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಸ್ನಾಯೀತ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು ಚ ॥ **25** ॥ 392

ಕೂಪೇಷೂದ್ಧೃತತೋಯೇನ ಸ್ನಾನಂ ಕುರ್ವೀತ ವಾ ಭುವಿ।
ಗೃಹೇಷೂದ್ಧೃತತೋಯೇನ ಹ್ಯಥವಾ ಭುವ್ಯಸಂಭವೇ ॥ **26** ॥ 393

ಶುಚಿವಸ್ತ್ರಧರಃ ಸ್ನಾತೋ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃತರ್ಪಣಂ।
ತೇಷಾಮೇವ ಹಿ ತೀರ್ಥೇನ ಕುರ್ವೀತ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ **27** ॥ 394

ತ್ರಿರಪಃ ಪ್ರೀಣನಾರ್ಥಾಯ ದೇವಾನಾಮಪವರ್ಜಯೇತ್।
ಋಷೀಣಾಂ ಚ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಕೃಚ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ॥ **28** ॥ 395

ಪಿತೄಣಾಂ ಪ್ರೀಣನಾರ್ಥಾಯ ತ್ರಿರಪಃ ಪೃಥಿವೀಪತೇ।
ಪಿತಾಮಹೇಭ್ಯಶ್ಚ ತಥಾ ಪ್ರೀಣಯೇತ್ಪ್ರಪಿತಾಮಹಾನ್ ॥ **29** ॥ 396

ಮಾತಾಮಹಾಯ ತತ್ಪಿತ್ರೇ ತತ್ಪಿತ್ರೇ ಚ ಸಮಾಹಿತಃ।
ದದ್ಯಾತ್ಪೈತೃತೀರ್ಥೇನ ಕಾಮ್ಯಂ ಚಾನ್ಯಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಮೇ ॥ **30** ॥ 397

ಮಾತ್ರೇ ಪ್ರಮಾತ್ರೇ ತನ್ಮಾತ್ರೇ ಗುರುಪತ್ನ್ಯೈ ತಥಾ ನೃಪ।
ಗುರೂಣಾಂ ಮಾತುಲಾನಾಂ ಚ ಸ್ನಿಗ್ಧಮಿತ್ಯಾಯ ಭೂಭುಜೇ ॥ **31** ॥ 398

ಇದಂ ಚಾಪಿ ಜಪೇದಂಬು ದದ್ಯಾದಾತ್ಮೇಚ್ಛಯಾ ನೃಪ।
ಉಪಕಾರಾಯ ಭೂತಾನಾಂ ಕೃತದೇವಾದಿತರ್ಪಣಂ ॥ **32** ॥ 399

ದೇವಾಸುರಾಸ್ತಥಾ ಯಕ್ಷಾ ನಾಗಗಂಧರ್ವರಾಕ್ಷಸಾಃ।
ಪಿಶಾಚಾ ಗುಹ್ಯಕಾಸ್ಸಿದ್ಧಾಃ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಾಃ ಪಶವಃ ಖಗಾಃ ॥ **33** ॥ 400

ಜಲೇಚರಾ ಭೂನಿಲಯಾ ವಾಯ್ವಾಹಾರಾಶ್ಚ ಜಂತವಃ।
ತೃಪ್ತಿಮೇತೇನ ಯಾಂತ್ವಾಶು ಮದ್ದತ್ತೇನಾಂಬುನಾಖಿಲಾಃ ॥ **34** ॥ 401

ನರಕೇಷು ಸಮಸ್ತೇಷು ಯಾತನಾಸು ಚ ಯೇ ಸ್ಥಿತಾಃ।
ತೇಷಾಮಾಪ್ಯಾಯನಾಯೈತದ್ದೀಯತೇ ಸಲಿಲಂ ಮಯಾ ॥ **35** ॥ 402

ಯೇ ಬಾಂಧವಾಬಾಂಧವಾ ವಾ ಯೇಽನ್ಯಜನ್ಮನಿ ಬಾಂಧವಾಃ।
ತೇ ತೃಪ್ತಿಮಖಿಲಾ ಯಾಂತು ಯೇ ಚಾಸ್ಮತ್ತೋಯಕಾಂಕ್ಷಿಣಃ ॥ **36** ॥ 403

ಯತ್ರ ಕ್ವಚನಸಂಸ್ಥಾನಾಂ ಕ್ಷುತ್ತೃಷ್ಣೋಪಹತಾತ್ಮನಾಂ।
ಇದಮಾಪ್ಯಾಯನಾಯಾಸ್ತು ಮಯಾ ದತ್ತಂ ತಿಲೋದಕಂ ॥ **37** ॥ 404

ಕಾಮ್ಯೋದಕಪ್ರದಾನಂ ತೇ ಮಯ್ಯೈತತ್ಕಥಿತಂ ನೃಪ।
ಯದ್ದತ್ತ್ವಾ ಪ್ರೀಣಯತ್ಯೇತನ್ಮನುಷ್ಯಸ್ಸಕಲಂ ಜಗತ್।
ಜಗದಾಪ್ಯಾಯನೋದ್ಭೂತಂ ಪುಣ್ಯಮಾಪ್ನೋತಿ ಚಾನಘ ॥ **38** ॥ 405

ದತ್ತ್ವಾ ಕಾಮ್ಯೋದಕಂ ಸಮ್ಯಗೇತೇಭ್ಯಃ ಶ್ರದ್ಧಯಾನ್ವಿತಃ।
ಆಚಮ್ಯ ಚ ತತೋ ದದ್ಯಾತ್ಸೂರ್ಯಾಯ ಸಲಿಲಾಂಜಲಿಂ ॥ **39** ॥ 406

ನಮೋ ವಿವಸ್ವತೇ ಬ್ರಹ್ಮಭಾಸ್ವತೇ ವಿಷ್ಣುತೇಜಸೇ।
ಜಗತ್ಸವಿತ್ರೇ ಶುಚಯೇ ಸವಿತ್ರೇ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿಣೇ ॥ **40** ॥ 407

ತತೋ ಗೃಹಾರ್ಚನಂ ಕುರ್ಯಾದಭೀಷ್ಟಸುರಪೂಜನಂ।
ಜಲಾಭಿಷೇಕೈಃ ಪುಷ್ಪೈಶ್ಚ ಧೂಪಾದ್ಯೈಶ್ಚ ನಿವೇದನಂ ॥ **41** ॥ 408

ಅಪೂರ್ವಮಗ್ನಿಹೋತ್ರಂ ಚ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಾಗ್ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನೃಪ ॥ **42** ॥ 409

ಪ್ರಜಾಪತಿಂ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ದದ್ಯಾದಾಹುತಿಮಾದರಾತ್।
ಗುಹ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕಾಶ್ಯಪಾಯಾಥ ತತೋಽನುಮತಯೇ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ **43** ॥ 410

ತಚ್ಛೇಷಂ ಮಣಿಕೇ ಪೃಥ್ವೀಪರ್ಜನ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷಿಪೇತ್ತತಃ।
ದ್ವಾರೇ ಧಾತುರ್ವಿಧಾತುಶ್ಚ ಮಧ್ಯೇ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಕ್ಷಿಪೇತ್ ॥ **44** ॥ 411

ಗೃಹಸ್ಯ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ದಿಗ್ದೇವಾನಪಿ ಮೇ ಶೃಣು ॥ **45** ॥ 412

ಇಂದ್ರಾಯ ಧರ್ಮರಾಜಾಯ ವರುಣಾಯ ತಥೇಂದವೇ।
ಪ್ರಾಚ್ಯಾದಿಷು ಬುಧೋ ದದ್ಯಾದ್ಧುತಶೇಷಾತ್ಮಕಂ ಬಲಿಂ ॥ **46** ॥ 413

ಪ್ರಾಗುತ್ತರೇ ಚ ದಿಗ್ಭಾಗೇ ಧನ್ವಂತರಿಬಲಿಂ ಬುಧಃ।
ನಿರ್ವಪೇದ್ವೈಶ್ವದೇವಂ ಚ ಕರ್ಮ ಕುರ್ಯಾದತಃ ಪರಂ ॥ **47** ॥ 414

ವಾಯವ್ಯಾಂ ವಾಯವೇ ದಿಕ್ಷು ಸಮಸ್ತಾಸು ಯಥಾದಿಶಂ।
ಬ್ರಹ್ಮಣೇ ಚಾಂತರಿಕ್ಷಾಯ ಭಾನವೇ ಚ ಕ್ಷಿಪೇದ್ಬಲಿಂ ॥ **48** ॥ 415

ವಿಶ್ವೇದೇವಾನ್ವಿಶ್ವಭೂತಾನಥ ವಿಶ್ವಪತೀನ್ವಿತ್ತೃನ್।
ಯಕ್ಷಾಣಾಂ ಚ ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಬಲಿಂ ದದ್ಯಾನ್ನರೇಶ್ವರ ॥ **49** ॥ 416

ತತೋಽನ್ಯದನ್ನಮಾದಾಯ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಶುಚೌ ಬುಧಃ।
ದದ್ಯಾದಶೇಷಭೂತೇಭ್ಯಸ್ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ **50** ॥ 417

ದೇವಾ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಶವೋ ವಯಾಂಸಿ
ಸಿದ್ಧಾಸ್ಸಯಕ್ಷೋರಗದೈತ್ಯಸಂಘಾಃ।
ಪ್ರೇತಾಃ ಪಿಶಾಚಾಸ್ತರವಸ್ಸಮಸ್ತಾ
ಯೇ ಚಾನ್ನಮಿಚ್ಛಂತಿ ಮಯಾತ್ರ ದತ್ತಂ ॥ **51** ॥ 418

ಪಿಪೀಲಿಕಾಃ ಕೀಟಪತಂಗಕಾದ್ಯಾ
ಬುಭುಕ್ಷಿತಾಃ ಕರ್ಮನಿಬಂಧಬದ್ಧಾಃ।
ಪ್ರಯಾಂತು ತೇ ತೃಪ್ತಿಮಿದಂ ಮಯಾನ್ನಂ
ತೇಭ್ಯೋ ವಿಸೃಷ್ಟಂ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು ॥ **52** ॥ 419

ಯೇಷಾಂ ನ ಮಾತಾ ನ ಪಿತಾ ನ ಬಂಧು -
ರ್ನೈವಾನ್ನಸಿದ್ಧಿರ್ನ ತಥಾನ್ನಮಸ್ತಿ।
ತತ್ತೃಪ್ತಯೇಽನ್ನಂ ಭುವಿ ದತ್ತಮೇತತ್
ತೇ ಯಾಂತು ತೃಪ್ತಿಂ ಮುದಿತಾ ಭವಂತು ॥ **53** ॥ 420

ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ತಥಾನ್ನಮೇತ -
ದಹಂ ಚ ವಿಷ್ಣುರ್ನ ತತೋಽನ್ಯದಸ್ತಿ।
ತಸ್ಮಾದಹಂ ಭೂತನಿಕಾಯಭೂತ -
ಮನ್ನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಾಮಿ ಭವಾಯ ತೇಷಾಂ ॥ **54** ॥ 421

ಚತುರ್ದಶೋ ಭೂತಗಣೋ ಯ ಏಷ
ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾ ಯೇಽಖಿಲಭೂತಸಂಘಾಃ।
ತೃಪ್ತ್ಯರ್ಥಮನ್ನಂ ಹಿ ಮಯಾ ವಿಸೃಷ್ಟಂ
ತೇಷಾಮಿದಂ ತೇ ಮುದಿತಾ ಭವಂತು ॥ **55** ॥ 422

ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ನರೋ ದದ್ಯಾದನ್ನಂ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತಃ।
ಭುವಿ ಸರ್ವೋಪಕಾರಾಯ ಗೃಹೀ ಸರ್ವಾಶ್ರಯೋ ಯತಃ ॥ **56** ॥ 423

ಶ್ವಚಾಂಡಾಲವಿಹಂಗಾನಾಂ ಭುವಿ ದದ್ಯಾನ್ನರೇಶ್ವರ।
ಯೇ ಚಾನ್ಯೇ ಪತಿತಾಃ ಕೇಚಿದಪುತ್ರಾಃ ಸಂತಿ ಮಾನವಾಃ ॥ **57** ॥ 424

ತತೋ ಗೋದೋಹಮಾತ್ರಂ ವೈ ಕಾಲಂ ತಿಷ್ಠೇದ್ ಗೃಹಾಂಗಣೇ।
ಅತಿಥಿಗ್ರಹಣಾರ್ಥಾಯ ತದೂರ್ಧ್ವಂ ತು ಯಥೇಚ್ಛಯಾ ॥ **58** ॥ 425

ಅತಿಥಿಂ ತತ್ರ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪೂಜಯೇತ್ತ್ವಾಗತಾದಿನಾ।
ತಥಾಸನಪ್ರದಾನೇನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೇನ ಚ ॥ **59** ॥ 426

ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಚಾನ್ನದಾನೇನ ಪ್ರಿಯಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರೇಣ ಚ।
ಗಚ್ಛತಶ್ಚಾನುಯಾನೇನ ಪ್ರೀತಿಮುತ್ಪಾದಯೇದ್ ಗೃಹೀ ॥ **60** ॥ 427

ಅಜ್ಞಾತಕುಲನಾಮಾನಮನ್ಯದೇಶಾದುಪಾಗತಂ।
ಪೂಜಯೇದತಿಥಿಂ ಸಮ್ಯಙ್ ನೈಕಗ್ರಾಮನಿವಾಸಿನಂ ॥ **61** ॥ 428

ಅಕಿಂಚನಮಸಂಬಂಧಮಜ್ಞಾತಕುಲಶೀಲಿನಂ।
ಅಸಂಪೂಜ್ಯಾತಿಥಿಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಭೋಕ್ತುಕಾಮಂ ವ್ರಜತ್ಯಧಃ ॥ **62** ॥ 429

ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಗೋತ್ರಾಚರಣಮಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ತಥಾ ಕುಲಂ।
ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಬುದ್ಧ್ಯಾ ತಂ ಮನ್ಯೇತಾಭ್ಯಾಗತಂ ಗೃಹೀ ॥ **63** ॥ 430

ಪಿತ್ರರ್ಥಂ ಚಾಪರಂ ವಿಪ್ರಮೇಕಮಪ್ಯಾಶಯೇನ್ನೃಪ।
ತದ್ದೇಶ್ಯಂ ವಿದಿತಾಚಾರಸಂಭೂತಿಂ ಪಾಂಚಯಜ್ಞಿಕಂ ॥ **64** ॥ 431

ಅನ್ನಾಗ್ರಂಚ ಸಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಹಂತಕಾರೋಪಕಲ್ಪಿತಂ।
ನಿರ್ವಾಪಭೂತಂ ಭೂಪಾಲ ಶ್ರೋತ್ರಿಯಾಯೋಪಪಾದಯೇತ್ ॥ **65** ॥ 432

ದತ್ತ್ವಾ ಚ ಭಿಕ್ಷಾತ್ರಿತಯಂ ಪರಿವ್ರಾಡ್ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಾಂ।
ಇಚ್ಛಯಾ ಚ ಬುಧೋ ದದ್ಯಾದ್ವಿಭವೇ ಸತ್ಯವಾರಿತಂ ॥ **66** ॥ 433

ಇತ್ಯೇತೇ ಽತಿಥಯಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ಪ್ರಾಗುಕ್ತಾ ಭಿಕ್ಷವಶ್ಚ ಯೇ।
ಚತುರಃ ಪೂಜಯಿತ್ವೈತಾನ್ನೃಪ ಪಾಪಾತ್ಪ್ರಮುಚ್ಯತೇ ॥ **67** ॥ 434

ಅತಿಥಿರ್ಯಸ್ಯ ಭಗ್ನಾಶೋ ಗೃಹಾತ್ಪ್ರತಿನಿವರ್ತತೇ।
ಸ ತಸ್ಮೈ ದುಷ್ಕೃತಂ ದತ್ತ್ವಾ ಪುಣ್ಯಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ ॥ **68** ॥ 435

ಧಾತಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಶಕ್ರೋ ವಹ್ನಿರ್ವಸುಗಣೋಽರ್ಯಮಾ।
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾತಿಥಿಮೇತೇ ವೈ ಭುಂಜಂತೇಽನ್ನಂ ನರೇಶ್ವರ ॥ **69** ॥ 436

ತಸ್ಮಾದತಿಥಿಪೂಜಾಯಾಂ ಯತೇತ ಸತತಂ ನರಃ।
ಸ ಕೇವಲಮಘಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ಹ್ಯತಿಥಿಂ ವಿನಾ ॥ **70** ॥ 437

ತತಃ ಸ್ವವಾಸಿನೀದುಃಖಿಗರ್ಭಿಣೀವೃದ್ಧಬಾಲಕಾನ್।
ಭೋಜಯೇತ್ಸಂಸ್ಕೃತಾನ್ನೇನ ಪ್ರಥಮಂ ಚರಮಂ ಗೃಹೀ ॥ **71** ॥ 438

ಅಭುಕ್ತವತ್ಸು ಚೈತೇಷು ಭುಂಜನ್ಭುಂಕ್ತೇ ಸ ದುಷ್ಕೃತಂ।
ಮೃತಶ್ಚ ಗತ್ವಾ ನರಕಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಭುಗ್ಜಾಯತೇ ನರಃ ॥ **72** ॥ 439

ಅಸ್ನಾತಾಶೀ ಮಲಂ ಭುಂಕ್ತೇ ಹ್ಯಜಪೀ ಪೂಯಶೋಣಿತಂ।
ಅಸಂಸ್ಕೃತಾನ್ನಭುಙ್ಮೂತ್ರಂ ಬಾಲಾದಿಪ್ರಥಮಂ ಶಕೃತ್ ॥ **73** ॥ 440

ಅಹೋಮೀ ಚ ಕೃಮೀನ್ಭುಂಕ್ತೇ ಅದತ್ತ್ವಾ ವಿಷಮಶ್ನುತೇ ॥ **74** ॥ 441

ತಸ್ಮಾಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ರಾಜೇಂದ್ರ ಯಥಾ ಭುಂಜೀತ ವೈ ಗೃಹೀ।
ಭುಂಜತಶ್ಚ ಯಥಾ ಪುಂಸಃ ಪಾಪಬಂಧೋ ನ ಜಾಯತೇ ॥ **75** ॥ 442

ಇಹ ಚಾರೋಗ್ಯವಿಪುಲಂ ಬಲಬುದ್ಧಿಸ್ತಥಾ ನೃಪ।
ಭವತ್ಯರಿಷ್ಟಶಾಂತಿಶ್ಚ ವೈರಿಪಕ್ಷಾಭಿಚಾರಿಕಾ ॥ **76** ॥ 443

ಸ್ನಾತೋ ಯಥಾವತ್ಕೃತ್ವಾ ಚ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃತರ್ಪಣಂ।
ಪ್ರಶಸ್ತರತ್ನಪಾಣಿಸ್ತು ಭುಂಜೀತ ಪ್ರಯತೋ ಗೃಹೀ ॥ **77** ॥ 444

ಕೃತೇ ಜಪೇ ಹುತೇ ವಹ್ನೌ ಶುದ್ಧವಸ್ತ್ರಧರೋ ನೃಪ।
ದತ್ತ್ವಾತಿಥಿಭ್ಯೋ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ಗುರುಭ್ಯಸ್ಸಂಶ್ರಿತಾಯ ಚ।
ಪುಣ್ಯಗಂಧಶ್ಯಸ್ತಮಾಲ್ಯಧಾರೀ ಚೈವ ನರೇಶ್ವರ ॥ **78** ॥ 445

ಏಕವಸ್ತ್ರಧರೋಽಥಾರ್ದ್ರಪಾಣಿಪಾದೋ ಮಹೀಪತೇ।
ವಿಶುದ್ಧವದನಃ ಪ್ರೀತೋ ಭುಂಜೀತ ನ ವಿದಿಙ್ಮುಖಃ ॥ **79** ॥ 446

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖೋ ವಾಪಿ ನ ಚೈವಾನ್ಯಮನಾ ನರಃ।
ಅನ್ನಂ ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಪಥ್ಯಂ ಚ ಪ್ರೋಕ್ಷಿತಂ ಪ್ರೋಕ್ಷಣೋದಕೈಃ ॥ **80** ॥ 447

ನ ಕುತ್ಸಿತಾಹೃತಂ ನೈವ ಜುಗುಪ್ಸಾವದಸಂಸ್ಕೃತಂ।
ದತ್ತ್ವಾ ತು ಭಕ್ತಂ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಕ್ಷುಧಿತೇಭ್ಯಸ್ತಥಾ ಗೃಹೀ ॥ **81** ॥ 448

ಪ್ರಶಸ್ತಶುದ್ಧಪಾತ್ರೇ ತು ಭುಂಜೀತಾಕುಪಿತೋ ದ್ವಿಜಃ ॥ **82** ॥ 449

ನಾಸಂದಿಸಂಸ್ಥಿತೇ ಪಾತ್ರೇ ನಾದೇಶೇ ಚ ನರೇಶ್ವರ।
ನಾಕಾಲೇ ನಾತಿಸಂಕೀರ್ಣೇ ದತ್ತ್ವಾಗ್ರಂ ಚ ನರೋಽಗ್ನಯೇ ॥ **83** ॥ 450

ಮಂತ್ರಾಭಿಮಂತ್ರಿತಂ ಶಸ್ತಂ ನ ಚ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ನೃಪ।
ಅನ್ಯತ್ರ ಫಲಮೂಲೇಭ್ಯಶ್ಶುಷ್ಕಶಾಖಾದಿಕಾತ್ತಥಾ ॥ **84** ॥ 451

ತದ್ವದ್ವಾರೀತಕೇಭ್ಯಶ್ಚ ಗುಡಭಕ್ಷ್ಯೇಭ್ಯ ಏವ ಚ।
ಭುಂಜೀತೋದ್ಧೃತಸಾರಾಣಿ ನ ಕದಾಪಿ ನರೇಶ್ವರ ॥ **85** ॥ 452

ನಾಶೇಷಂ ಪುರುಷೋಽಶ್ನೀಯಾದನ್ಯತ್ರ ಜಗತೀಪತೇ।
ಮಧ್ವಂಬುದಧಿಸರ್ಪಿಭ್ಯಸ್ಸಕ್ತುಭ್ಯಶ್ಚ ವಿವೇಕವಾನ್ ॥ **86** ॥ 453

ಅಶ್ನೀಯಾತ್ತನ್ಮಯೋ ಭೂತ್ವಾ ಪೂರ್ವಂ ತು ಮಧುರಂ ರಸಂ।
ಲವಣಾಮ್ಲೌ ತಥಾ ಮಧ್ಯೇ ಕಟುತಿಕ್ತಾದಿಕಾಂಸ್ತತಃ ॥ **87** ॥ 454

ಪ್ರಾಗ್ಭವಂ ಪುರುಷೋಽಶ್ನೀಯಾನ್ಮಧ್ಯೇ ಕಠಿನಭೋಜನಃ।
ಅಂತೇ ಪುನರ್ದ್ರವಾಶೀ ತು ಬಲಾರೋಗ್ಯೇ ನ ಮುಂಚತಿ ॥ **88** ॥ 455

ಅನಿಂದ್ಯಂ ಭಕ್ಷಯೇದಿತ್ಥಂ ವಾಗ್ಯತೋಽನ್ನಮಕುತ್ಸಯನ್।
ಪಂಚಗ್ರಾಸಂ ಮಹಾಮೌನಂ ಪ್ರಾಣಾದ್ಯಾಪ್ಯಾಯನಂ ಹಿ ತತ್ ॥ **89** ॥ 456

ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಯಗಥಾಚಮ್ಯ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖೋಽಪಿ ವಾ।
ಯಥಾವತ್ಪುನರಾಚಾಮೇತ್ಪಾಣೀ ಪ್ರಕ್ಷಾಲ್ಯ ಮೂಲತಃ ॥ **90** ॥ 457

ಸ್ವಸ್ಥಃ ಪ್ರಶಾಂತಚಿತ್ತಸ್ತು ಕೃತಾಸನಪರಿಗ್ರಹಃ।
ಅಭೀಷ್ಟದೇವತಾನಾಂ ತು ಕುರ್ವೀತ ಸ್ಮರಣಂ ನರಃ ॥ **91** ॥ 458

ಅಗ್ನಿರಾಪ್ಯಾಯಯೇದ್ಧಾತುಂ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಪವನೇರಿತಃ।
ದತ್ತಾವಕಾಶಂ ನಭಸಾ ಜರಯತ್ವಸ್ತು ಮೇಂ ಸುಖಂ ॥ **92** ॥ 459

ಅನ್ನಂ ಬಲಾಯ ಮೇ ಭೂಮೇರಪಾಮಗ್ನ್ಯನಿಲಸ್ಯ ಚ।
ಭವತ್ಯೇತತ್ಪರಿಣತಂ ಮಮಾಸ್ತ್ವವ್ಯಾಹತಂ ಸುಖಂ ॥ **93** ॥ 460

ಪ್ರಾಣಾಪಾನಸಮಾನಾನಾಮುದಾನವ್ಯಾನಯೋಸ್ತಥಾ।
ಅನ್ನಂ ಪುಷ್ಟಿಕರಂ ಚಾಸ್ತು ಮಮಾಪ್ಯವ್ಯಾಹತಂ ಸುಖಂ ॥ **94** ॥ 461

ಅಗಸ್ತಿರಗ್ನಿರ್ಬಡವಾನಲಶ್ಚ
ಭುಕ್ತಂ ಮಯಾನ್ನಂ ಜರಯತ್ವಶೇಷಂ।
ಸುಖಂ ಚ ಮೇ ತತ್ಪರಿಣಾಮಸಂಭವಂ
ಯಚ್ಛಂತ್ವರೋಗೋ ಮಮ ಚಾಸ್ತು ದೇಹೇ ॥ **95** ॥ 462

ವಿಷ್ಣುಸ್ಸಮಸ್ತೇಂದ್ರಿಯದೇಹದೇಹೀ
ಪ್ರಧಾನಭೂತೋ ಭಗವಾನ್ಯಥೈಕಃ।
ಸತ್ಯೇನ ತೇನಾತ್ತಮಶೇಷಮನ್ನ -
ಮಾರೋಗ್ಯದಂ ಮೇ ಪರಿಣಾಮಮೇತು ॥ **96** ॥ 463

ವಿಷ್ಣುರತ್ತಾ ತಥೈವಾನ್ನಂ ಪರಿಣಾಮಶ್ಚ ವೈ ತಥಾ।
ಸತ್ಯೇನ ತೇನ ಮದ್ಭುಕ್ತಂ ಜೀರ್ಯತ್ವನ್ನಮಿದಂ ತಥಾ ॥ **97** ॥ 464

ಇತ್ಯುಚ್ಚಾರ್ಯ ಸ್ವಹಸ್ತೇನ ಪರಿಮೃಜ್ಯ ತಥೋದರಂ।
ಅನಾಯಾಸಪ್ರದಾಯೀನಿ ಕುರ್ಯಾತ್ಕರ್ಮಾಣ್ಯತಂದ್ರಿತಃ ॥ **98** ॥ 465

ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಾದಿವಿನೋದೇನ ಸನ್ಮಾರ್ಗಾದವಿರೋಧಿನಾ।
ದಿನಂ ನಯೇತ್ತತಸ್ಸಂಧ್ಯಾಮುಪತಿಷ್ಠೇತ್ಸಮಾಹಿತಃ ॥ **99** ॥ 466

ದಿನಾಂತಸಂಧ್ಯಾಂ ಸೂರ್ಯೇಣ ಪೂರ್ವಾಮೃಕ್ಷೈರ್ಯುತಾಂ ಬುಧಃ।
ಉಪತಿಷ್ಠೇದ್ಯಥಾನ್ಯಾಯ್ಯಂ ಸಮ್ಯಗಾಚಮ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **100** ॥ 467

ಸರ್ವಕಾಲಮುಪಸ್ಥಾನಂ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ ಪಾರ್ಥಿವೇಷ್ಯತೇ।
ಅನ್ಯತ್ರ ಸೂತಕಾಶೌಚವಿಭ್ರಮಾತುರಭೀತಿತಃ ॥ **101** ॥ 468

ಸೂರ್ಯೇಣಾಭ್ಯುದಿತೋ ಯಶ್ಚ ತ್ಯಕ್ತಃ ಸೂರ್ಯೇಣ ವಾ ಸ್ವಪನ್।
ಅನ್ಯತ್ರಾತುರಭಾವಾತ್ತು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೀ ಭವೇನ್ನರಃ ॥ **102** ॥ 469

ತಸ್ಮಾದನುದಿತೇ ಸೂರ್ಯೇ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಮಹೀಪತೇ।
ಉಪತಿಷ್ಠೇನ್ನರಸ್ಸಂಧ್ಯಾಮಸ್ವಪಂಶ್ಚ ದಿನಾಂತಜಾಂ ॥ **103** ॥ 470

ಉಪತಿಷ್ಠಂತಿ ವೈ ಸಂಧ್ಯಾಂ ಯೇ ನ ಪೂರ್ವಾಂ ನ ಪಶ್ಚಿಮಾಂ।
ವ್ರಜಂತಿ ತೇ ದುರಾತ್ಮಾನಸ್ತಾಮಿಸ್ರಂ ನರಕಂ ನೃಪ ॥ **104** ॥ 471

ಪುನಃ ಪಾಕಮುಪಾದಾಯ ಸಾಯಮಪ್ಯವನೀಪತೇ।
ವೈಶ್ವದೇವನಿಮಿತ್ತಂ ವೈ ಪತ್ನ್ಯಮಂತ್ರಂ ಬಲಿಂ ಹರೇತ್ ॥ **105** ॥ 472

ತತ್ರಾಪಿ ಶ್ವಪಚಾದಿಭ್ಯಸ್ತಥೈವಾನ್ನವಿಸರ್ಜನಂ ॥ **106** ॥ 473

ಅತಿಥಿಂ ಚಾಗತಂ ತತ್ರ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯೇದ್ ಬುಧಃ।
ಪಾದಶೌಚಾಸನಪ್ರಹ್ವಸ್ವಾಗತೋಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪೂಜನಂ।
ತತಶ್ಚಾನ್ನಪ್ರದಾನೇನ ಶಯನೇನ ಚ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **107** ॥ 474

ದಿವಾತಿಥೌ ತು ವಿಮುಖೇ ಗತೇ ಯತ್ಪಾತಕಂ ನೃಪ।
ತದೇವಾಷ್ಟಗುಣಂ ಪುಂಸಸ್ಸೂರ್ಯೋಢೇ ವಿಮುಖೇ ಗತೇ ॥ **108** ॥ 475

ತಸ್ಮಾತ್ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸೂರ್ಯೋಢಮತಿಥಿಂ ನರಃ।
ಪೂಜಯೇತ್ಪೂಜಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪೂಜಿತಾಸ್ಸರ್ವದೇವತಾಃ ॥ **109** ॥ 476

ಅನ್ನಶಾಕಾಂಬುದಾನೇನ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಪೂಜಯೇತ್ಪುಮಾನ್।
ಶಯನಪ್ರಸ್ತರಮಹೀಪ್ರದಾನೈರಥವಾಪಿ ತಂ ॥ **110** ॥ 477

ಕೃತಪಾದಾದಿಶೌಚಸ್ತು ಭುಕ್ತ್ವಾ ಸಾಯಂ ತತೋ ಗೃಹೀ।
ಗಚ್ಛೇಚ್ಛಯ್ಯಾಮಸ್ಫುಟಿತಾಮಪಿ ದಾರುಮಯೀಂ ನೃಪ ॥ **111** ॥ 478

ನಾವಿಶಾಲಾಂ ನ ವೈ ಭಗ್ನಾಂ ನಾಸಮಾಂ ಮಲಿನಾಂ ನ ಚ।
ನ ಚ ಜಂತುಮಯೀಂ ಶಯ್ಯಾಮಧಿತಿಷ್ಠೇದನಾಸ್ತೃತಾಂ ॥ **112** ॥ 479

ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಶಿರಶ್ಶಸ್ತಂ ಯಾಮ್ಯಾಯಾಮಥ ವಾ ನೃಪ।
ಸದೈವ ಸ್ವಪತಃ ಪುಂಸೋ ವಿಪರೀತಂ ತು ರೋಗದಂ ॥ **113** ॥ 480

ಋತಾವುಪಗಮಶ್ಶಸ್ತಸ್ಸ್ವಪತ್ನ್ಯಾಮವನೀಪತೇ।
ಪುನ್ನಾಮಕ್ಷೇ ಶುಭೇ ಕಾಲೇ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಯುಗ್ಮಾಸು ರಾತ್ರಿಷು ॥ **114** ॥ 481

ನಾದ್ಯೂನಾಂ ತು ಸ್ತ್ರಿಯಂ ಗಚ್ಛೇನ್ನಾತುರಾಂ ನ ರಜಸ್ವಲಾಂ।
ನಾನಿಷ್ಟಾಂ ನ ಪ್ರಕುಪಿತಾಂ ನ ತ್ರಸ್ತಾಂ ನ ಚ ಗರ್ಭಿಣೀಂ ॥ **115** ॥ 482

ನಾದಕ್ಷಿಣಾಂ ನಾನ್ಯಕಾಮಾಂ ನಾಕಾಮಾಂ ನಾನ್ಯಯೋಷಿತಂ।
ಕ್ಷುತ್ಕಾಮಾಂ ನಾತಿಭುಕ್ತಾಂ ವಾ ಸ್ವಯಂ ಚೈಭಿರ್ಗುಣೈರ್ಯುತಃ ॥ **116** ॥ 483

ಸ್ನಾತಸ್ಸ್ರಗ್ಗಂಧಧೃಕ್ಪ್ರೀತೋ ನಾಧ್ಮಾತಃ ಕ್ಷುಧಿತೋಽಪಿ ವಾ।
ಸಕಾಮಸ್ಸಾನುರಾಗಶ್ಚ ವ್ಯವಾಯಂ ಪುರುಷೋ ವ್ರಜೇತ್ ॥ **117** ॥ 484

ಚತುರ್ದಶ್ಯಷ್ಟಮೀ ಚೈವ ತಥಾಮಾ ಚಾಥ ಪೂರ್ಣಿಮಾ।
ಪರ್ವಾಣ್ಯೇತಾನಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ರವಿಸಂಕ್ರಾಂತಿರೇವ ಚ ॥ **118** ॥ 485

ತೈಲಸ್ತ್ರೀಮಾಂಸಸಂಭೋಗೀ ಸರ್ವೇಷ್ವೇತೇಷು ವೈ ಪುಮಾನ್।
ವಿಣ್ಮೂತ್ರಭೋಜನಂ ನಾಮ ಪ್ರಯಾತಿ ನರಕಂ ಮೃತಃ ॥ **119** ॥ 486

ಅಶೇಷಪರ್ವಸ್ವೇತೇಷು ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಯಮಿಭಿರ್ಬುಧೈಃ।
ಭಾವ್ಯಂ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದೇವೇಜ್ಯಾಧ್ಯಾನಜಪ್ಯಪರೈರ್ನರೈಃ ॥ **120** ॥ 487

ನಾನ್ಯಯೋನಾವಯೋನೌ ವಾ ನೋಪಯುಕ್ತೌಷಧಸ್ತಥಾ।
ದ್ವಿಜದೇವಗುರೂಣಾಂ ಚ ವ್ಯವಾಯೀ ನಾಶ್ರಮೇ ಭವೇತ್ ॥ **121** ॥ 488

ಚೈತ್ಯಚತ್ವರತೀರ್ಥೇಷು ನೈವ ಗೋಷ್ಠೇ ಚತುಷ್ಪಥೇ।
ನೈವ ಶ್ಮಶಾನೋಪವನೇ ಸಲಿಲೇಷು ಮಹೀಪತೇ ॥ **122** ॥ 489

ಪ್ರೋಕ್ತಪರ್ವಸ್ವಶೇಷೇಷು ನೈವ ಭೂಪಾಲ ಸಂಧ್ಯಯೋಃ।
ಗಚ್ಛೇದ್ವ್ಯವಾಯಂ ಮತಿಮಾನ್ನ ಮೂತ್ರೋಚ್ಚಾರಪೀಡಿತಃ ॥ **123** ॥ 490

ಪರ್ವಸ್ವಭಿಗಮೋಽಧನ್ಯೋ ದಿವಾ ಪಾಪಪ್ರದೋ ನೃಪ।
ಭುವಿ ರೋಗಾವಹೋ ನೃಣಾಮಪ್ರಶಸ್ತೋ ಜಲಾಶಯೇ ॥ **124** ॥ 491

ಪರದಾರಾನ್ನ ಗಚ್ಛೇಚ್ಚ ಮನಸಾಪಿ ಕಥಂಚನ।
ಕಿಮು ವಾಚಾಸ್ಥಿಬಂಧೋಽಪಿ ನಾಸ್ತಿ ತೇಷು ವ್ಯವಾಯಿನಾಂ ॥ **125** ॥ 492

ಮೃತೋ ನರಕಮಭ್ಯೇತಿ ಹೀಯತೇಽತ್ರಾಪಿ ಚಾಯುಷಃ।
ಪರದಾರರತಿಃ ಪುಂಸಾಮಿಹ ಚಾಮುತ್ರ ಭೀತಿದಾ ॥ **126** ॥ 493

ಇತಿ ಮತ್ವಾ ಸ್ವದಾರೇಷು ಋತುಮತ್ಸು ಬುಧೋ ವ್ರಜೇತ್।
ಯಥೋಕ್ತದೋಷಹೀನೇಷು ಸಕಾಮೇಷ್ವನೃತಾವಪಿ ॥ **127** ॥ 494

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ದೇವಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಸಿದ್ಧಾನ್ವೃದ್ಧಾಚಾರ್ಯಾಂಸ್ತಥಾರ್ಚಯೇತ್।
ದ್ವಿಕಾಲಂ ಚ ನಮೇತ್ಸಂಧ್ಯಾಮಗ್ನೀನುಪಚರೇತ್ತಥಾ ॥ **1** ॥ 495

ಸದಾಽನುಪಹತೇ ವಸ್ತ್ರೇ ಪ್ರಶಸ್ತಾಶ್ಚ ಮಹೌಷಧೀಃ।
ಗಾರುಡಾನಿ ಚ ರತ್ನಾನಿ ಬಿಭೃಯಾತ್ಪ್ರಯತೋ ನರಃ ॥ **2** ॥ 496

ಪ್ರಸ್ನಿಗ್ಧಾಮಲಕೇಶಶ್ಚ ಸುಗಂಧಶ್ಚಾರುವೇಷಧೃಕ್।
ಸಿತಾಸ್ಸುಮನಸೋ ಹೃದ್ಯಾ ಬಿಭೃಯಾಚ್ಚ ನರಸ್ಸದಾ ॥ **3** ॥ 497

ಕಿಂಚಿತ್ಪರಸ್ವಂ ನ ಹರೇನ್ನಾಲ್ಪಮಪ್ಯಪ್ರಿಯಂ ವದೇತ್।
ಪ್ರಿಯಂ ಚ ನಾನೃತಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಾನ್ಯದೋಷಾನುದೀರಯೇತ್ ॥ **4** ॥ 498

ನಾನ್ಯಸ್ತ್ರಿಯಂ ತಥಾ ವೈರಂ ರೋಚಯೇತ್ಪುರುಷರ್ಷಭ।
ನ ದುಷ್ಟಂ ಯಾನಮಾರೋಹೇತ್ಕೂಲಚ್ಛಾಯಾಂ ನ ಸಂಶ್ರಯೇತ್ ॥ **5** ॥ 499

ವಿದ್ವಿಷ್ಟಪತಿತೋನ್ಮತ್ತಬಹುವೈರಾದಿಕೀಟಕೈಃ।
ಬಂಧಕೀ ಬಂಧಕೀಭರ್ತುಃ ಕ್ಷುದ್ರಾನೃತಕಥೈಸ್ಸಹ ॥ **6** ॥ 500

ತಥಾತಿವ್ಯಯಶೀಲೈಶ್ಚ ಪರಿವಾದರತೈಶ್ಶಠೈಃ।
ಬುಧೋ ಮೈತ್ರೀಂ ನ ಕುರ್ವೀತ ನೈಕಃ ಪಂಥಾನಮಾಶ್ರಯೇತ್ ॥ **7** ॥ 501

ನಾವಗಾಹೇಜ್ಜಲೌಘಸ್ಯ ವೇಗಮಗ್ರ್ಯೇ ನರೇಶ್ವರ।
ಪ್ರದೀಪ್ತಂ ವೇಶ್ಮ ನ ವಿಶೇನ್ನಾರೋಹೇಚ್ಛಿಖರಂ ತರೋಃ ॥ **8** ॥ 502

ನ ಕುರ್ಯಾದ್ದಂತಸಂಘರ್ಷಂ ಕುಷ್ಣೀಯಾಚ್ಚ ನ ನಾಸಿಕಾಂ।
ನಾಸಂವೃತಮುಖೋ ಜೃಂಭೇಚ್ಛ್ವಾಸಕಾಸೌ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ॥ **9** ॥ 503

ನೋಚ್ಚೈರ್ಹಸೇತ್ಸಶಬ್ದಂ ಚ ನ ಮುಂಚೇತ್ಪವನಂ ಬುಧಃ।
ನಖಾನ್ನ ಖಾದಯೇಚ್ಛಿಂದ್ಯಾನ್ನ ತೃಣಂ ನ ಮಹೀಂ ಲಿಖೇತ್ ॥ **10** ॥ 504

ನ ಶ್ಮಶ್ರು ಭಕ್ಷಯೇಲ್ಲೋಷ್ಟಂ ನ ಮೃದ್ನೀಯಾದ್ವಿಚಕ್ಷಣಃ।
ಜ್ಯೋತೀಂಷ್ಯಮೇಧ್ಯಶಸ್ತಾನಿ ನಾಭಿವೀಕ್ಷೇತ ಚ ಪ್ರಭೋ ॥ **11** ॥ 505

ನಗ್ನಾಂ ಪರಸ್ತ್ರಿಯಂ ಚೈವ ಸೂರ್ಯಂ ಚಾಸ್ತಮಯೋದಯೇ।
ನ ಹುಂಕುರ್ಯಾಚ್ಛವಂ ಗಂಧಂ ಶವಗಂಧೋ ಹಿ ಸೋಮಜಃ ॥ **12** ॥ 506

ಚತುಷ್ಪಥಂ ಚೈತ್ಯತರುಂ ಶ್ಮಶಾನೋಪವನಾನಿ ಚ।
ದುಷ್ಟಸ್ತ್ರೀಸನ್ನಿಕರ್ಷಂ ಚ ವರ್ಜಯೇನ್ನಿಶಿ ಸರ್ವದಾ ॥ **13** ॥ 507

ಪೂಜ್ಯದೇವದ್ವಿಜಜ್ಯೋತಿಶ್ಛಾಯಾಂ ನಾತಿಕ್ರಮೇದ್ ಬುಧಃ।
ನೈಕಶ್ಯೂನ್ಯಾಟವೀಂ ಗಚ್ಛೇತ್ತಥಾ ಶೂನ್ಯಗೃಹೇ ವಸೇತ್ ॥ **14** ॥ 508

ಕೇಶಾಸ್ಥಿಕಂಟಕಾಮೇಧ್ಯಬಲಿಭಸ್ಮತುಷಾಂಸ್ತಥಾ।
ಸ್ನಾನಾರ್ದ್ರಧರಣೀಂ ಚೈವ ದೂರತಃ ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **15** ॥ 509

ನಾನಾರ್ಯಾನಾಶ್ರಯೇತ್ಕಾಂಶ್ಚಿನ್ನ ಜಿಹ್ಮಂ ರೋಚಯೇದ್ ಬುಧಃ।
ಉಪಸರ್ಪೇನ್ನ ವೈ ವ್ಯಾಲಂ ಚಿರಂ ತಿಷ್ಠೇನ್ನ ವೋತ್ಥಿತಃ ॥ **16** ॥ 510

ಅತೀವ ಜಾಗರಸ್ವಪ್ನೇ ತದ್ವತ್ಸ್ನಾನಾಸನೇ ಬುಧಃ।
ನ ಸೇವೇತ ತಥಾ ಶಯ್ಯಾಂ ವ್ಯಾಯಾಮಂ ಚ ನರೇಶ್ವರ ॥ **17** ॥ 511

ದಂಷ್ಟ್ರಿಣಃ ಶೃಂಗಿಣಶ್ಚೈವ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ದೂರೇಣ ವರ್ಜಯೇತ್।
ಅವಶ್ಯಾಯಂ ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪುರೋವಾತಾತಪೌ ತಥಾ ॥ **18** ॥ 512

ನ ಸ್ನಾಯಾನ್ನ ಸ್ವಪೇನ್ನಗ್ನೋ ನ ಚೈವೋಪಸ್ಪೃಶೇದ್ ಬುಧಃ।
ಮುಕ್ತಕೇಶಶ್ಚ ನಾಚಾಮೇದ್ದೇವಾದ್ಯರ್ಚಾಂ ಚ ವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **19** ॥ 513

ಹೋಮದೇವಾರ್ಚನಾದ್ಯಾಸು ಕ್ರಿಯಾಸ್ವಾಚಮನೇ ತಥಾ।
ನೈಕವಸ್ತ್ರಃ ಪ್ರವರ್ತೇತ ದ್ವಿಜವಾಚನಿಕೇ ಜಪೇ ॥ **20** ॥ 514

ನಾಸಮಂಜಸಶೀಲೈಸ್ತು ಸಹಾಸೀತ ಕಥಂಚನ।
ಸದ್ವೃತ್ತಸನ್ನಿಕರ್ಷೋ ಹಿ ಕ್ಷಣಾರ್ದ್ಧಮಪಿ ಶಸ್ಯತೇ ॥ **21** ॥ 515

ವಿರೋಧಂ ನೋತ್ತಮೈರ್ಗಚ್ಛೇನ್ನಾಧಮೈಶ್ಚ ಸದಾ ಬುಧಃ।
ವಿವಾಹಶ್ಚ ವಿವಾದಶ್ಚ ತುಲ್ಯಶೀಲೈರ್ನರೈಃ ಕೃತೇ ॥ **22** ॥ 516

ನಾರಭೇತ ಕಲಿಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಶ್ಶುಷ್ಕವೈರಂ ಚ ವರ್ಜಯೇತ್।
ಅಪ್ಯಲ್ಪಹಾನಿಸ್ಸೋಢವ್ಯಾ ವೈರೇಣಾರ್ಥಾಗಮಂ ತ್ಯಜೇತ್ ॥ **23** ॥ 517

ಸ್ನಾತೋ ನಾಂಗಾನಿ ಸಮ್ಮಾರ್ಜೇತ್ಸ್ನಾನಶಾಟ್ಯಾ ನ ಪಾಣಿನಾ।
ನ ಚ ನಿರ್ಧೂನಯೇತ್ಕೇಶಾನ್ನಾಚಾಮೇಚ್ಛೈವ ಚೋತ್ಥಿತಃ ॥ **24** ॥ 518

ಪಾದೇನ ನಾಕ್ರಮೇತ್ಪಾದಂ ನ ಪೂಜ್ಯಾಭಿಮುಖಂ ನಯೇತ್।
ನೋಚ್ಚಾಸನಂ ಗುರೋರಗ್ರೇ ಭಜೇತಾವಿನಯಾನ್ವಿತಃ ॥ **25** ॥ 519

ಅಪಸವ್ಯಂ ನ ಗಚ್ಛೇಚ್ಚ ದೇವಾಗಾರಚತುಷ್ಪಥಾನ್।
ಮಾಂಗಲ್ಯಪೂಜ್ಯಾಂಶ್ಚ ತಥಾ ವಿಪರೀತಾನ್ನ ದಕ್ಷಿಣಂ ॥ **26** ॥ 520

ಸೋಮಾರ್ಕಾಗ್ನ್ಯಂಬುವಾಯೂನಾಂ ಪೂಜ್ಯಾನಾಂ ಚ ನ ಸಮ್ಮುಖಂ।
ಕುರ್ಯಾನ್ನಿಷ್ಠೀವವಿಣ್ಮೂತ್ರಸಮುತ್ಸರ್ಗಂ ಚ ಪಂಡಿತಃ ॥ **27** ॥ 521

ತಿಷ್ಠನ್ನ ಮೂತ್ರಯೇತ್ತದ್ವತ್ಪಥಿಷ್ವಪಿ ನ ಮೂತ್ರಯೇತ್।
ಶ್ಲೇಷ್ಮವಿಣ್ಮೂತ್ರರಕ್ತಾನಿ ಸರ್ವದೈವ ನ ಲಂಘಯೇತ್ ॥ **28** ॥ 522

ಶ್ಲೇಷ್ಮಶಿಂಖಾಣಿಕೋತ್ಸರ್ಗೋ ನಾನ್ನಕಾಲೇ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ।
ಬಲಿಮಂಗಲಜಪ್ಯಾದೌ ನ ಹೋಮೇ ನ ಮಹಾಜನೇ ॥ **29** ॥ 523

ಯೋಷಿತೋ ನಾವಮನ್ಯೇತ ನ ಚಾಸಾಂ ವಿಶ್ವಸೇದ್ ಬುಧಃ।
ನ ಚೈವೇರ್ಷ್ಯಾ ಭವೇತ್ತಾಸು ನ ಧಿಕ್ಕುರ್ಯಾತ್ಕದಾಚನ ॥ **30** ॥ 524

ಮಂಗಲ್ಯಪುಷ್ಪರತ್ನಾಜ್ಯಪೂಜ್ಯಾನನಭಿವಾದ್ಯ ಚ।
ನ ನಿಷ್ಕ್ರಮೇದ್ ಗೃಹಾತ್ಪ್ರಜ್ಞಸ್ಸದಾಚಾರಪರೋ ನರಃ ॥ **31** ॥ 525

ಚತುಷ್ಪಥಾನ್ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ಕಾಲೇ ಹೋಮಪರೋ ಭವೇತ್।
ದೀನಾನಭ್ಯುದ್ಧರೇತ್ಸಾಧೂನುಪಾಸೀತ ಬಹುಶ್ರುತಾನ್ ॥ **32** ॥ 526

ದೇವರ್ಷಿಪೂಜಕಸ್ಸಮ್ಯಕ್ಪಿತೃಪಿಂಡೋದಕಪ್ರದಃ।
ಸತ್ಕರ್ತಾ ಚಾತಿಥೀನಾಂ ಯಃ ಸ ಲೋಕಾನುತ್ತಮಾನ್ವ್ರಜೇತ್ ॥ **33** ॥ 527

ಹಿತಂ ಮಿತಂ ಪ್ರಿಯಂ ಕಾಲೇ ವಶ್ಯಾತ್ಮಾ ಯೋಽಭಿಭಾಷತೇ।
ಸ ಯಾತಿ ಲೋಕಾನಾಹ್ಲಾದಹೇತುಭೂತಾನ್ನೃಪಾಕ್ಷಯಾನ್ ॥ **34** ॥ 528

ಧೀಮಾನ್ಹ್ರೀಮಾನ್ಕ್ಷಮಾಯುಕ್ತೋ ಹ್ಯಾಸ್ತಿಕೋ ವಿನಯಾನ್ವಿತಃ।
ವಿದ್ಯಾಭಿಜನವೃದ್ಧಾನಾಂ ಯಾತಿ ಲೋಕಾನನುತ್ತಮಾನ್ ॥ **35** ॥ 529

ಅಕಾಲಗರ್ಜಿತಾದೌ ಚ ಪರ್ವಸ್ವಾಶೌಚಕಾದಿಷು।
ಅನಧ್ಯಾಯಂ ಬುಧಃ ಕುರ್ಯಾದುಪರಾಗಾದಿಕೇ ತಥಾ ॥ **36** ॥ 530

ಶಮಂ ನಯತಿ ಯಃ ಕ್ರುದ್ಧಾನ್ಸರ್ವಬಂಧುರಮತ್ಸರೀ।
ಭೀತಾಶ್ವಾಸನಕೃತ್ಸಾಧುಸ್ಸ್ವರ್ಗಸ್ತಸ್ಯಾಲ್ಪಕಂ ಫಲಂ ॥ **37** ॥ 531

ವರ್ಷಾತಪಾದಿಷು ಚ್ಛತ್ರೀ ದಂಡೀ ರಾತ್ರ್ಯಟವೀಷು ಚ।
ಶರೀರತ್ರಾಣಕಾಮೋ ವೈ ಸೋಪಾನತ್ಕಸ್ಸದಾ ವ್ರಜೇತ್ ॥ **38** ॥ 532

ನೋರ್ಧ್ವಂ ನ ತಿರ್ಯಗ್ದೂರಂ ವಾ ನ ಪಶ್ಯನ್ಪರ್ಯಟೇದ್ ಬುಧಃ।
ಯುಗಮಾತ್ರಂ ಮಹೀಪೃಷ್ಠಂ ನರೋ ಗಚ್ಛೇದ್ವಿಲೋಕಯನ್ ॥ **39** ॥ 533

ದೋಷಹೇತೂನಶೇಷಾಂಶ್ಚ ವಶ್ಯಾತ್ಮಾ ಯೋ ನಿರಸ್ಯತಿ।
ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾನಾಂ ಹಾನಿರ್ನಾಲ್ಪಾಪಿ ಜಾಯತೇ ॥ **40** ॥ 534

ಸದಾಚಾರರತಃ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಿದ್ಯಾವಿನಯಶಿಕ್ಷಿತಃ।
ಪಾಪೇಽಪ್ಯಪಾಪಃ ಪರುಷೇ ಹ್ಯಭಿಧತ್ತೇ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ಯಃ।
ಮೈತ್ರೀದ್ರವಾಂತಃಕರಣಸ್ತಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿಃ ಕರೇ ಸ್ಥಿತಾ ॥ **41** ॥ 535

ಯೇ ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭಾನಾಂ ವೀತರಾಗಾ ನ ಗೋಚರೇ।
ಸದಾಚಾರಸ್ಥಿತಾಸ್ತೇಷಾಮನುಭಾವೈರ್ಧೃತಾ ಮಹೀ ॥ **42** ॥ 536

ತಸ್ಮಾತ್ಸತ್ಯಂ ವದೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಯತ್ಪರಪ್ರೀತಿಕಾರಣಂ।
ಸತ್ಯಂ ಯತ್ಪರದುಃಖಾಯ ತದಾ ಮೌನಪರೋ ಭವೇತ್ ॥ **43** ॥ 537

ಪ್ರಿಯಮುಕ್ತಂ ಹಿತಂ ನೈತದಿತಿ ಮತ್ವಾ ನ ತದ್ವದೇತ್।
ಶ್ರೇಯಸ್ತತ್ರ ಹಿತಂ ವಾಚ್ಯಂ ಯದ್ಯಪ್ಯತ್ಯಂತಮಪ್ರಿಯಂ ॥ **44** ॥ 538

ಪ್ರಾಣಿನಾಮುಪಕಾರಾಯ ಯಥೈವೇಹ ಪರತ್ರ ಚ।
ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ವಾಚಾ ತದೇವ ಮತಿಮಾನ್ಭಜೇತ್ ॥ **45** ॥ 539

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಸಚ್ಚೈಲಸ್ಯ ಪಿತುಃ ಸ್ನಾನಂ ಜಾತೇ ಪುತ್ರೇ ವಿಧೀಯತೇ।
ಜಾತಕರ್ಮ ತದಾ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಮಭ್ಯುದಯೇ ಚ ಯತ್ ॥ **1** ॥ 540

ಯುಗ್ಮಾಂದೇವಾಂಶ್ಚ ಪಿತ್ರ್ಯಾಂಶ್ಚ ಸಮ್ಯಕ್ಸವ್ಯಕ್ರಮಾದ್ ದ್ವಿಜಾನ್।
ಪೂಜಯೇದ್ಭೋಜಯೇಚ್ಚೈವ ತನ್ಮನಾ ನಾನ್ಯಮಾನಸಃ ॥ **2** ॥ 541

ದಧ್ಯಕ್ಷತೈಸ್ಸಬದರೈಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೋದಙ್ಮುಖೋಽಪಿ ವಾ।
ದೇವತೀರ್ಥೇನ ವೈ ಪಿಂಡಾಂದದ್ಯಾತ್ಕಾಯೇನ ವಾ ನೃಪ ॥ **3** ॥ 542

ನಾಂದೀಮುಖಃ ಪಿತೃಗಣಸ್ತೇನ ಶ್ರಾದ್ಧೇನ ಪಾರ್ಥಿವ।
ಪ್ರೀಯತೇ ತತ್ತು ಕರ್ತ್ತವ್ಯಂ ಪುರುಷೈಸ್ಸರ್ವವೃದ್ಧಿಷು ॥ **4** ॥ 543

ಕನ್ಯಾಪುತ್ರವಿವಾಹೇಷು ಪ್ರವೇಶೇಷು ಚ ವೇಶ್ಮನಃ।
ನಾಮಕರ್ಮಣಿ ಬಾಲಾನಾಂ ಚೂಡಾಕರ್ಮಾದಿಕೇ ತಥಾ ॥ **5** ॥ 544

ಸೀಮಂತೋನ್ನಯನೇ ಚೈವ ಪುತ್ರಾದಿಮುಖದರ್ಶನೇ।
ನಾಂದೀಮುಖಂ ಪಿತೃಗಣಂ ಪೂಜಯೇತ್ಪ್ರಯತೋ ಗೃಹೀ ॥ **6** ॥ 545

ಪಿತೃಪೂಜಾಕ್ರಮಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ವೃದ್ಧಾವೇಷ ಸನಾತನಃ।
ಶ್ರೂಯತಾಮವನೀಪಾಲ ಪ್ರೇತಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾವಿಧಿಃ ॥ **7** ॥ 546

ಪ್ರೇತದೇಹಂ ಶುಭೈಃ ಸ್ನಾನೈಸ್ಸ್ನಾಪಿತಂ ಸ್ರಗ್ವಿಭೂಷಿತಂ।
ದಗ್ಧ್ವಾ ಗ್ರಾಮಾದ್ಬಹಿಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಸಚ್ಚೈಲಸ್ಸಲಿಲಾಶಯೇ ॥ **8** ॥ 547

ಯತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತಾಯೈತದಮುಕಾಯೇತಿ ವಾದಿನಃ।
ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖಾ ದದ್ಯುರ್ಬಾಂಧವಾಸ್ಸಲಿಲಾಂಜಲೀನ್ ॥ **9** ॥ 548

ಪ್ರವಿಷ್ಟಾಶ್ಚ ಸಮಂ ಗೋಭಿರ್ಗ್ರಾಮಂ ನಕ್ಷತ್ರದರ್ಶನೇ।
ಕಟಕರ್ಮ ತತಃ ಕುರ್ಯುರ್ಭೂಮೌ ಪ್ರಸ್ತರಶಾಯಿನಃ ॥ **10** ॥ 549

ದಾತವ್ಯೋಽನುದಿನಂ ಪಿಂಡಃ ಪ್ರೇತಾಯ ಭುವಿ ಪಾರ್ಥಿವ।
ದಿವಾ ಚ ಭಕ್ತಂ ಭೋಕ್ತವ್ಯಮಮಾಂಸಂ ಮನುಜರ್ಷಭ ॥ **11** ॥ 550

ದಿನಾನಿ ತಾನಿ ಚೇಚ್ಛಾತಃ ಕರ್ತವ್ಯಂ ವಿಪ್ರಭೋಜನಂ।
ಪ್ರೇತಾ ಯಾಂತಿ ತಥಾ ತೃಪ್ತಿಂ ಬಂಧುವರ್ಗೇಣ ಭುಂಜತಾ ॥ **12** ॥ 551

ಪ್ರಥಮೇಽಹ್ನಿ ತೃತೀಯೇ ಚ ಸಪ್ತಮೇ ನವಮೇ ತಥಾ।
ವಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗಬಹಿಸ್ಸ್ನಾನೇ ಕೃತ್ವಾ ದದ್ಯಾತ್ತಿಲೋದಕಂ ॥ **13** ॥ 552

ಚತುರ್ಥೇಽಹ್ನಿ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ತಸ್ಯಾಸ್ಥಿಚಯನಂ ನೃಪ।
ತದೂರ್ಧ್ವಮಂಗಸಂಸ್ಪರ್ಶಸ್ಸಪಿಂಡಾನಾಮಪೀಷ್ಯತೇ ॥ **14** ॥ 553

ಯೋಗ್ಯಾಸ್ಸರ್ವಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ಸಮಾನಸಲಿಲಾಸ್ತಥಾ।
ಅನುಲೇಪನಪುಷ್ಪಾದಿಭೋಗಾದನ್ಯತ್ರ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **15** ॥ 554

ಶಯ್ಯಾಸನೋಪಭೋಗಶ್ಚ ಸಪಿಂಡಾನಾಮಪೀಷ್ಯತೇ।
ಭಸ್ಮಾಸ್ಥಿಚಯನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ಸಂಯೋಗೋ ನ ತು ಯೋಷಿತಾಂ ॥ **16** ॥ 555

ಬಾಲೇ ದೇಶಾಂತರಸ್ಥೇ ಚ ಪತಿತೇ ಚ ಮುನೌ ಮೃತೇ।
ಸದ್ಯಶ್ಶೌಚಂ ತಥೇಚ್ಛಾತೋ ಜಲಾಗ್ನ್ಯುದ್ಬಂಧನಾದಿಷು ॥ **17** ॥ 556

ಮೃತಬಂಧೋರ್ದಶಾಹಾನಿ ಕುಲಸ್ಯಾನ್ನಂ ನ ಭುಜ್ಯತೇ।
ದಾನಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹೋ ಹೋಮಃ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಶ್ಚ ನಿವರ್ತತೇ ॥ **18** ॥ 557

ವಿಪ್ರಸ್ಯೈತದ್ ದ್ವಾದಶಾಹಂ ರಾಜನ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯಶೌಚಕಂ।
ಅರ್ಧಮಾಸಂ ತು ವೈಶ್ಯಸ್ಯ ಮಾಸಂ ಶೂದ್ರಸ್ಯ ಶುದ್ಧಯೇ ॥ **19** ॥ 558

ಅಯುಜೋ ಭೋಜಯೇತ್ಕಾಮಂ ದ್ವಿಜಾನಂತೇ ತತೋ ದಿನೇ।
ದದ್ಯಾದ್ದರ್ಭೇಷು ಪಿಂಡಂ ಚ ಪ್ರೇತಾಯೋಚ್ಛಿಷ್ಟಸನ್ನಿಧೌ ॥ **20** ॥ 559

ವಾರ್ಯಾಯುಧಪ್ರತೋದಾಸ್ತು ದಂಡಶ್ಚ ದ್ವಿಜಭೋಜನಾತ್।
ಸ್ಪೃಷ್ಟವ್ಯೋಽನಂತರಂ ವರ್ಣೈಃ ಶುದ್ಧೇರಂತೇ ತತಃ ಕ್ರಮಾತ್ ॥ **21** ॥ 560

ತತಸ್ಸ್ವವರ್ಣಧರ್ಮಾ ಯೇ ವಿಪ್ರಾದೀನಾಮುದಾಹೃತಾಃ।
ತಾನ್ಕುರ್ವೀತ ಪುಮಾಂಜೀವೇನ್ನಿಜಧರ್ಮಾರ್ಜನೈಸ್ತಥಾ ॥ **22** ॥ 561

ಮೃತಾಹನಿ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಮೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟಮತಃ ಪರಂ।
ಆಹ್ವಾನಾದಿಕ್ರಿಯಾದೈವನಿಯೋಗರಹಿತಂ ಹಿ ತತ್ ॥ **23** ॥ 562

ಏಕೋಽರ್ಘ್ಯಸ್ತತ್ರ ದಾತವ್ಯಸ್ತಥೈವೈಕಪವಿತ್ರಕಂ।
ಪ್ರೇತಾಯ ಪಿಂಡೋ ದಾತವ್ಯೋ ಭುಕ್ತವತ್ಸು ದ್ವಿಜಾತಿಷು ॥ **24** ॥ 563

ಪ್ರಶ್ನಶ್ಚ ತತ್ರಾಭಿರತಿರ್ಯಜಮಾನೈರ್ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಂ।
ಅಕ್ಷಯ್ಯಮಮುಕಸ್ಯೇತಿ ವಕ್ತವ್ಯಂ ವಿರತೌ ತಥಾ ॥ **25** ॥ 564

ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟಮಯೋ ಧರ್ಮ ಇತ್ಥಮಾವತ್ಸರಾತ್ಸ್ಮೃತಃ।
ಸಪಿಂಡೀಕರಣಂ ತಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ರಾಜೇಂದ್ರ ತಚ್ಛೃಣು ॥ **26** ॥ 565

ಏಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನೇನ ಕಾರ್ಯಂ ತದಪಿ ಪಾರ್ಥಿವ।
ಸಂವತ್ಸರೇಽಥ ಷಷ್ಠೇ ವಾ ಮಾಸೇ ವಾ ದ್ವಾದಶೇಽಹ್ನಿ ತತ್ ॥ **27** ॥ 566

ತಿಲಗಂಧೋದಕೈರ್ಯುಕ್ತಂ ತತ್ರ ಪಾತ್ರಚತುಷ್ಟಯಂ ॥ **28** ॥ 567

ಪಾತ್ರಂ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ತತ್ಕೈಕಂ ಪೈತ್ರಂ ಪಾತ್ರತ್ರಯಂ ತಥಾ।
ಸೇಚಯೇತ್ಪಿತೃಪಾತ್ರೇಷು ಪ್ರೇತಪಾತ್ರಂ ತತಸ್ತ್ರಿಷು ॥ **29** ॥ 568

ತತಃ ಪಿತೃತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರೇತೇ ಮಹೀಪತೇ।
ಶ್ರಾದ್ಧಧರ್ಮೈರಶೇಷೈಸ್ತು ತತ್ಪೂರ್ವಾನರ್ಚಯೇತ್ಪಿತೄನ್ ॥ **30** ॥ 569

ಪುತ್ರಃ ಪೌತ್ರಃ ಪ್ರಪೌತ್ರೋ ವಾ ಭ್ರಾತಾ ವಾ ಭ್ರಾತೃಸಂತತಿಃ।
ಸಪಿಂಡಸಂತತಿರ್ವಾಪಿ ಕ್ರಿಯಾಹೋ೯ ನೃಪ ಜಾಯತೇ ॥ **31** ॥ 570

ತೇಷಾಮಭಾವೇ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮಾನೋದಕಸಂತತಿಃ।
ಮಾತೃಪಕ್ಷಸಪಿಂಡೇನ ಸಂಬದ್ಧಾ ಯೇ ಜಲೇನ ವಾ ॥ **32** ॥ 571

ಕುಲದ್ವಯೇಽಪಿ ಚೋಚ್ಛಿನ್ನೇ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಕಾರ್ಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾ ನೃಪ ॥ **33** ॥ 572

ಸಂಘಾತಾಂತರ್ಗತೈರ್ವಾಪಿ ಕಾರ್ಯಾಃ ಪ್ರೇತಸ್ಯ ಚ ಕ್ರಿಯಾಃ।
ಉತ್ಸನ್ನಬಂಧುರಿಕ್ಥಾದ್ವಾ ಕಾರಯೇದವನೀಪತಿಃ ॥ **34** ॥ 573

ಪೂರ್ವಾಃ ಕ್ರಿಯಾ ಮಧ್ಯಮಾಶ್ಚ ತಥಾ ಚೈವೋತ್ತರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ।
ತ್ರಿಪ್ರಕಾರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ತಾಸಾಂ ಭೇದಂ ಶೃಣುಷ್ವ ಮೇ ॥ **35** ॥ 574

ಆದಾಹವಾರ್ಯಾಯುಧಾದಿಸ್ಪರ್ಶಾದ್ಯಂತಾಸ್ತು ಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ।
ತಾಃ ಪೂರ್ವಾ ಮಧ್ಯಮಾ ಮಾಸಿ ಮಾಸ್ಯೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟಸಂಜ್ಞಿತಾಃ ॥ **36** ॥ 575

ಪ್ರೇತೇ ಪಿತೃತ್ವಮಾಪನ್ನೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣಾದನು।
ಕ್ರಿಯಂತೇ ಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ಪಿತ್ರ್ಯಾಃ ಪ್ರೋಚ್ಯಂತೇ ತಾ ನೃಪೋತ್ತರಾಃ ॥ **37** ॥ 576

ಪಿತೃಮಾತೃಸಪಿಂಡೈಸ್ತು ಸಮಾನಸಲಿಲೈಸ್ತಥಾ।
ಸಂಘಾತಾಂತರ್ಗತೈರ್ವಾಪಿ ರಾಜ್ಞಾ ತದ್ಧನಹಾರಿಣಾ ॥ **38** ॥ 577

ಪೂರ್ವಾಃ ಕ್ರಿಯಾಶ್ಚ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಪುತ್ರಾದ್ಯೈರೇವ ಚೋತ್ತರಾಃ।
ದೌಹಿತ್ರೈರ್ವಾ ನೃಪಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾರ್ಯಾಸ್ತತ್ತನಯೈಸ್ತಥಾ ॥ **39** ॥ 578

ಮೃತಾಹನಿ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಾಃ ಸ್ತ್ರೀಣಾಮಪ್ಯುತ್ತರಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ।
ಪ್ರತಿಸಂವತ್ಸರಂ ರಾಜನ್ನೇಕೋದ್ದಿಷ್ಟವಿಧಾನತಃ ॥ **40** ॥ 579

ತಸ್ಮಾದುತ್ತರಸಂಜ್ಞಾಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾಸ್ತಾಃ ಶೃಣು ಪಾರ್ಥಿವ।
ಯಥಾ ಯಥಾ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಾ ವಿಧಿನಾ ಯೇನ ಚಾನಘ ॥ **41** ॥ 580

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರುದ್ರನಾಸತ್ಯಸೂರ್ಯಾಗ್ನಿವಸುಮಾರುತಾನ್।
ವಿಶ್ವೇದೇವಾನ್ಪಿತೃಗಣಾನ್ವಯಾಂಸಿ ಮನುಜಾನ್ಪಶೂನ್ ॥ **1** ॥ 581

ಸರೀಸೃಪಾನೃಷಿಗಣಾನ್ಯಚ್ಚಾನ್ಯದ್ಭೂತಸಂಜ್ಞಿತಂ।
ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತಃ ಕುರ್ವನ್ಪ್ರೀಣಯತ್ಯಖಿಲಂ ಜಗತ್ ॥ **2** ॥ 582

ಮಾಸಿ ಮಾಸ್ಯಸಿತೇ ಪಕ್ಷೇ ಪಂಚದಶ್ಯಾಂ ನರೇಶ್ವರ।
ತಥಾಷ್ಟಕಾಸು ಕುರ್ವೀತ ಕಾಮ್ಯಾನ್ಮಾಲಾಂಭೃಣುಷ್ವ ಮೇ ॥ **3** ॥ 583

ಶ್ರಾದ್ಧಾರ್ಹಮಾಗತಂ ದ್ರವ್ಯಂ ವಿಶಿಷ್ಟಮಥ ವಾ ದ್ವಿಜಂ।
ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕುರ್ವೀತ ವಿಜ್ಞಾಯ ವ್ಯತೀಪಾತೇಽಯನೇ ತಥಾ ॥ **4** ॥ 584

ವಿಷುವೇ ಚಾಪಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಗ್ರಹಣೇ ಶಶಿಸೂರ್ಯಯೋಃ।
ಸಮಸ್ತೇಷ್ವೇವ ಭೂಪಾಲ ರಾಶಿಷ್ವರ್ಕೇ ಚ ಗಚ್ಛತಿ ॥ **5** ॥ 585

ನಕ್ಷತ್ರಗ್ರಹಪೀಡಾಸು ದುಷ್ಟಸ್ವಪ್ನಾವಲೋಕನೇ।
ಇಚ್ಛಾಶ್ರಾದ್ಧಾನಿ ಕುರ್ವೀತ ನವಸಸ್ಯಾಗಮೇ ತಥಾ ॥ **6** ॥ 586

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಯದಾ ಮೈತ್ರವಿಶಾಖಾಸ್ವಾತಿಯೋಗಿನೀ।
ಶ್ರಾದ್ಧೈಃ ಪಿತೃಗಣಸ್ತೃಪ್ತಿಂ ತಥಾಪ್ನೋತ್ಯಷ್ಟವಾರ್ಷಿಕೀಂ ॥ **7** ॥ 587

ಅಮಾವಾಸ್ಯಾ ಯದಾ ಪುಷ್ಯೇ ರೌದ್ರೇ ಚರ್ಕ್ಷೇ ಪುನರ್ವಸೌ।
ದ್ವಾದಶಾಬ್ದಂ ತದಾ ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ಪಿತರೋಽರ್ಚಿತಾಃ ॥ **8** ॥ 588

ವಾಸವಾಜ್ಯೈಕಪಾದಕ್ಷೇ ಪಿತೄಣಾಂ ತೃಪ್ತಿಮಿಚ್ಛತಾಂ।
ವಾರುಣೇ ವಾಪ್ಯಮಾವಾಸ್ಯಾ ದೇವಾನಾಮಪಿ ದುರ್ಲಭಾ ॥ **9** ॥ 589

ನವಸ್ವಲ್ಪಕ್ಷೇಷ್ವಮಾವಾಸ್ಯಾ ಯದ್ಯೆತೇಷ್ವವನೀಪತೇ।
ತದಾ ಹಿ ತೃಪ್ತಿದಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪಿತೄಣಾಂ ಶೃಣು ಚಾಪರಂ ॥ **10** ॥ 590

ಗೀತಂ ಸನತ್ಕುಮಾರೇಣ ಯಥೈಲಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ।
ಪೃಚ್ಛತೇ ಪಿತೃಭಕ್ತಾಯ ಪ್ರಶ್ರಯಾವನತಾಯ ಚ ॥ **11** ॥ 591

ಶ್ರೀಸನತ್ಕುಮಾರ ಉವಾಚ

ವೈಶಾಖಮಾಸಸ್ಯ ಚ ಯಾ ತೃತೀಯಾ
ನವಮ್ಯಸೌ ಕಾರ್ತಿಕಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ।
ನಭಸ್ಯ ಮಾಸಸ್ಯ ಚ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ
ತ್ರಯೋದಶೀ ಪಂಚದಶೀ ಚ ಮಾಘೇ ॥ **12** ॥ 592

ಏತಾ ಯುಗಾದ್ಯಾಃ ಕಥಿತಾಃ ಪುರಾಣೇ -
ಷ್ವನಂತಪುಣ್ಯಾಸ್ತಿಥಯಶ್ಚತಸ್ರಃ।
ಉಪಪ್ಲವೇ ಚಂದ್ರಮಸೋ ರವೇಶ್ಚ
ತ್ರಿಷ್ವಷ್ಟಕಾಸ್ವಪ್ಯಯನದ್ವಯೇ ಚ ॥ **13** ॥ 593

ಪಾನೀಯಮಪ್ಯತ್ರ ತಿಲೈರ್ವಿಮಿಶ್ರಂ
ದದ್ಯಾತ್ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಪ್ರಯತೋ ಮನುಷ್ಯಃ।
ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕೃತಂ ತೇನ ಸಮಾಸಹಸ್ರಂ
ರಹಸ್ಯಮೇತತ್ಪಿತರೋ ವದಂತಿ ॥ **14** ॥ 594

ಮಾಘೇಽಸಿತೇ ಪಂಚದಶೀ ಕದಾಚಿ -
ದುಪೈತಿ ಯೋಗಂ ಯದಿ ವಾರುಣೇನ।
ಋಕ್ಷೇಣ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರಃ ಪಿತೄಣಾಂ
ನ ಹ್ಯಲ್ಪಪುಣ್ಯೈರ್ನೃಪ ಲಭ್ಯತೇಽಸೌ ॥ **15** ॥ 595

ಕಾಲೇ ಧನಿಷ್ಠಾ ಯದಿ ನಾಮ ತಸ್ಮಿ-
ನ್ಭವೇತ್ತು ಭೂಪಾಲ ತದಾ ಪಿತೃಭ್ಯಃ।
ದತ್ತಂ ಜಲಾನ್ನಂ ಪ್ರದದಾತಿ ತೃಪ್ತಿಂ
ವರ್ಷಾಯುತಂ ತತ್ಕುಲಜೈರ್ಮನುಷ್ಯೈಃ ॥ **16** ॥ 596

ತತ್ರೈವ ಚೇದ್ಭಾದ್ರಪದಾ ನು ಪೂರ್ವಾ
ಕಾಲೇ ಯಥಾವತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಪಿತೃಭ್ಯಃ।
ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪರಾಂ ತೃಪ್ತಿಮುಪೇತ್ಯ ತೇನ
ಯುಗಂ ಸಹಸ್ರಂ ಪಿತರಸ್ತ್ವಪಂತಿ ॥ **17** ॥ 597

ಗಂಗಾಂ ಶತದ್ರೂ ಯಮುನಾಂ ವಿಪಾಶಾಂ
ಸರಸ್ವತೀಂ ನೈಮಿಷಗೋಮತೀಂ ವಾ।
ತತ್ರಾವಗಾಹ್ಯಾರ್ಚನಮಾದರೇಣ
ಕೃತ್ವಾ ಪಿತೄಣಾಂ ದುರಿತಾನಿ ಹಂತಿ ॥ **18** ॥ 598

ಗಾಯಂತಿ ಚೈತತ್ಪಿತರಃ ಕದಾನು
ವರ್ಷಾಮಘಾತೃಪ್ತಿಮವಾಪ್ಯ ಭೂಯಃ।
ಮಾಘಾಸಿತಾಂತೇ ಶುಭತೀರ್ಥತೋಯೈ-
ರ್ಯಾಸ್ಯಾಮ ತೃಪ್ತಿಂ ತನಯಾದಿದತ್ತೈಃ ॥ **19** ॥ 599

ಚಿತ್ತಂ ಚ ವಿತ್ತಂ ಚ ನೃಣಾಂ ವಿಶುದ್ಧಂ
ಶಸ್ತಶ್ಚ ಕಾಲಃ ಕಥಿತೋ ವಿಧಿಶ್ಚ।
ಪಾತ್ರಂ ಯಥೋಕ್ತಂ ಪರಮಾ ಚ ಭಕ್ತಿ-
ರ್ನೃಣಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛಂತ್ಯಭಿವಾಂಛಿತಾನಿ ॥ **20** ॥ 600

ಪಿತೃಗೀತಾಂತಥೈವಾತ್ರ ಶ್ಲೋಕಾಂಸ್ತಾಂಶ್ಚೃಣು ಪಾರ್ಥಿವ।
ಶ್ರುತ್ವಾ ತಥೈವ ಭವತಾ ಭಾವ್ಯಂ ತತ್ರಾದೃತಾತ್ಮನಾ ॥ **21** ॥ 601

ಅಪಿ ಧನ್ಯಃ ಕುಲೇ ಜಾಯಾದಸ್ಮಾಕಂ ಮತಿಮಾನ್ನರಃ।
ಅಕುರ್ವನ್ವಿತ್ತಶಾಠ್ಯಂ ಯಃ ಪಿಂಡಾನ್ನೋ ನಿರ್ವಪಿಷ್ಯತಿ ॥ **22** ॥ 602

ರತ್ನಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಮಹಾಯಾನಂ ಸರ್ವಭೋಗಾದಿಕಂ ವಸು।
ವಿಭವೇ ಸತಿ ವಿಪ್ರೇಭ್ಯೋ ಯೋಽಸ್ಮಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ದಾಸ್ಯತಿ ॥ **23** ॥ 603

ಅನ್ನೇನ ವಾ ಯಥಾಶಕ್ತ್ಯಾ ಕಾಲೇಽಸ್ಮಿನ್ಭಕ್ತಿನಮ್ರಧೀಃ।
ಭೋಜಯಿಷ್ಯತಿ ವಿಪ್ರಾಗ್ರ್ಯಾಂಸ್ತನ್ನಾತ್ರವಿಭವೋ ನರಃ ॥ **24** ॥ 604

ಅಸಮರ್ಥೋಽನ್ನದಾನಸ್ಯ ಧಾನ್ಯಮಾಮಂ ಸ್ವಶಕ್ತಿತಃ।
ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಲ್ಪಾಲ್ಪಾಂ ವಾಪಿ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ॥ **25** ॥ 605

ತತ್ರಾಪ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯಯುತಃ ಕರಾಗ್ರಾಗ್ರಸ್ಥಿತಾಂಸ್ತಿಲಾನ್।
ಪ್ರಣಮ್ಯ ದ್ವಿಜಮುಖ್ಯಾಯ ಕಸ್ಮೈಚಿದ್ಭೂಪ ದಾಸ್ಯತಿ ॥ **26** ॥ 606

ತಿಲೈಸ್ಸಪ್ತಾಷ್ಟಭಿರ್ವಾಪಿ ಸಮವೇತಂ ಜಲಾಂಜಲಿಂ।
ಭಕ್ತಿನಮ್ರಸ್ಸಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಭುವ್ಯಸ್ಮಾಕಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ॥ **27** ॥ 607

ಯತಃ ಕುತಶ್ಚಿತ್ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ಗೋಭ್ಯೋ ವಾಪಿ ಗವಾಹ್ನಿಕಂ।
ಅಭಾವೇ ಪ್ರೀಣಯನ್ನಸ್ಮಾಂಶ್ಚ್ರದ್ಧಾಯುಕ್ತಃ ಪ್ರದಾಸ್ಯತಿ ॥ **28** ॥ 608

ಸರ್ವಾಭಾವೇ ವನಂ ಗತ್ವಾ ಕಕ್ಷಮೂಲಪ್ರದರ್ಶಕಃ।
ಸೂರ್ಯಾದಿಲೋಕಪಾಲಾನಾಮಿದಮುಚ್ಚೈರ್ವದಿಷ್ಯತಿ ॥ **29** ॥ 609

ನ ಮೇಽಸ್ತಿ ವಿತ್ತಂ ನ ಧನಂ ಚ ನಾನ್ಯ-
ಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೋಪಯೋಗ್ಯಂ ಸ್ವಪಿತೄನ್ನತೋಽಸ್ಮಿ।
ತೃಪ್ಯಂತು ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪಿತರೋ ಮಯೈತೌ
ಕೃತೌ ಭುಜೌ ವರ್ತ್ಮನಿ ಮಾರುತಸ್ಯ ॥ **30** ॥ 610

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯೇತತ್ತಿತೃಭಿರ್ಗೀತಂ ಭಾವಾಭಾವಪ್ರಯೋಜನಂ।
ಯಃ ಕರೋತಿ ಕೃತಂ ತೇನ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಭವತಿ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **31** ॥ 611

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಭೋಜಯೇಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೇ ಯದ್ಗುಣಾಂಸ್ತಾನ್ನಿಬೋಧ ಮೇ ॥ **1** ॥ 612

ತ್ರಿಣಾಚಿಕೇತಸ್ತ್ರಿಮಧುಸ್ತ್ರಿಸುಪರ್ಣಷ್ಷಡಂಗವಿತ್।
ವೇದವಿಚ್ಛ್ರೋತ್ರಿಯೋ ಯೋಗೀ ತಥಾ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಸಾಮಗಃ ॥ **2** ॥ 613

ಋತ್ವಿಕ್ಸ್ವಸ್ತ್ರೇಯದೌಹಿತ್ರಜಾಮಾತೃಶ್ವಶುರಾಸ್ತಥಾ।
ಮಾತುಲೋಽಥ ತಪೋನಿಷ್ಠಃ ಪಂಚಾಗ್ನ್ಯಭಿರತಸ್ತಥಾ।
ಶಿಷ್ಯಾಸ್ಸಂಬಂಧಿನಶ್ಚೈವ ಮಾತಾಪಿತೃರತಶ್ಚ ಯಃ ॥ **3** ॥ 614

ಏತಾನ್ನಿಯೋಜಯೇಚ್ಛ್ರಾದ್ಧೇ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾನ್ಪ್ರಥಮೇ ನೃಪ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ಪಿತೃತುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಮನುಕಲ್ಪೇಷ್ವನಂತರಾನ್ ॥ **4** ॥ 615

ಮಿತ್ರಧ್ರುಕ್ಕುನಖೀ ಕ್ಲೀಬಶ್ಯಾವದಂತಸ್ತಥಾ ದ್ವಿಜಃ।
ಕನ್ಯಾದೂಷಯಿತಾ ವಹ್ನಿವೇದೋಜ್ಝಸ್ಸೋಮವಿಕ್ರಯೀ ॥ **5** ॥ 616

ಅಭಿಶಸ್ತಸ್ತಥಾ ಸ್ತೇನಃ ಪಿಶುನೋ ಗ್ರಾಮಯಾಜಕಃ।
ಭೃತಕಾಧ್ಯಾಪಕಸ್ತದ್ವದ್ಭೃತಕಾಧ್ಯಾಪಿತಶ್ಚ ಯಃ ॥ **6** ॥ 617

ಪರಪೂರ್ವಾಪತಿಶ್ಚೈವ ಮಾತಾಪಿತ್ರೋಸ್ತಥೋಜ್ಝಕಃ।
ವೃಷಲೀಸೂತಿಪೋಷ್ಟಾ ಚ ವೃಷಲೀಪತಿರೇವ ಚ ॥ **7** ॥ 618

ತಥಾ ದೇವಲಕಶ್ಚೈವ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ನಾರ್ಹತಿ ಕೇತನಂ ॥ **8** ॥ 619

ಪ್ರಥಮೇಽಹ್ನಿ ಬುಧಶ್ಶಸ್ತಾಂಶ್ರೋತ್ರಿಯಾದೀನ್ನಿಮಂತ್ರಯೇತ್।
ಕಥಯೇಚ್ಚ ತಥೈವೈಷಾಂ ನಿಯೋಗಾನ್ಪಿತೃದೈವಿಕಾನ್ ॥ **9** ॥ 620

ತತಃ ಕ್ರೋಧವ್ಯವಾಯಾದೀನಾಯಾಸಂ ತೈರ್ವ್ಯಜೈಸ್ಸಹ।
ಯಜಮಾನೋ ನ ಕುರ್ವೀತ ದೋಷಸ್ತತ್ರ ಮಹಾನಯಂ ॥ **10** ॥ 621

ಶ್ರಾದ್ಧೇ ನಿಯುಕ್ತೋ ಭುಕ್ತ್ವಾ ವಾ ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ನಿಯುಜ್ಯ ಚ।
ವ್ಯವಾಯೀ ರೇತಸೋ ಗರ್ತ್ತೇ ಮಜ್ಜಯತ್ಯಾತ್ಮನಃ ಪಿತೄನ್ ॥ **11** ॥ 622

ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಥಮಮತ್ರೋಕ್ತಂ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯಾಣಾಂ ನಿಮಂತ್ರಣಂ।
ಅನಿಮಂತ್ರ್ಯ ದ್ವಿಜಾನೇವಮಾಗತಾನ್ಭೋಜಯೇದ್ಯತೀನ್ ॥ **12** ॥ 623

ಪಾದಶೌಚಾದಿನಾ ಗೇಹಮಾಗತಾನ್ಪೂಜಯೇದ್ ದ್ವಿಜಾನ್ ॥ **13** ॥ 624

ಪವಿತ್ರಪಾಣಿರಾಚಾಂತಾನಾಸನೇಷೂಪವೇಶಯೇತ್।
ಪಿತೃಣಾಮಯುಜೋ ಯುಗ್ಮಾಂದೇವಾನಾಮಿಚ್ಛಯಾ ದ್ವಿಜಾನ್ ॥ **14** ॥ 625

ದೇವಾನಾಮೇಕಮೇಕಂ ವಾ ಪಿತೃಣಾಂ ಚ ನಿಯೋಜಯೇತ್ ॥ **15** ॥ 626

ತಥಾ ಮಾತಾಮಹಶ್ರಾದ್ಧಂ ವೈಶ್ವದೇವಸಮನ್ವಿತಂ।
ಕುರ್ವೀತ ಭಕ್ತಿಸಂಪನ್ನಸ್ತಂತ್ರಂ ವಾ ವೈಶ್ವದೈವಿಕಂ ॥ **16** ॥ 627

ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾನ್ಭೋಜಯೇದ್ವಿಪ್ರಾಂದೇವಾನಾಮುಭಯಾತ್ಮಕಾನ್।
ಪಿತೃಮಾತಾಮಹಾನಾಂ ಚ ಭೋಜಯೇಚ್ಚಾಪ್ಯುದಙ್ಮುಖಾನ್ ॥ **17** ॥ 628

ಪೃಥಕ್ತಯೋಃ ಕೇಚಿದಾಹುಃ ಶ್ರಾದ್ಧಸ್ಯ ಕರಣಂ ನೃಪ।
ಏಕತ್ರೈಕೇನ ಪಾಕೇನ ವದಂತ್ಯನ್ಯೇ ಮಹರ್ಷಯಃ ॥ **18** ॥ 629

ವಿಷ್ಟರಾರ್ಥಂ ಕುಶಂ ದತ್ತ್ವಾ ಸಂಪೂಜ್ಯಾರ್ಘ್ಯಂ ವಿಧಾನತಃ।
ಕುರ್ಯಾದಾವಾಹನಂ ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ದೇವಾನಾಂ ತದನುಜ್ಞಯಾ ॥ **19** ॥ 630

ಯವಾಂಬುನಾ ಚ ದೇವಾನಾಂ ದದ್ಯಾದರ್ಘ್ಯಂ ವಿಧಾನವಿತ್।
ಸ್ರಗ್ಗಂಧಧೂಪದೀಪಾಂಶ್ಚ ತೇಭ್ಯೋ ದದ್ಯಾದ್ಯಥಾವಿಧಿ ॥ **20** ॥ 631

ಪಿತೄಣಾಮಪಸವ್ಯಂ ತತ್ಸರ್ವಮೇವೋಪಕಲ್ಪಯೇತ್।
ಅನುಜ್ಞಾಂ ಚ ತತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದತ್ತ್ವಾ ದರ್ಭಾಂದ್ವಿಧಾಕೃತಾನ್ ॥ **21** ॥ 632

ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಂ ಪಿತೄಣಾಂ ತು ಕುರ್ಯಾಚ್ಚಾವಾಹನಂ ಬುಧಃ।
ತಿಲಾಂಬುನಾ ಚಾಪಸವ್ಯಂ ದದ್ಯಾದರ್ಘ್ಯಾದಿಕಂ ನೃಪ ॥ **22** ॥ 633

ಕಾಲೇ ತತ್ರಾತಿಥಿಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮನ್ನಕಾಮಂ ನೃಪಾಧ್ವಗಂ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈರಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಃ ಕಾಮಂ ತಮಪಿ ಭೋಜಯೇತ್ ॥ **23** ॥ 634

ಯೋಗಿನೋ ವಿವಿಧೈ ರೂಪೈರ್ನರಾಣಾಮುಪಕಾರಿಣಃ।
ಭ್ರಮಂತಿ ಪೃಥಿವೀಮೇತಾಮವಿಜ್ಞಾತಸ್ವರೂಪಿಣಃ ॥ **24** ॥ 635

ತಸ್ಮಾದಭ್ಯರ್ಚಯೇತ್ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಶ್ರಾದ್ಧಕಾಲೇಽತಿಥಿಂ ಬುಧಃ।
ಶ್ರಾದ್ಧಕ್ರಿಯಾಫಲಂ ಹಂತಿ ನರೇಂದ್ರಾಪೂಜಿತೋಽತಿಥಿಃ ॥ **25** ॥ 636

ಜುಹುಯಾದ್ವ್ಯಂಜನಕ್ಷಾರವರ್ಜಮನ್ನಂ ತತೋಽನಲೇ।
ಅನುಜ್ಞಾತೋ ದ್ವಿಜೈಸ್ತೈಸ್ತು ತ್ರಿಕೃತ್ವಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ **26** ॥ 637

ಅಗ್ನಯೇ ಕವ್ಯವಾಹಾಯ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯಾದೌ ನೃಪಾಹುತಿಃ।
ಸೋಮಾಯ ವೈ ಪಿತೃಮತೇ ದಾತವ್ಯಾ ತದನಂತರಂ ॥ **27** ॥ 638

ವೈವಸ್ವತಾಯ ಚೈವಾನ್ಯಾ ತೃತೀಯಾ ದೀಯತೇ ತತಃ।
ಹುತಾವಶಿಷ್ಟಮಲ್ಪಾನ್ನಂ ವಿಪ್ರಪಾತ್ರೇಷು ನಿರ್ವಪೇತ್ ॥ **28** ॥ 639

ತತೋಽನ್ನಂ ಮೃಷ್ಟಮತ್ಯರ್ಥಮಭೀಷ್ಟಮತಿಸಂಸ್ಕೃತಂ।
ದತ್ತ್ವಾ ಜುಷಧ್ವಮಿಚ್ಛಾತೋ ವಾಚ್ಯಮೇತದನಿಷ್ಠುರಂ ॥ **29** ॥ 640

ಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ತೈಶ್ಚ ತಚ್ಚಿತ್ತೈರ್ಮೌನಿಭಿಸ್ಸುಮುಖೈಃ ಸುಖಂ।
ಅಕ್ರುದ್ಧ್ಯತಾ ಚಾತ್ವರತಾ ದೇಯಂ ತೇನಾಪಿ ಭಕ್ತಿತಃ ॥ **30** ॥ 641

ರಕ್ಷೋಘ್ನಮಂತ್ರಪಠನಂ ಭೂಮೇರಾಸ್ತರಣಂ ತಿಲೈಃ।
ಕೃತ್ವಾ ಧ್ಯೇಯಾಸ್ತ್ವಪಿತರಸ್ತ ಏವ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾಃ ॥ **31** ॥ 642

ಪಿತಾ ಪಿತಾಮಹಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ।
ಮಮ ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತ್ವದ್ಯ ವಿಪ್ರದೇಹೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ॥ **32** ॥ 643

ಪಿತಾ ಪಿತಾಮಹಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ।
ಮಮ ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತ್ವದ್ಯ ಹೋಮಾಪ್ಯಾಯಿತಮೂರ್ತಯಃ ॥ **33** ॥ 644

ಪಿತಾ ಪಿತಾಮಹಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ।
ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತು ಪಿಂಡೇನ ಮಯಾ ದತ್ತೇನ ಭೂತಲೇ ॥ **34** ॥ 645

ಪಿತಾ ಪಿತಾಮಹಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ಪ್ರಪಿತಾಮಹಃ।
ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಂತು ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಯ್ಯೈತತ್ಸಮುದಾಹೃತಂ ॥ **35** ॥ 646

ಮಾತಾಮಹಸ್ತೃಪ್ತಿಮುಪೈತು ತಸ್ಯ
ತಥಾ ಪಿತಾ ತಸ್ಯ ಪಿತಾ ತತೋಽನ್ಯಃ।
ವಿಶ್ವೇ ಚ ದೇವಾಃ ಪರಮಾಂ ಪ್ರಯಾಂತು
ತೃಪ್ತಿಂ ಪ್ರಣಶ್ಯಂತು ಚ ಯಾತುಧಾನಾಃ ॥ **36** ॥ 647

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರೋ ಹವ್ಯಸಮಸ್ತಕವ್ಯ-
ಭೋಕ್ತಾವ್ಯಯಾತ್ಮಾ ಹರಿರೀಶ್ವರೋಽತ್ರ।
ತತ್ಸನ್ನಿಧಾನಾದಪಯಾಂತು ಸದ್ಯೋ
ರಕ್ಷಾಂಸ್ಯಶೇಷಾಣ್ಯಸುರಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ॥ **37** ॥ 648

ತೃಪ್ತೇಷ್ವೇತೇಷು ವಿಕಿರೇದನ್ನಂ ವಿಪ್ರೇಷು ಭೂತಲೇ।
ದದ್ಯಾದಾಚಮನಾರ್ಥಾಯ ತೇಭ್ಯೋ ವಾರಿ ಸಕೃತ್ಸಕೃತ್ ॥ **38** ॥ 649

ಸುತೃಪ್ತೈಸ್ತೈರನುಜ್ಞಾತಸ್ತರ್ಪಣಾನ್ನೇನ ಭೂತಲೇ।
ಸತಿಲೇನ ತತಃ ಪಿಂಡಾನ್ಸಮ್ಯಗ್ದದ್ಯಾತ್ಸಮಾಹಿತಃ ॥ **39** ॥ 650

ಪಿತೃತೀರ್ಥೇನ ಸತಿಲಂ ತಥೈವ ಸಲಿಲಾಂಜಲಿಂ।
ಮಾತಾಮಹೇಭ್ಯಸ್ತೇನೈವ ಪಿಂಡಾಂಸ್ತೀರ್ಥೇನ ನಿರ್ವಪೇತ್ ॥ **40** ॥ 651

ದಕ್ಷಿಣಾಗ್ರೇಷು ದರ್ಭೇಷು ಪುಷ್ಪಧೂಪಾದಿಪೂಜಿತಂ।
ಸ್ವಪಿತ್ರೇ ಪ್ರಥಮಂ ಪಿಂಡಂ ದದ್ಯಾದುಚ್ಛಿಷ್ಟಸನ್ನಿಧೌ ॥ **41** ॥ 652

ಪಿತಾಮಹಾಯ ಚೈವಾನ್ಯಂ ತತ್ಪಿತ್ರೇ ಚ ತಥಾಪರಂ।
ದರ್ಭಮೂಲೇ ಲೇಪಭುಜಃ ಪ್ರೀಣಯೇಲ್ಲೇಪಘರ್ಷಣೈಃ ॥ **42** ॥ 653

ಪಿಂಡೈರ್ಮಾತಾಮಹಾಂಸ್ತದ್ವದ್ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾದಿಸಂಯುತೈಃ।
ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ದ್ವಿಜಾಗ್ರ್ಯಾಣಾಂ ದದ್ಯಾಚ್ಚಾಚಮನಂ ತತಃ ॥ **43** ॥ 654

ಪಿತೃಭ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ತನ್ಮನಸ್ಕೋ ನರೇಶ್ವರ।
ಸುಸ್ವಧೇತ್ಯಾಶಿಷಾ ಯುಕ್ತಾಂ ದದ್ಯಾಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ॥ **44** ॥ 655

ದತ್ತ್ವಾ ಚ ದಕ್ಷಿಣಾಂ ತೇಭ್ಯೋ ವಾಚಯೇದ್ವೈಶ್ವದೇವಿಕಾನ್।
ಪ್ರೀಯಂತಾಮಿಹ ಯೇ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತೇನ ಇತೀರಯೇತ್ ॥ **45** ॥ 656

ತಥೇತಿ ಚೋಕ್ತೇ ತೈರ್ವಿಪ್ರೈಃ ಪ್ರಾರ್ಥನೀಯಾಸ್ತಥಾಶಿಷಃ।
ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಸರ್ಜಯೇದ್ದೇವಾನ್ಪೂರ್ವಂ ಪಿತ್ರ್ಯಾನ್ಮಹೀಪತೇ ॥ **46** ॥ 657

ಮಾತಾಮಹಾನಾಮಪ್ಯೇವಂ ಸಹ ದೇವೈಃ ಕ್ರಮಃ ಸ್ಮೃತಃ।
ಭೋಜನೇ ಚ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ಚ ದಾನೇ ತದ್ವದ್ವಿಸರ್ಜನೇ ॥ **47** ॥ 658

ಆಪಾದಶೌಚನಾತ್ಪೂರ್ವಂ ಕುರ್ಯಾದ್ದೇವದ್ವಿಜನ್ಮಸು।
ವಿಸರ್ಜನಂ ತು ಪ್ರಥಮಂ ಪೈತ್ರಮಾತಾಮಹೇಷು ವೈ॥ **48** ॥ 659

ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ಪ್ರೀತಿವಚಸ್ಸಮ್ಮಾನ್ಯಾಭ್ಯರ್ಥಿತಾಂಸ್ತತಃ।
ನಿವರ್ತ್ಯೇತಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತ ಆದ್ವಾರಂ ತಾನನುವ್ರಜೇತ್ ॥ **49** ॥ 660

ತತಸ್ತು ವೈಶ್ವದೇವಾಖ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಂ ಬುಧಃ।
ಭುಂಜ್ಯಾಚ್ಚೈವ ಸಮಂ ಪೂಜ್ಯಭೃತ್ಯಬಂಧುಭಿರಾತ್ಮನಃ ॥ **50** ॥ 661

ಏವಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಬುಧಃ ಕುರ್ಯಾತ್ಪಿತ್ರ್ಯಂ ಮಾತಾಮಹಂ ತಥಾ।
ಶ್ರಾದ್ಧೈರಾಪ್ಯಾಯಿತಾ ದದ್ಯುಸ್ಸರ್ವಾನ್ಕಾಮಾನ್ಪಿತಾಮಹಾಃ ॥ **51** ॥ 662

ತ್ರೀಣಿ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಪವಿತ್ರಾಣಿ ದೌಹಿತ್ರಃ ಕುತಪಸ್ತಿಲಾಃ।
ರಜತಸ್ಯ ತಥಾ ದಾನಂ ಕಥಾಸಂಕೀರ್ತನಾದಿಕಂ ॥ **52** ॥ 663

ವರ್ಜ್ಯಾನಿ ಕುರ್ವತಾ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕ್ರೋಧೋಽಧ್ವಗಮನಂ ತ್ವರಾ।
ಭೋಕ್ತುರಪ್ಯತ್ರ ರಾಜೇಂದ್ರ ತ್ರಯಮೇತನ್ನ ಶಸ್ಯತೇ ॥ **53** ॥ 664

ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ಸಪಿತರಸ್ತಥಾ ಮಾತಾಮಹಾ ನೃಪ।
ಕುಲಂ ಚಾಪ್ಯಾಯತೇ ಪುಂಸಾಂ ಸರ್ವಂ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಪ್ರಕುರ್ವತಾಂ ॥ **54** ॥ 665

ಸೋಮಾಧಾರಃ ಪಿತೃಗಣೋ ಯೋಗಾಧಾರಶ್ಚ ಚಂದ್ರಮಾಃ।
ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯೋಗಿನಿಯೋಗಸ್ತು ತಸ್ಮಾದ್ಭೂಪಾಲ ಶಸ್ಯತೇ ॥ **55** ॥ 666

ಸಹಸ್ರಸ್ಯಾಪಿ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಯೋಗೀ ಚೇತ್ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತಃ।
ಸರ್ವಾನ್ಭೋಕ್ತೃಂಸ್ತಾರಯತಿ ಯಜಮಾನಂ ತಥಾ ನೃಪ ॥ **56** ॥ 667

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಔರ್ವ ಉವಾಚ

ಹವಿಷ್ಯಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸೈಸ್ತು ಶಶಸ್ಯ ನಕುಲಸ್ಯ ಚ।
ಸೌಕರಚ್ಛಾಗಲೈಣೇಯರೌರವೈರ್ಗವಯೇನ ಚ ॥ **1** ॥ 668

ಔರಭ್ರಗವ್ಯೈಶ್ಚ ತಥಾ ಮಾಸವೃದ್ಧ್ಯಾ ಪಿತಾಮಹಾಃ।
ಪ್ರಯಾಂತಿ ತೃಪ್ತಿಂ ಮಾಂಸೈಸ್ತು ನಿತ್ಯಂ ವಾರ್ಧ್ರೀಣಸಾಮಿಷೈಃ ॥ **2** ॥ 669

ಖಡ್ಗಮಾಂಸಮತೀವಾತ್ರ ಕಾಲಶಾಕಂ ತಥಾ ಮಧು।
ಶಸ್ತಾನಿ ಕರ್ಮಣ್ಯತ್ಯಂತತೃಪ್ತಿದಾನಿ ನರೇಶ್ವರ ॥ **3** ॥ 670

ಗಯಾಮುಪೇತ್ಯ ಯಃ ಶ್ರಾದ್ಧಂ ಕರೋತಿ ಪೃಥಿವೀಪತೇ।
ಸಫಲಂ ತಸ್ಯ ತಜ್ಜನ್ಮ ಜಾಯತೇ ಪಿತೃತುಷ್ಟಿದಂ ॥ **4** ॥ 671

ಪ್ರಶಾಂತಿಕಾಸ್ಸನೀವಾರಾಶ್ಯಾಮಾಕಾ ದ್ವಿವಿಧಾಸ್ತಥಾ।
ವನ್ಯೌಷಧೀಪ್ರಧಾನಾಸ್ತು ಶ್ರಾದ್ಧಾರ್ಹಾಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ **5** ॥ 672

ಯವಾಃ ಪ್ರಿಯಂಗವೋ ಮುದ್ಗಾ ಗೋಧೂಮಾ ವ್ರೀಹಯಸ್ತಿಲಾಃ।
ನಿಷ್ಪಾವಾಃ ಕೋವಿದಾರಾಶ್ಚ ಸರ್ಷಪಾಶ್ಚಾತ್ರ ಶೋಭನಾಃ ॥ **6** ॥ 673

ಅಕೃತಾಗ್ರಯಣಂ ಯಚ್ಚ ಧಾನ್ಯಜಾತಂ ನರೇಶ್ವರ।
ರಾಜಮಾಷಾನಣೂಂಶ್ಚೈವ ಮಸೂರಾಂಶ್ಚ ವಿಸರ್ಜಯೇತ್ ॥ **7** ॥ 674

ಅಲಾಬುಂ ಗೃಂಜನಂ ಚೈವ ಪಲಾಂಡುಂ ಪಿಂಡಮೂಲಕಂ।
ಗಾಂಧಾರಕಕರಂಬಾದಿಲವಣಾನ್ಯೌಷರಾಣಿ ಚ ॥ **8** ॥ 675

ಆರಕ್ತಾಶ್ಚೈವ ನಿರ್ಯಾಸಾಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಲವಣಾನಿ ಚ।
ವರ್ಜ್ಯಾನ್ಯೇತಾನಿ ವೈ ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಯಚ್ಚ ವಾಚಾ ನ ಶಸ್ಯತೇ ॥ **9** ॥ 676

ನಕ್ತಾಹೃತಮನುಚ್ಛಿನ್ನಂ ತೃಪ್ಯತೇ ನ ಚ ಯತ್ರ ಗೌಃ।
ದುರ್ಗಂಧಿ ಫೇನಿಲಂ ಚಾಂಬು ಶ್ರಾದ್ಧಯೋಗ್ಯಂ ನ ಪಾರ್ಥಿವ ॥ **10** ॥ 677

ಕ್ಷೀರಮೇಕಶಫಾನಾಂ ಯದೌಷ್ಟ್ರಮಾವಿಕಮೇವ ಚ।
ಮಾರ್ಗಂ ಚ ಮಾಹಿಷಂ ಚೈವ ವರ್ಜಯೇಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಕರ್ಮಣಿ ॥ **11** ॥ 678

ಷಂಢಾಪವಿದ್ಧಚಾಂಡಾಲಪಾಪಿಪಾಷಂಡಿರೋಗಿಭಿಃ।
ಕೃಕವಾಕುಶ್ವನಗ್ನೈಶ್ಚ ವಾನರಗ್ರಾಮಸೂಕರೈಃ ॥ **12** ॥ 679

ಉದಕ್ಯಾಸೂತಕಾಶೌಚಿಮೃತಹಾರ್ಯೈಶ್ಚ ವೀಕ್ಷಿತೇ।
ಶ್ರಾದ್ಧೇ ಸುರಾ ನ ಪಿತರೋ ಭುಂಜತೇ ಪುರುಷರ್ಷಭ ॥ **13** ॥ 680

ತಸ್ಮಾತ್ಪರಿಶ್ರಿತೇ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತಃ।
ಉರ್ವ್ಯಾಂ ಚ ತಿಲವಿಕ್ಷೇಪಾದ್ಯಾತುಧಾನಾನ್ನಿವಾರಯೇತ್ ॥ **14** ॥ 681

ನಖಾದಿನಾ ಚೋಪಪನ್ನಂ ಕೇಶಕೀಟಾದಿಭಿರ್ನೃಪ।
ನ ಚೈವಾಭಿಷವೈರ್ಮಿಶ್ರಮನ್ನಂ ಪರ್ಯುಷಿತಂ ತಥಾ ॥ **15** ॥ 682

ಶ್ರದ್ಧಾಸಮನ್ವಿತೈರ್ದತ್ತಂ ಪಿತೃಭ್ಯೋ ನಾಮಗೋತ್ರತಃ।
ಯದಾಹಾರಾಸ್ತು ತೇ ಜಾತಾಸ್ತದಾಹಾರತ್ವಮೇತಿ ತತ್ ॥ **16** ॥ 683

ಶ್ರೂಯತೇ ಚಾಪಿ ಪಿತೃಭಿರ್ಗೀತಾ ಗಾಥಾ ಮಹೀಪತೇ।
ಇಕ್ಷ್ವಾಕೋರ್ಮನುಪುತ್ರಸ್ಯ ಕಲಾಪೋಪವನೇ ಪುರಾ ॥ **17** ॥ 684

ಅಪಿ ನಸ್ತೇ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಕುಲೇ ಸನ್ಮಾರ್ಗಶೀಲಿನಃ।
ಗಯಾಮುಪೇತ್ಯ ಯೇ ಪಿಂಡಾಂದಾಸ್ಯಂತ್ಯಸ್ಮಾಕಮಾದರಾತ್ ॥ **18** ॥ 685

ಅಪಿ ನಸ್ಸ ಕುಲೇ ಜಾಯಾದ್ಯೋ ನೋ ದದ್ಯಾತ್ತ್ರಯೋದಶೀಂ।
ಪಾಯಸಂ ಮಧುಸರ್ಪಿರ್ಭ್ಯಾಂ ವರ್ಷಾಸು ಚ ಮಘಾಸು ಚ ॥ **19** ॥ 686

ಗೌರೀಂ ವಾಪ್ಯುದ್ವಹೇತ್ಕನ್ಯಾಂ ನೀಲಂ ವಾ ವೃಷಮುತ್ಸೃಜೇತ್।
ಯಜೇತ ವಾಶ್ವಮೇಧೇನ ವಿಧಿವದ್ದಕ್ಷಿಣಾವತಾ ॥ **20** ॥ 687

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನೌರ್ವಸ್ಸಗರಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ।
ಸದಾಚಾರಂ ಪುರಾ ಸಮ್ಯಙ್ ಮೈತ್ರೇಯ ಪರಿಪೃಚ್ಛತೇ ॥ **1** ॥ 688

ಮಯಾಪ್ಯೇತದಶೇಷೇಣ ಕಥಿತಂ ಭವತೋ ದ್ವಿಜ।
ಸಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಸದಾಚಾರಂ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಪ್ನೋತಿ ಶೋಭನಂ ॥ **2** ॥ 689

ಶ್ರೀಮೈತ್ರೇಯ ಉವಾಚ

ಷಂಢಾಪವಿದ್ಧಪ್ರಮುಖಾ ವಿದಿತಾ ಭಗವನ್ಮಯಾ।
ಉದಕ್ಯಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಮೇ ಸಮ್ಯಙ್ ನಗ್ನಮಿಚ್ಛಾಮಿ ವೇದಿತುಂ ॥ **3** ॥ 690

ಕೋ ನಗ್ನಃ ಕಿಂ ಸಮಾಚಾರೋ ನಗ್ನಸಂಜ್ಞಾಂ ನರೋ ಲಭೇತ್।
ನಗ್ನಸ್ವರೂಪಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯಥಾವತ್ಕಥಿತಂ ತ್ವಯಾ।
ಶ್ರೋತುಂ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ ಹ್ಯಸ್ಮ್ಯವಿದಿತಂ ತವ ॥ **4** ॥ 691

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಋಗ್ಯಜುಸ್ಸಾಮಸಂಜ್ಞೇಯಂ ತ್ರಯೀ ವರ್ಣಾವೃತಿರ್ದ್ವಿಜ।
ಏತಾಮುಜ್ಝತಿ ಯೋ ಮೋಹಾತ್ಸ ನಗ್ನಃ ಪಾತಕೀ ದ್ವಿಜಃ ॥ **5** ॥ 692

ತ್ರಯೀ ಸಮಸ್ತವರ್ಣಾನಾಂ ದ್ವಿಜ ಸಂವರಣಂ ಯತಃ।
ನಗ್ನೋ ಭವತ್ಯುಜ್ಝಿತಾಯಾಮತಸ್ತಸ್ಯಾಂ ನ ಸಂಶಯಃ ॥ **6** ॥ 693

ಇದಂ ಚ ಶ್ರೂಯತಾಮನ್ಯದ್ಯದ್ಭೀಷ್ಮಾಯ ಮಹಾತ್ಮನೇ।
ಕಥಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಜ್ಞೋ ವಸಿಷ್ಠೋಽಸ್ಮತ್ಪಿತಾಮಹಃ ॥ **7** ॥ 694

ಮಯಾಪಿ ತಸ್ಯ ಗದತಶ್ಶ್ರುತಮೇತನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ನಗ್ನಸಂಬಂಧಿ ಮೈತ್ರೇಯ ಯತ್ಪೃಷ್ಟೋಽಹಮಿಹ ತ್ವಯಾ ॥ **8** ॥ 695

ದೇವಾಸುರಮಭೂದ್ಯುದ್ಧಂ ದಿವ್ಯಮಬ್ದಶತಂ ಪುರಾ।
ತಸ್ಮಿನ್ನರಾಜಿತಾ ದೇವಾ ದೈತ್ಯೈರ್ಹ್ಯಾದಪುರೋಗಮೈಃ ॥ **9** ॥ 696

ಕ್ಷೀರೋದಸ್ಯೋತ್ತರಂ ಕೂಲಂ ಗತ್ವಾತಪ್ಯಂತ ವೈ ತಪಃ।
ವಿಷ್ಣೋರಾರಾಧನಾರ್ಥಾಯ ಜಗುಶ್ಚೇಮಂ ಸ್ತವಂ ತದಾ ॥ **10** ॥ 697

ದೇವಾ ಊಚುಃ

ಆರಾಧನಾಯ ಲೋಕಾನಾಂ ವಿಷ್ಣೋರೀಶಸ್ಯ ಯಾಂ ಗಿರಂ।
ವಕ್ಷ್ಯಾಮೋ ಭಗವಾನಾದ್ಯಸ್ತಯಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಸೀದತು ॥ **11** ॥ 698

ಯತೋ ಭೂತಾನ್ಯಶೇಷಾಣಿ ಪ್ರಸೂತಾನಿ ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ಯಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ಲಯಮೇಷ್ಯಂತಿ ಕಸ್ತಂ ಸ್ತೋತುಮಿಹೇಶ್ವರಃ ॥ **12** ॥ 699

ತಥಾಪ್ಯರಾತಿವಿಧ್ವಂಸಧ್ವಸ್ತವೀರ್ಯಾಭಯಾರ್ಥಿನಃ।
ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋಷ್ಯಾಮಸ್ತವೋಕ್ತೀನಾಂ ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯಂ ನೈವ ಗೋಚರೇ ॥ **13** ॥ 700

ತ್ವಮುರ್ವೀ ಸಲಿಲಂ ವಹ್ನಿರ್ವಾಯುರಾಕಾಶಮೇವ ಚ।
ಸಮಸ್ತಮಂತಃಕರಣಂ ಪ್ರಧಾನಂ ತತ್ಪರಃ ಪುಮಾನ್ ॥ **14** ॥ 701

ಏಕಂ ತವೈತದ್ಭೂತಾತ್ಮನ್ಮೂರ್ತ್ತಾಮೂರ್ತ್ತಮಯಂ ವಪುಃ।
ಆಬ್ರಹ್ಮಸ್ತಂಬಪರ್ಯಂತಂ ಸ್ಥಾನಕಾಲವಿಭೇದವತ್ ॥ **15** ॥ 702

ತತ್ರೇಶ ತವ ಯತ್ಪೂರ್ವಂ ತ್ವನ್ನಾಭಿಕಮಲೋದ್ಭವಂ।
ರೂಪಂ ವಿಶ್ವೋಪಕಾರಾಯ ತಸ್ಮೈ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **16** ॥ 703

ಶಕ್ರಾರ್ಕರುದ್ರವಸ್ವಶ್ವಿಮರುತ್ಸೋಮಾದಿಭೇದವತ್।
ವಯಮೇಕಂ ಸ್ವರೂಪಂ ತೇ ತಸ್ಮೈ ದೇವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **17** ॥ 704

ದಂಭಪ್ರಾಯಮಸಂಬೋಧಿ ತಿತಿಕ್ಷಾದಮವರ್ಜಿತಂ।
ಯದ್ರೂಪಂ ತವ ಗೋವಿಂದ ತಸ್ಮೈ ದೈತ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **18** ॥ 705

ನಾತಿಜ್ಞಾನವಹಾ ಯಸ್ಮಿನ್ನಾಢ್ಯಃ ಸ್ತಿಮಿತತೇಜಸಿ।
ಶಬ್ದಾದಿಲೋಭಿ ಯತ್ತಸ್ಮೈ ತುಭ್ಯಂ ಯಕ್ಷಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **19** ॥ 706

ಕ್ರೌರ್ಯಮಾಯಾಮಯಂ ಘೋರಂ ಯಚ್ಚ ರೂಪಂ ತವಾಸಿತಂ।
ನಿಶಾಚರಾತ್ಮನೇ ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ॥ **20** ॥ 707

ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥಧರ್ಮಿಸದ್ಧರ್ಮಫಲೋಪಕರಣಂ ತವ।
ಧರ್ಮಾಖ್ಯಂ ಚ ತಥಾ ರೂಪಂ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಜನಾರ್ದನ ॥ **21** ॥ 708

ಹರ್ಷಪ್ರಾಯಮಸಂಸರ್ಗಿ ಗತಿಮದ್ಗಮನಾದಿಷು।
ಸಿದ್ಧಾಖ್ಯಂ ತವ ಯದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮೈ ಸಿದ್ಧಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **22** ॥ 709

ಅತಿತಿಕ್ಷಾಯನಂ ಕ್ರೂರಮುಪಭೋಗಸಹಂ ಹರೇ।
ದ್ವಿಜಿಹ್ವಂ ತವ ಯದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮೈ ನಾಗಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **23** ॥ 710

ಅವಬೋಧಿ ಚ ಯಚ್ಛಾಂತಮದೋಷಮಪಕಲ್ಮಷಂ।
ಋಷಿರೂಪಾತ್ಮನೇ ತಸ್ಮೈ ವಿಷ್ಣೋ ರೂಪಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ **24** ॥ 711

ಭಕ್ಷಯತ್ಯಥ ಕಲ್ಪಾಂತೇ ಭೂತಾನಿ ಯದವಾರಿತಂ।
ತ್ವದ್ರೂಪಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ತಸ್ಮೈ ಕಾಲಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **25** ॥ 712

ಸಂಭಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ದೇವಾದೀನ್ಯವಿಶೇಷತಃ।
ನೃತ್ಯತ್ಯಂತೇ ಚ ಯದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಮೈ ರುದ್ರಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **26** ॥ 713

ಪ್ರವೃತ್ತ್ಯಾ ರಜಸೋ ಯಚ್ಚ ಕರ್ಮಣಾಂ ಕರಣಾತ್ಮಕಂ।
ಜನಾರ್ದನ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ತ್ವದ್ರೂಪಾಯ ನರಾತ್ಮನೇ ॥ **27** ॥ 714

ಅಷ್ಟಾವಿಂಶದ್ವಧೋಪೇತಂ ಯದ್ರೂಪಂ ತಾಮಸಂ ತವ।
ಉನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿ ಸರ್ವಾತ್ಮಂಸ್ತಸ್ಮೈ ವಶ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **28** ॥ 715

ಯಜ್ಞಾಂಗಭೂತಂ ಯದ್ರೂಪಂ ಜಗತಃ ಸ್ಥಿತಿಸಾಧನಂ।
ವೃಕ್ಷಾದಿಭೇದೈಷ್ಷಡ್ಭೇದಿ ತಸ್ಮೈ ಮುಖ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **29** ॥ 716

ತಿರ್ಯಙ್ಮನುಷ್ಯದೇವಾದಿ ವ್ಯೋಮಶಬ್ದಾದಿಕಂ ಚ ಯತ್।
ರೂಪಂ ತವಾದೇಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ತಸ್ಮೈ ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ **30** ॥ 717

ಪ್ರಧಾನಬುದ್ಧ್ಯಾದಿಮಯಾದಶೇಷಾ -
ದ್ಯದನ್ಯದಸ್ಮಾತ್ಪರಮಂ ಪರಾತ್ಮನ್।
ರೂಪಂ ತವಾದ್ಯಂ ಯದನನ್ಯತುಲ್ಯಂ
ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ಕಾರಣಕಾರಣಾಯ ॥ **31** ॥ 718

ಶುಕ್ಲಾದಿದೀರ್ಘಾದಿಘನಾದಿಹೀನ -
ಮಗೋಚರಂ ಯಚ್ಚ ವಿಶೇಷಣಾನಾಂ।
ಶುದ್ಧಾತಿಶುದ್ಧಂ ಪರಮರ್ಷಿದೃಶ್ಯಂ
ರೂಪಾಯ ತಸ್ಮೈ ಭಗವನ್ನತಾಃ ಸ್ಮಃ ॥ **32** ॥ 719

ಯನ್ನಃ ಶರೀರೇಷು ಯದನ್ಯದೇಹೇ -
ಷ್ವಶೇಷವಸ್ತುಷ್ವಜಮಕ್ಷಯಂ ಯತ್।
ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ನಾನ್ಯದ್ವ್ಯತಿರಿಕ್ತಮಸ್ತಿ
ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಾಯ ನತಾಃ ಸ್ಮ ತಸ್ಮೈ ॥ **33** ॥ 720

ಸಕಲಮಿದಮಜಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ರೂಪಂ
ಪರಮಪದಾತ್ಮವತಸ್ಸನಾತನಸ್ಯ।
ತಮನಿಧನಮಶೇಷಬೀಜಭೂತಂ
ಪ್ರಭುಮಮಲಂ ಪ್ರಣತಾಸ್ಮ ವಾಸುದೇವಂ ॥ **34** ॥ 721

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ಚಾವಸಾನೇ ತೇ ದದೃಶುಃ ಪರಮೇಶ್ವರಂ।
ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಪಾಣಿಂ ಗರುಡಸ್ಥಂ ಸುರಾ ಹರಿಂ ॥ **35** ॥ 722

ತಮೂಚುಸ್ಸಕಲಾ ದೇವಾಃ ಪ್ರಣಿಪಾತಪುರಸ್ಸರಂ।
ಪ್ರಸೀದ ನಾಥ ದೈತ್ಯೇಭ್ಯಸ್ತ್ರಾಹಿ ನಶ್ಶರಣಾರ್ಥಿನಃ ॥ **36** ॥ 723

ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಯಜ್ಞಭಾಗಾಶ್ಚ ದೈತ್ಯೈರ್ಹ್ರಾದಪುರೋಗಮೈಃ।
ಹೃತಾ ನೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪ್ಯಾಜ್ಞಾಮುಲ್ಲಂಘ್ಯ ಪರಮೇಶ್ವರ ॥ **37** ॥ 724

ಯದ್ಯಪ್ಯಶೇಷಭೂತಸ್ಯ ವಯಂ ತೇ ಚ ತವಾಂಶಜಾಃ।
ತಥಾಪ್ಯವಿದ್ಯಾಭೇದೇನ ಭಿನ್ನಂ ಪಶ್ಯಾಮಹೇ ಜಗತ್ ॥ **38** ॥ 725

ಸ್ವವರ್ಣಧರ್ಮಾಭಿರತಾ ವೇದಮಾರ್ಗಾನುಸಾರಿಣಃ।
ನ ಶಕ್ಯಾಸ್ತೇಽರಯೋ ಹಂತುಮಸ್ಮಾಭಿಸ್ತಪಸಾವೃತಾಃ ॥ **39** ॥ 726

ತಮುಪಾಯಮಶೇಷಾತ್ಮನ್ನಸ್ಮಾಕಂ ದಾತುಮರ್ಹಸಿ।
ಯೇನ ತಾನಸುರಾನ್ಹಂತುಂ ಭವೇಮ ಭಗವನ್ಕ್ಷಮಾಃ ॥ **40** ॥ 727

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಭಗವಾಂಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಮಾಯಾಮೋಹಂ ಶರೀರತಃ।
ಸಮುತ್ಪಾದ್ಯ ದದೌ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರಾಹ ಚೇದಂ ಸುರೋತ್ತಮಾನ್ ॥ **41** ॥ 728

ಮಾಯಾಮೋಹೋಽಯಮಖಿಲಾಂದೈತ್ಯಾಂಸ್ತಾನ್ಮೋಹಯಿಷ್ಯತಿ।
ತತೋ ವಧ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ವೇದಮಾರ್ಗಬಹಿಷ್ಕೃತಾಃ ॥ **42** ॥ 729

ಸ್ಥಿತೌ ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಮೇ ವಧ್ಯಾ ಯಾವಂತಃ ಪರಿಪಂಥಿನಃ।
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಹ್ಯಧಿಕಾರಸ್ಯ ದೇವದೈತ್ಯಾದಿಕಾಃ ಸುರಾಃ ॥ **43** ॥ 730

ತದ್ಗಚ್ಛತ ನ ಭೀಃ ಕಾರ್ಯಾ ಮಾಯಾಮೋಹೋಽಯಮಗ್ರತಃ।
ಗಚ್ಛನ್ನದ್ಯೋಪಕಾರಾಯ ಭವತಾಂ ಭವಿತಾ ಸುರಾಃ ॥ **44** ॥ 731

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯೈನಂ ಯಯುರ್ದೇವಾ ಯಥಾಗತಂ।
ಮಾಯಾಮೋಹೋಽಪಿ ತೈಸ್ಸಾರ್ದ್ಧಂ ಯಯೌ ಯತ್ರ ಮಹಾಸುರಾಃ ॥ **45** ॥ 732

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ತಪಸ್ಯಭಿರತಾನ್ಸೋಽಥ ಮಾಯಾಮೋಹೋ ಮಹಾಸುರಾನ್।
ಮೈತ್ರೇಯ ದದೃಶೇ ಗತ್ವಾ ನರ್ಮದಾತೀರಸಂಶ್ರಿತಾನ್ ॥ **1** ॥ 733

ತತೋ ದಿಗಂಬರೋ ಮುಂಡೋ ಬರ್ಹಿಪಿಚ್ಛಧರೋ ದ್ವಿಜ।
ಮಾಯಾಮೋಹೋಽಸುರಾನ್ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಮಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ ॥ **2** ॥ 734

ಮಾಯಾಮೋಹ ಉವಾಚ

ಹೇ ದೈತ್ಯಪತಯೋ ಬ್ರೂತ ಯದರ್ಥಂ ತಪ್ಯತೇ ತಪಃ।
ಐಹಿಕಂ ವಾಥ ಪಾರತ್ರ್ಯಂ ತಪಸಃ ಫಲಮಿಚ್ಛಥ ॥ **3** ॥ 735

ಅಸುರಾ ಊಚುಃ

ಪಾರತ್ರ್ಯಫಲಲಾಭಾಯ ತಪಶ್ಚರ್ಯಾ ಮಹಾಮತೇ।
ಅಸ್ಮಾಭಿರಿಯಮಾರಬ್ಧಾ ಕಿಂ ವಾ ತೇಽತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತಂ ॥ **4** ॥ 736

ಮಾಯಾಮೋಹ ಉವಾಚ

ಕುರುಧ್ವಂ ಮಮ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಯದಿ ಮುಕ್ತಿಮಭೀಪ್ಸಥ।
ಅರ್ಹದ್ಧ್ವಮೇನಂ ಧರ್ಮಂ ಚ ಮುಕ್ತಿದ್ವಾರಮಸಂವೃತಂ ॥ **5** ॥ 737

ಧರ್ಮೋ ವಿಮುಕ್ತೇರಹೋ೯ಽಯಂ ನೈತಸ್ಮಾದಪರೋ ವರಃ।
ಅತ್ರೈವ ಸಂಸ್ಥಿತಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ವಿಮುಕ್ತಿಂ ವಾ ಗಮಿಷ್ಯಥ ॥ **6** ॥ 738

ಅರ್ಹದ್ಧ್ವಂ ಧರ್ಮಮೇತಂ ಚ ಸರ್ವೇ ಯೂಯಂ ಮಹಾಬಲಾಃ ॥ **7** ॥ 739

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಏವಂಪ್ರಕಾರೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಯುಕ್ತಿದರ್ಶನಚರ್ಚಿತೈಃ।
ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ತೇ ದೈತ್ಯಾ ವೇದಮಾರ್ಗಾದಪಾಕೃತಾಃ ॥ **8** ॥ 740

ಧರ್ಮಾಯೈತದಧರ್ಮಾಯ ಸದೇತನ್ನ ಸದಿತ್ಯಪಿ।
ವಿಮುಕ್ತಯೇ ತ್ವಿದಂ ನೈತದ್ವಿಮುಕ್ತಿಂ ಸಂಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ॥ **9** ॥ 741

ಪರಮಾರ್ಥೋಽಯಮತ್ಯರ್ಥಂ ಪರಮಾರ್ಥೋ ನ ಚಾಪ್ಯಯಂ।
ಕಾರ್ಯಮೇತದಕಾರ್ಯಂ ಚ ನೈತದೇವಂ ಸ್ಫುಟಂ ತ್ವಿದಂ ॥ **10** ॥ 742

ದಿಗ್ವಾಸಸಾಮಯಂ ಧರ್ಮೋ ಧರ್ಮೋಽಯಂ ಬಹುವಾಸಸಾಂ ॥ **11** ॥ 743

ಇತ್ಯನೇಕಾಂತವಾದಂ ಚ ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ನೈಕಧಾ।
ತೇನ ದರ್ಶಯತಾ ದೈತ್ಯಾಸ್ಸ್ವಧರ್ಮಂ ತ್ಯಾಜಿತಾ ದ್ವಿಜ ॥ **12** ॥ 744

ಅರ್ಹತೈತಂ ಮಹಾಧರ್ಮಂ ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ತೇ ಯತಃ।
ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತಮಾಶ್ರಿತಾ ಧರ್ಮಮಾರ್ಹತಾಸ್ತೇನ ತೇಽಭವನ್ ॥ **13** ॥ 745

ತ್ರಯೀಧರ್ಮಸಮುತ್ಸರ್ಗಂ ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ತೇಽಸುರಾಃ।
ಕಾರಿತಾಸ್ತನ್ಮಯಾ ಹ್ಯಾಸಂಸ್ತತೋಽನ್ಯೇ ತತ್ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥ **14** ॥ 746

ತೈರಪ್ಯನ್ಯೇ ಪರೇ ತೈಶ್ಚ ತೈರಪ್ಯನ್ಯೇ ಪರೇ ಚ ತೈಃ।
ಅಲ್ಪೈರಹೋಭಿಸ್ಸಂತ್ಯಕ್ತಾ ತೈರ್ದೈತ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಯಶಸ್ತ್ರಯೀ ॥ **15** ॥ 747

ಪುನಶ್ಚ ರಕ್ತಾಂಬರಧೃಙ್ ಮಾಯಾಮೋಹೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ।
ಅನ್ಯಾನಾಹಾಸುರಾನ್ ಗತ್ವಾ ಮೃದ್ವಲ್ಪಮಧುರಾಕ್ಷರಂ ॥ **16** ॥ 748

ಸ್ವರ್ಗಾರ್ಥಂ ಯದಿ ವೋ ವಾಂಛಾ ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಥಮಥಾಸುರಾಃ।
ತದಲಂ ಪಶುಘಾತಾದಿದುಷ್ಟಧರ್ಮೈರ್ನಿಬೋಧತ ॥ **17** ॥ 749

ವಿಜ್ಞಾನಮಯಮೇವೈತದಶೇಷಮವಗಚ್ಛತ।
ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಮೇ ವಚಃ ಸಮ್ಯಗ್ಬುಧ್ಯೈರೇವಮಿಹೋದಿತಂ ॥ **18** ॥ 750

ಜಗದೇತದನಾಧಾರಂ ಭ್ರಾಂತಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥತತ್ಪರಂ।
ರಾಗಾದಿದುಷ್ಟಮತ್ಯರ್ಥಂ ಭ್ರಾಮ್ಯತೇ ಭವಸಂಕಟೇ ॥ **19** ॥ 751

ಏವಂ ಬುಧ್ಯತ ಬುಧ್ಯಧ್ವಂ ಬುಧ್ಯತೈವಮಿತೀರಯನ್।
ಮಾಯಾಮೋಹಃ ಸ ದೈತೇಯಾಂಧರ್ಮಮತ್ಯಾಜಯನ್ನಿಜಂ ॥ **20** ॥ 752

ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಚನಂ ಸ ತೇಷಾಂ ಯುಕ್ತಿಯೋಜಿತಂ।
ತಥಾ ತಥಾ ತ್ರಯೀಧರ್ಮಂ ತತ್ಯಜುಸ್ತೇ ಯಥಾ ಯಥಾ ॥ **21** ॥ 753

ತೇಽಪ್ಯನ್ಯೇಷಾಂ ತಥೈವೋಚುರನ್ಯೈರನ್ಯೇ ತಥೋದಿತಾಃ।
ಮೈತ್ರೇಯ ತತ್ಯಜುರ್ಧರ್ಮಂ ವೇದಸ್ಮೃತ್ಯುದಿತಂ ಪರಂ ॥ **22** ॥ 754

ಅನ್ಯಾನಪ್ಯನ್ಯಪಾಷಂಡಪ್ರಕಾರೈರ್ಬಹುಭಿರ್ದ್ವಿಜ।
ದೈತೇಯಾನ್ಮೋಹಯಾಮಾಸ ಮಾಯಾಮೋಹೋಽತಿಮೋಹಕೃತ್ ॥ **23** ॥ 755

ಸ್ವಲ್ಪೇನೈವ ಹಿ ಕಾಲೇನ ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ತೇಽಸುರಾಃ।
ಮೋಹಿತಾಸ್ತತ್ಯಜುಸ್ಸರ್ವಾಂ ತ್ರಯೀಮಾರ್ಗಾಶ್ರಿತಾಂ ಕಥಾಂ ॥ **24** ॥ 756

ಕೇಚಿದ್ವಿನಿಂದಾಂ ವೇದಾನಾಂ ದೇವಾನಾಮಪರೇ ದ್ವಿಜ।
ಯಜ್ಞಕರ್ಮಕಲಾಪಸ್ಯ ತಥಾನ್ಯೇ ಚ ದ್ವಿಜನ್ಮನಾಂ ॥ **25** ॥ 757

ನೈತದ್ಯುಕ್ತಿಸಹಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹಿಂಸಾ ಧರ್ಮಾಯ ಚೇಷ್ಯತೇ।
ಹವೀಂಷ್ಯನಲದಗ್ಧಾನಿ ಫಲಾಯೇತ್ಯರ್ಭಕೋದಿತಂ ॥ **26** ॥ 758

ಯಜ್ಞೈರನೇಕೈರ್ದೇವತ್ವಮವಾಪ್ಯೇಂದ್ರೇಣ ಭುಜ್ಯತೇ।
ಶಮ್ಯಾದಿ ಯದಿ ಚೇತ್ಕಾಷ್ಠಂ ತದ್ವರಂ ಪತ್ರಭುಕ್ಪಶುಃ ॥ **27** ॥ 759

ನಿಹತಸ್ಯ ಪಶೋರ್ಯಜ್ಞೇ ಸ್ವರ್ಗಪ್ರಾಪ್ತಿರ್ಯದೀಷ್ಯತೇ।
ಸ್ವಪಿತಾ ಯಜಮಾನೇನ ಕಿನ್ನು ತಸ್ಮಾನ್ನ ಹನ್ಯತೇ ॥ **28** ॥ 760

ತೃಪ್ತಯೇ ಜಾಯತೇ ಪುಂಸೋ ಭುಕ್ತಮನ್ಯೇನ ಚೇತ್ತತಃ।
ಕುರ್ಯಾಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಶ್ರಮಾಯಾನ್ನಂ ನ ವಹೇಯುಃ ಪ್ರವಾಸಿನಃ ॥ **29** ॥ 761

ಜನಶ್ರದ್ಧೇಯಮಿತ್ಯೇತದವಗಮ್ಯ ತತೋಽತ್ರ ವಃ।
ಉಪೇಕ್ಷಾ ಶ್ರೇಯಸೇ ವಾಕ್ಯಂ ರೋಚತಾಂ ಯನ್ಮಯೇರಿತಂ ॥ **30** ॥ 762

ನ ಹ್ಯಾಪ್ತವಾದಾ ನಭಸೋ ನಿಪತಂತಿ ಮಹಾಸುರಾಃ।
ಯುಕ್ತಿಮದ್ವಚನಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಮಯಾನ್ಯೈಶ್ಚ ಭವದ್ವಿಧೈಃ ॥ **31** ॥ 763

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ಮಾಯಾಮೋಹೇನ ತೇ ದೈತ್ಯಾಃ ಪ್ರಕಾರೈರ್ಬಹುಭಿಸ್ತಥಾ।
ವ್ಯುತ್ಥಾಪಿತಾ ಯಥಾ ನೈಷಾಂ ತ್ರಯೀ ಕಶ್ಚಿದರೋಚಯತ್ ॥ **32** ॥ 764

ಇತ್ಥಮುನ್ಮಾರ್ಗಯಾತೇಷು ತೇಷು ದೈತ್ಯೇಷು ತೇಽಮರಾಃ।
ಉದ್ಯೋಗಂ ಪರಮಂ ಕೃತ್ವಾ ಯುದ್ಧಾಯ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಾಃ ॥ **33** ॥ 765

ತತೋ ದೈವಾಸುರಂ ಯುದ್ಧಂ ಪುನರೇವಾಭವದ್ ದ್ವಿಜ।
ಹತಾಶ್ಚ ತೇಽಸುರಾ ದೇವೈಃ ಸನ್ಮಾರ್ಗಪರಿಪಂಥಿನಃ ॥ **34** ॥ 766

ಸ್ವಧರ್ಮಕವಚಂ ತೇಷಾಮಭೂದ್ಯತ್ಪ್ರಥಮಂ ದ್ವಿಜ।
ತೇನ ರಕ್ಷಾಭವತ್ಪೂರ್ವಂ ನೇಶುರ್ನಷ್ಟೇ ಚ ತತ್ರ ತೇ ॥ **35** ॥ 767

ತತೋ ಮೈತ್ರೇಯ ತನ್ಮಾರ್ಗವರ್ತಿನೋ ಯೇಽಭವಂಜನಾಃ।
ನಗ್ನಾಸ್ತೇ ತೈರ್ಯತಸ್ಯಕ್ತಂ ತ್ರಯೀಸಂವರಣಂ ತಥಾ ॥ **36** ॥ 768

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗೃಹಸ್ಥಶ್ಚ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಸ್ತಥಾಶ್ರಮೀ।
ಪರಿವ್ರಾಡ್ ವಾ ಚತುರ್ಥೋಽತ್ರ ಪಂಚಮೋ ನೋಪಪದ್ಯತೇ ॥ **37** ॥ 769

ಯಸ್ತು ಸಂತ್ಯಜ್ಯ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಂ ವಾನಪ್ರಸ್ಥೋ ನ ಜಾಯತೇ।
ಪರಿವ್ರಾಟ್ ಚಾಪಿ ಮೈತ್ರೇಯ ಸ ನಗ್ನಃ ಪಾಪಕೃನ್ನರಃ ॥ **38** ॥ 770

ನಿತ್ಯಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ ವಿಪ್ರ ತಸ್ಯ ಹಾನಿರಹರ್ನಿಶಂ।
ಅಕುರ್ವನ್ವಿಹಿತಂ ಕರ್ಮ ಶಕ್ತಃ ಪತತಿ ತದ್ದಿನೇ ॥ **39** ॥ 771

ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತೇನ ಮಹತಾ ಶುದ್ಧಿಮಾಪ್ನೋತ್ಯನಾಪದಿ।
ಪಕ್ಷಂ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯಾಹಾನೇಃ ಕರ್ತ್ತಾ ಮೈತ್ರೇಯ ಮಾನವಃ ॥ **40** ॥ 772

ಸಂವತ್ಸರಂ ಕ್ರಿಯಾಹಾನಿರ್ಯಸ್ಯ ಪುಂಸೋಽಭಿಜಾಯತೇ।
ತಸ್ಯಾವಲೋಕನಾತ್ಸೂರ್ಯೋ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಸ್ನಾಧುಭಿಸ್ಸದಾ ॥ **41** ॥ 773

ಸ್ಪೃಷ್ಟೇ ಸ್ನಾನಂ ಸಚೈಲಸ್ಯ ಶುದ್ಧೇರ್ಹೇತುರ್ಮಹಾಮತೇ।
ಪುಂಸೋ ಭವತಿ ತಸ್ಯೋಕ್ತಾ ನ ಶುದ್ಧಿಃ ಪಾಪಕರ್ಮಣಃ ॥ **42** ॥ 774

ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಭೂತಾನಿ ಯಸ್ಯ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಿ।
ಪ್ರಯಾಂತ್ಯನರ್ಚಿತಾನ್ಯತ್ರ ಲೋಕೇ ತಸ್ಮಾನ್ನ ಪಾಪಕೃತ್ ॥ **43** ॥ 775

ಸಂಭಾಷಣಾನುಪ್ರಶ್ನಾದಿ ಸಹಾಸ್ಯಾಂ ಚೈವ ಕುರ್ವತಃ।
ಜಾಯತೇ ತುಲ್ಯತಾ ತಸ್ಯ ತೇನೈವ ದ್ವಿಜ ವತ್ಸರಾತ್ ॥ **44** ॥ 776

ದೇವಾದಿನಿಃಶ್ವಾಸಹತಂ ಶರೀರಂ ಯಸ್ಯ ವೇಶ್ಮ ಚ।
ನ ತೇನ ಸಂಕರಂ ಕುರ್ಯಾದ್ ಗೃಹಾಸನಪರಿಚ್ಛದೈಃ ॥ **45** ॥ 777

ಅಥ ಭುಂಕ್ತೇ ಗೃಹೇ ತಸ್ಯ ಕರೋತ್ಯಾಸ್ಯಾಂ ತಥಾಸನೇ।
ಶೇತೇ ಚಾಪ್ಯೇಕಶಯನೇ ಸ ಸದ್ಯಸ್ತತ್ಸಮೋ ಭವೇತ್ ॥ **46** ॥ 778

ದೇವತಾಪಿತೃಭೂತಾನಿ ತಥಾನಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಯೋಽತಿಥೀನ್।
ಭುಂಕ್ತೇ ಸ ಪಾತಕಂ ಭುಂಕ್ತೇ ನಿಷ್ಕೃತಿಸ್ತಸ್ಯ ನೇಷ್ಯತೇ ॥ **47** ॥ 779

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದ್ಯಾಸ್ತು ಯೇ ವರ್ಣಾಸ್ಸ್ವಧರ್ಮಾದನ್ಯತೋಮುಖಾಃ।
ಯಾಂತಿ ತೇ ನಗ್ನಸಂಜ್ಞಾಂ ತು ಹೀನಕರ್ಮಸ್ವವಸ್ಥಿತಾಃ ॥ **48** ॥ 780

ಚತುರ್ಣಾಂ ಯತ್ರ ವರ್ಣಾನಾಂ ಮೈತ್ರೇಯಾತ್ಯಂತಸಂಕರಃ।
ತತ್ರಾಸ್ಯಾ ಸಾಧುವೃತ್ತೀನಾಮುಪಘಾತಾಯ ಜಾಯತೇ ॥ **49** ॥ 781

ಅನಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಋಷೀಂದೇವಾನ್ಪಿತೄಭೂತಾತಿಥೀಂಸ್ತಥಾ।
ಯೋ ಭುಂಕ್ತೇ ತಸ್ಯ ಸ~ಮ್ಲ್ಲಾಪಾತ್ಪತಂತಿ ನರಕೇ ನರಾಃ ॥ **50** ॥ 782

ತಸ್ಮಾದೇತಾನ್ನರೋ ನಗ್ನಾಂಸ್ತ್ರಯೀಸಂತ್ಯಾಗದೂಷಿತಾನ್।
ಸರ್ವದಾ ವರ್ಜಯೇತ್ಪ್ರಾಜ್ಞ ಆಲಾಪಸ್ಪರ್ಶನಾದಿಷು ॥ **51** ॥ 783

ಶ್ರದ್ಧಾವದ್ಭಿಃ ಕೃತಂ ಯತ್ನಾದ್ದೇವಾನ್ಪಿತೃಪಿತಾಮಹಾನ್।
ನ ಪ್ರೀಣಯತಿ ತಚ್ಛ್ರಾದ್ಧಂ ಯದ್ಯೇಭಿರವಲೋಕಿತಂ ॥ **52** ॥ 784

ಶ್ರೂಯತೇ ಚ ಪುರಾ ಖ್ಯಾತೋ ರಾಜಾ ಶತಧನುರ್ಭುವಿ।
ಪತ್ನೀ ಚ ಶೈವ್ಯಾ ತಸ್ಯಾಭೂದತಿಧರ್ಮಪರಾಯಣಾ ॥ **53** ॥ 785

ಪತಿವ್ರತಾ ಮಹಾಭಾಗಾ ಸತ್ಯಶೌಚದಯಾನ್ವಿತಾ।
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಾ ವಿನಯೇನ ನಯೇನ ಚ ॥ **54** ॥ 786

ಸ ತು ರಾಜಾ ತಯಾ ಸಾರ್ದ್ಧಂ ದೇವದೇವಂ ಜನಾರ್ದನಂ।
ಆರಾಧಯಾಮಾಸ ವಿಭುಂ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ ॥ **55** ॥ 787

ಹೋಮೈರ್ಜಪೈಸ್ತಥಾ ದಾನೈರುಪವಾಸೈಶ್ಚ ಭಕ್ತಿತಃ।
ಪೂಜಾಭಿಶ್ಚಾನುದಿವಸಂ ತನ್ಮನಾ ನಾನ್ಯಮಾನಸಃ ॥ **56** ॥ 788

ಏಕದಾ ತು ಸಮಂ ಸ್ನಾತೌ ತೌ ತು ಭಾರ್ಯಾಪತೀ ಜಲೇ।
ಭಾಗೀರಥ್ಯಾಸ್ಸಮುತ್ತೀರ್ಣೌ ಕಾರ್ತ್ತಿಕ್ಯಾಂ ಸಮುಪೋಷಿತೌ।
ಪಾಷಂಡಿನಮಪಶ್ಯೇತಾಮಾಯಾಂತಂ ಸಮ್ಮುಖಂ ದ್ವಿಜ ॥ **57** ॥ 789

ಚಾಪಾಚಾರ್ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯಾಸೌ ಸಖಾ ರಾಜ್ಞೋ ಮಹಾತ್ಮನಃ।
ಅತಸ್ತದ್ಗೌರವಾತ್ತೇನ ಸಖಾಭಾವಮಥಾಕರೋತ್ ॥ **58** ॥ 790

ನ ತು ಸಾ ವಾಗ್ಯತಾ ದೇವೀ ತಸ್ಯ ಪತ್ನೀ ಪತಿವ್ರತಾ।
ಉಪೋಷಿತಾಸ್ಮೀತಿ ರವಿಂ ತಸ್ಮಿಂದೃಷ್ಟೇ ದದರ್ಶ ಚ ॥ **59** ॥ 791

ಸಮಾಗಮ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ದಂಪತೀ ತೌ ಯಥಾವಿಧಿ।
ವಿಷ್ಣೋಃ ಪೂಜಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ ಕೃತವಂತೌ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ **60** ॥ 792

ಕಾಲೇನ ಗಚ್ಛತಾ ರಾಜಾ ಮಮಾರಾಸೌ ಸಪತ್ನಜಿತ್।
ಅನ್ವಾರುರೋಹ ತಂ ದೇವೀ ಚಿತಾಸ್ಥಂ ಭೂಪತಿಂ ಪತಿಂ ॥ **61** ॥ 793

ಸ ತು ತೇನಾಪಚಾರೇಣ ಶ್ವಾ ಜಜ್ಞೇ ವಸುಧಾಧಿಪಃ।
ಉಪೋಷಿತೇನ ಪಾಷಂಡಸ~ಮ್ಲ್ಲಪೋ ಯತ್ಕೃತೋಽಭವತ್ ॥ **62** ॥ 794

ಸಾ ತು ಜಾತಿಸ್ಮರಾ ಜಜ್ಞೇ ಕಾಶೀರಾಜಸುತಾ ಶುಭಾ।
ಸರ್ವವಿಜ್ಞಾನಸಂಪೂರ್ಣಾ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಪೂಜಿತಾ ॥ **63** ॥ 795

ತಾಂ ಪಿತಾ ದಾತುಕಾಮೋಽಭೂದ್ವರಾಯ ವಿನಿವಾರಿತಃ।
ತಯೈವ ತನ್ವ್ಯಾ ವಿರತೋ ವಿವಾಹಾರಂಭತೋ ನೃಪಃ ॥ **64** ॥ 796

ತತಸ್ಸಾ ದಿವ್ಯಯಾ ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶ್ವಾನಂ ನಿಜಂ ಪತಿಂ।
ವಿದಿಶಾಖ್ಯಂ ಪುರಂ ಗತ್ವಾ ತದವಸ್ಥಂ ದದರ್ಶ ತಂ ॥ **65** ॥ 797

ತಂ ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ಮಹಾಭಾಗಂ ಶ್ವಭೂತಂ ತು ಪತಿಂ ತದಾ।
ದದೌ ತಸ್ಮೈ ವರಾಹಾರಂ ಸತ್ಕಾರಪ್ರವಣಂ ಶುಭಾ ॥ **66** ॥ 798

ಭುಂಜಂದತ್ತಂ ತಯಾ ಸೋಽನ್ನಮತಿಮೃಷ್ಟಮಭೀಪ್ಸಿತಂ।
ಸ್ವಜಾತಿಲಲಿತಂ ಕುರ್ವನ್ಬಹು ಚಾಟು ಚಕಾರ ವೈ ॥ **67** ॥ 799

ಅತೀವ ವ್ರೀಡಿತಾ ಬಾಲಾ ಕುರ್ವತಾ ಚಾಟು ತೇನ ಸಾ।
ಪ್ರಣಾಮಪೂರ್ವಮಾಹೇದಂ ದಯಿತಂ ತಂ ಕುಯೋನಿಜಂ ॥ **68** ॥ 800

ಸ್ಮರ್ಯತಾಂ ತನ್ಮಹಾರಾಜ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಲಲಿತಂ ತ್ವಯಾ।
ಯೇನ ಶ್ವಯೋನಿಮಾಪನ್ನೋ ಮಮ ಚಾಟುಕರೋ ಭವಾನ್ ॥ **69** ॥ 801

ಪಾಷಂಡಿನಂ ಸಮಾಭಾಷ್ಯ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾದನಂತರಂ।
ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸಿ ಕುತ್ಸಿತಾಂ ಯೋನಿಂ ಕಿನ್ನ ಸ್ಮರಸಿ ತತ್ಪ್ರಭೋ ॥ **70** ॥ 802

ಶ್ರೀಪರಾಶರ ಉವಾಚ

ತಯೈವಂ ಸ್ಮಾರಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ಪೂರ್ವಜಾತಿಕೃತೇ ತದಾ।
ದಧ್ಯೌ ಚಿರಮಥಾವಾಪ ನಿರ್ವೇದಮತಿದುರ್ಲಭಂ ॥ **71** ॥ 803

ನಿರ್ವಿಣ್ಣಚಿತ್ತಸ್ಸ ತತೋ ನಿರ್ಗಮ್ಯ ನಗರಾದ್ಬಹಿಃ।
ಮರುತ್ಪ್ರಪತನಂ ಕೃತ್ವಾ ಶಾರ್ಗಾಲೀಂ ಯೋನಿಮಾಗತಃ ॥ **72** ॥ 804

ಸಾಪಿ ದ್ವಿತೀಯೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದಿವ್ಯೇನ ಚಕ್ಷುಷಾ।
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಶೃಗಾಲಂ ತಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯಯೌ ಕೋಲಾಹಲಂ ಗಿರಿಂ ॥ **73** ॥ 805

ತತ್ರಾಪಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಂ ಪ್ರಾಹ ಶಾರ್ಗಾಲೀಂ ಯೋನಿಮಾಗತಂ।
ಭರ್ತ್ತಾರಮಪಿ ಚಾರ್ವಂಗೀ ತನಯಾ ಪೃಥಿವೀಕ್ಷಿತಃ ॥ **74** ॥ 806

ಅಪಿ ಸ್ಮರಸಿ ರಾಜೇಂದ್ರ ಶ್ವಯೋನಿಸ್ಥಸ್ಯ ಯನ್ಮಯಾ।
ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತೇ ಪೂರ್ವಚರಿತಂ ಪಾಷಂಡಾಲಾಪಸಂಶ್ರಯಂ ॥ **75** ॥ 807

ಪುನಸ್ತಯೋಕ್ತಂ ಸ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯವತಾಂ ವರಃ।
ಕಾನನೇ ಸ ನಿರಾಹಾರಸ್ತತ್ಯಾಜ ಸ್ವಂ ಕಲೇವರಂ ॥ **76** ॥ 808

ಭೂಯಸ್ತತೋ ವೃಕೋ ಜಜ್ಞೇ ಗತ್ವಾ ತಂ ನಿರ್ಜನೇ ವನೇ।
ಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಭರ್ತ್ತಾರಂ ಪೂರ್ವವೃತ್ತಮನಿಂದಿತಾ ॥ **77** ॥ 809

ನ ತ್ವಂ ವೃಕೋ ಮಹಾಭಾಗ ರಾಜಾ ಶತಧನುರ್ಭವಾನ್।
ಶ್ವಾ ಭೂತ್ವಾ ತ್ವಂ ಶೃಗಾಲೋಽಭೂರ್ವೃಕತ್ವಂ ಸಾಂಪ್ರತಂ ಗತಃ ॥ **78** ॥ 810

ಸ್ಮಾರಿತೇನ ಯದಾ ತ್ಯಕ್ತಸ್ತೇನಾತ್ಮಾ ಗೃಧ್ರತಾಂ ಗತಃ।
ಅಪಾಪಾ ಸಾ ಪುನಶ್ಚೈನಂ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ಭಾಮಿನೀ ॥ **79** ॥ 811

ನರೇಂದ್ರ ಸ್ಮರ್ಯತಾಮಾತ್ಮಾ ಹ್ಯಲಂ ತೇ ಗೃಧ್ರಚೇಷ್ಟಯಾ।
ಪಾಷಂಡಾಲಾಪಜಾತೋಽಯಂ ದೋಷೋ ಯದ್ಗೃಧ್ರತಾಂ ಗತಃ ॥ **80** ॥ 812

ತತಃ ಕಾಕತ್ವಮಾಪನ್ನಂ ಸಮನಂತರಜನ್ಮನಿ।
ಉವಾಚ ತನ್ವೀ ಭರ್ತ್ತಾರಮುಪಲಭ್ಯಾತ್ಮಯೋಗತಃ ॥ **81** ॥ 813

ಅಶೇಷಭೂಭೃತಃ ಪೂರ್ವಂ ವಶ್ಯಾ ಯಸ್ಮೈ ಬಲಿಂ ದದುಃ।
ಸ ತ್ವಂ ಕಾಕತ್ವಮಾಪನ್ನೋ ಜಾತೋಽದ್ಯ ಬಲಿಭುಕ್ ಪ್ರಭೋ ॥ **82** ॥ 814

ಏವಮೇವ ಚ ಕಾಕತ್ವೇ ಸ್ಮಾರಿತಸ್ಯ ಪುರಾತನಂ।
ತತ್ಯಾಜ ಭೂಪತಿಃ ಪ್ರಾಣಾನ್ಮಯೂರತ್ವಮವಾಪ ಚ ॥ **83** ॥ 815

ಮಯೂರತ್ವೇ ತತಸ್ಸಾ ವೈ ಚಕಾರಾನುಗತಿಂ ಶುಭಾ।
ದತ್ತೈಃ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಂ ಭೋಜ್ಯೈರ್ಬಾಲಾ ತಜ್ಜಾತಿಭೋಜನೈಃ ॥ **84** ॥ 816

ತತಸ್ತು ಜನಕೋ ರಾಜಾ ವಾಜಿಮೇಧಂ ಮಹಾಕ್ರತುಂ।
ಚಕಾರ ತಸ್ಯಾವಭೃಥೇ ಸ್ನಾಪಯಾಮಾಸ ತಂ ತದಾ ॥ **85** ॥ 817

ಸಸ್ನೌ ಸ್ವಯಂ ಚ ತನ್ವಂಗೀ ಸ್ಮಾರಯಾಮಾಸ ಚಾಪಿ ತಂ।
ಯಥಾಸೌ ಶ್ವಶೃಗಾಲಾದಿಯೋನಿಂ ಜಗ್ರಾಹ ಪಾರ್ಥಿವಃ ॥ **86** ॥ 818

ಸ್ಮೃತಜನ್ಮಕ್ರಮಸ್ಸೋಽಥ ತತ್ಯಾಜ ಸ್ವಕಲೇವರಂ।
ಜಜ್ಞೇ ಸ ಜನಕಸ್ಯೈವ ಪುತ್ರೋಽಸೌ ಸುಮಹಾತ್ಮನಃ ॥ **87** ॥ 819

ತತಸ್ಸಾ ಪಿತರಂ ತನ್ವೀ ವಿವಾಹಾರ್ಥಮಚೋದಯತ್।
ಸ ಚಾಪಿ ಕಾರಯಾಮಾಸ ತಸ್ಯಾ ರಾಜಾ ಸ್ವಯಂವರಂ ॥ **88** ॥ 820

ಸ್ವಯಂವರೇ ಕೃತೇ ಸಾ ತಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪತಿಮಾತ್ಮನಃ।
ವರಯಾಮಾಸ ಭೂಯೋಽಪಿ ಭರ್ತೃಭಾವೇನ ಭಾಮಿನೀ ॥ **89** ॥ 821

ಬುಭುಜೇ ಚ ತಯಾ ಸಾರ್ದ್ಧಂ ಸಂಭೋಗಾನ್ನೃಪನಂದನಃ।
ಪಿತರ್ಯುಪರತೇ ರಾಜ್ಯಂ ವಿದೇಹೇಷು ಚಕಾರ ಸಃ ॥ **90** ॥ 822

ಇಯಾಜ ಯಜ್ಞಾನ್ಬಹೂಂದದೌ ದಾನಾನಿ ಚಾರ್ಥಿನಾಂ।
ಪುತ್ರಾನುತ್ಪಾದಯಾಮಾಸ ಯುಯುಧೇ ಚ ಸಹಾರಿಭಿಃ ॥ **91** ॥ 823

ರಾಜ್ಯಂ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಪಾಲಯಿತ್ವಾ ವಸುಂಧರಾಂ।
ತತ್ಯಾಜ ಸ ಪ್ರಿಯಾನ್ಪ್ರಾಣಾನ್ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಧರ್ಮತೋ ನೃಪಃ ॥ **92** ॥ 824

ತತಶ್ಚಿತಾಸ್ಥಂ ತಂ ಭೂಯೋ ಭರ್ತ್ತಾರಂ ಸಾ ಶುಭೇಕ್ಷಣಾ।
ಅನ್ವಾರುರೋಹ ವಿಧಿವದ್ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಮುದಾನ್ವಿತಾ ॥ **93** ॥ 825

ತತೋಽವಾಪ ತಯಾ ಸಾರ್ದ್ಧಂ ರಾಜಪುತ್ರ್ಯಾ ಸ ಪಾರ್ಥಿವಃ।
ಐಂದ್ರಾನತೀತ್ಯ ವೈ ಲೋಕಾಂಲ್ಲೋಕಾನ್ಪ್ರಾಪ ತದಾಕ್ಷಯಾನ್ ॥ **94** ॥ 826

ಸ್ವರ್ಗಾಕ್ಷಯತ್ವಮತುಲಂ ದಾಂಪತ್ಯಮತಿದುರ್ಲಭಂ।
ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪುಣ್ಯಫಲಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಶುದ್ಧಿಂ ತಾಂ ದ್ವಿಜೋತ್ತಮ ॥ **95** ॥ 827

ಏಷ ಪಾಷಂಡಸಂಭಾಷಾದ್ದೋಷಃ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ಮಯಾ ದ್ವಿಜ।
ತಥಾಽಶ್ವಮೇಧಾವಭೃಥಸ್ನಾನಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮೇವ ಚ ॥ **96** ॥ 828

ತಸ್ಮಾತ್ಪಾಷಂಡಿಭಿಃ ಪಾಪೈರಾಲಾಪಸ್ಪರ್ಶನಂ ತ್ಯಜೇತ್।
ವಿಶೇಷತಃ ಕ್ರಿಯಾಕಾಲೇ ಯಜ್ಞಾದೌ ಚಾಪಿ ದೀಕ್ಷಿತಃ ॥ **97** ॥ 829

ಕ್ರಿಯಾಹಾನಿರ್ಗೃಹೇ ಯಸ್ಯ ಮಾಸಮೇಕಂ ಪ್ರಜಾಯತೇ।
ತಸ್ಯಾವಲೋಕನಾತ್ಸೂರ್ಯಂ ಪಶ್ಯೇತ ಮತಿಮಾನ್ನರಃ ॥ **98** ॥ 830

ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೈಸ್ತು ಸಂತ್ಯಕ್ತಾ ತ್ರಯೀ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ದ್ವಿಜ।
ಪಾಷಂಡಭೋಜಿಭಿಃ ಪಾಪೈರ್ವೇದವಾದವಿರೋಧಿಭಿಃ ॥ **99** ॥ 831

ಸಹಾಲಾಪಸ್ತು ಸಂಸರ್ಗಃ ಸಹಾಸ್ಯಾ ಚಾತಿಪಾಪಿನೀ।
ಪಾಷಂಡಿಭಿರ್ದುರಾಚಾರೈಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತಾನ್ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **100** ॥ 832

ಪಾಷಂಡಿನೋ ವಿಕರ್ಮಸ್ಥಾನ್ವೈಡಾಲವ್ರತಿಕಾಂಛಠಾನ್।
ಹೈತುಕಾನ್ವಕವೃತ್ತೀಂಶ್ಚ ವಾಙ್ಮಾತ್ರೇಣಾಪಿ ನಾರ್ಚಯೇತ್ ॥ **101** ॥ 833

ದೂರತಸ್ತೈಸ್ತು ಸಂಪರ್ಕಸ್ತ್ಯಾಜ್ಯಶ್ಚಾಪ್ಯತಿಪಾಪಿಭಿಃ।
ಪಾಷಂಡಿಭಿರ್ದುರಾಚಾರೈಸ್ತಸ್ಮಾತ್ತಾನ್ಪರಿವರ್ಜಯೇತ್ ॥ **102** ॥ 834

ಏತೇ ನಗ್ನಾಸ್ತವಾಖ್ಯಾತಾ ದೃಷ್ಟಾಃ ಶ್ರಾದ್ಧೋಪಘಾತಕಾಃ।
ಯೇಷಾಂ ಸಂಭಾಷಣಾತ್ಪುಂಸಾಂ ದಿನಪುಣ್ಯಂ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ ॥ **103** ॥ 835

ಏತೇ ಪಾಷಂಡಿನಃ ಪಾಪಾ ನ ಹ್ಯೇತಾನಾಲಪೇದ್ ಬುಧಃ।
ಪುಣ್ಯಂ ನಶ್ಯತಿ ಸಂಭಾಷಾದೇತೇಷಾಂ ತದ್ದಿನೋದ್ಭವಂ ॥ **104** ॥ 836

ಪುಂಸಾಂ ಜಟಾಧರಣಮೌಂಡ್ಯವತಾಂ ವೃಥೈವ
ಮೋಘಾಶಿನಾಮಖಿಲಶೌಚನಿರಾಕೃತಾನಾಂ।
ತೋಯಪ್ರದಾನಪಿತೃಪಿಂಡಬಹಿಷ್ಕೃತಾನಾಂ
ಸಂಭಾಷಣಾದಪಿ ನರಾ ನರಕಂ ಪ್ರಯಾಂತಿ ॥ **105** ॥ 837

॥ ಇತಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುಪುರಾಣೇ ತೃತೀಯೇಂಽಶೇ ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ॥